



# Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2016 m. Nr. 2 (129)



# STOK I LKA!



VALSTYBĖS  
FINANSUOJAMOS  
STUDIJS

APRŪPINIMAS  
BENDRABUČIU

NEMOKAMAS MAITINIMAS

STIPENDIJA

NEMOKAMAS MEDICININIS  
APTARNAVIMAS

KARIŲ SOCIALINĖS  
GARANTIJOS

GARANTUOTA  
TARNYBOS VIETA

B IR C KATEGORIJŲ  
VAIRUOTOJO PAŽYMĖJIMAS

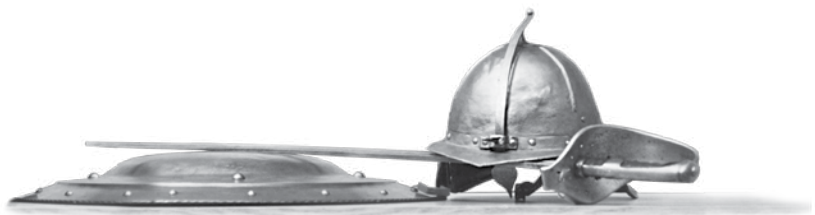
DVI UŽSIENIO KALBOS  
(ANGLŲ IR PASIRINKTINAI  
RUSŲ, VOKIEČIŲ  
AR PRANCŪZŲ)

DARBŲ SAUGOS VADOVO,  
PIRMOSIOS MEDICINOS  
PAGALBOS PAŽYMĖJIMAI

PARAŠIUTINIS RENGIMAS

ŠAUDYMO VADOVO  
KVALIFIKACIJA

FIZINIO RENGIMO  
INSTRUKTORIAUS  
KVALIFIKACIJA



**BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!**  
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

## ŠIAME NUMERYJE / Contents



**2 NEBIJOKIME DARYTI KLAIDŲ**  
Krn. Paulius BARŠAUSKAS  
Don't Be Afraid to Make Mistakes



**4 MŪŠŲ SPRENDIMAS: RENKAMĖS PERSPEKTYVIAS LKA STUDIJAS**  
Our Decision: We Choose Promising Studies at the MAL



**9 AUT DISCE AUT DISCEDE – MOKYKIS ARBA IŠEIK!**  
Krn. Ignas PETRAUSKAS  
*Aut Disce Aut Discede: Learn or Leave!*



**12 KARYS – KARUI AR TAIKAI?**  
Doc. dr. Gintaras LABUTIS  
A Serviceman for War or Peace?



**15 AKIS Į AKĮ SU SAVO BAIME**  
Face-to-Face with Your Fear



**20 MŪŠŲ GYVENIMAS**  
Krn. Liveta ALEKSAITĖ,  
krn. Martinas VILKAS  
Our Life

## 3 / 12 / 36 / 48

### IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Kpt. Virginius DUDZINSKAS,  
krn. Jurgis ULECKAS,  
krn. Mantas BLAŽEVIČIUS,  
krn. Martynas BAJORAITIS  
At First Hand

## 7 / 41 / 45 / 50

**KRONIKA**  
Chronicle

## 10 / 18 / 25 / 50

**AKADEMIJOS PULSAS**  
Academy Pulse

## 23 KNYGOS SVARBA KARIŪNUI

Krn. Mantas BLAŽEVIČIUS  
The Importance of Books for Cadets

## 26 FOTOREPORTAŽAS

Photo Reportage

## 28 MAINAI

Krn. Jurgis ULECKAS  
Exchange

## 32 INTERVIU

Mjr. Stasys VILKINAS  
Interview

## 39 KARO ISTORIJA

Valentinas KULEVIČIUS  
History of War

## 43 KŪNO KULTŪRA IR SPORTAS

Remigijus BIMBA, krn. Gytis UGVARIJA  
Physical Training and Sport

## 51 JUOKO DĖTUVĖ

Magazine of Fun

## 53 ALBUMAS

Album

### Redakcinė kolegija

Arūnas ALONDERIS  
Vyriausiasis redaktorius  
III k. krn. Aurimas BŽĖSKIS  
kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS  
III k. krn. Vidas FRANKAUSKAS  
II k. krn. Aleksandras LEONIDOVAS  
III k. krn. Artūras MACICKAS

III k. krn. Gabrielė MICKEVIČIŪTĖ  
kpt. Jurgis NORVAIŠA  
prof. dr. Valdas RAKUTIS  
I k. krn. Gytis UGVARIJA  
III k. krn. Jurgis ULECKAS  
dr. Manvydas VITKŪNAS

### Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ  
Kalbos redaktorė  
Laima ADLYTĖ  
Dizainerė  
Kęstutis DIJOKAS  
Fotografas

Spausdino Lietuvos kariuomenės  
Karo kartografijos centras  
Muitinės g. 4, Domeikava,  
LT-54359 Kauno r.  
Tiražas 1000 egz.  
Užsakymas GL-368  
Žurnalas platinamas nemokamai.  
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO  
LIETUVOS KARO AKADEMIJA  
Šilo g. 5A, LT-10322 Vilnius  
arunas.alonderis@mil.lt  
tel. (8 5) 210 3680

Dėl žurnalo įsigijimo prašome kreiptis:  
(8 5) 210 3526, (8 5) 210 3523  
KATT 24 526, 24 523

Krn. Paulius BARŠAUSKAS



# Nebijokime daryti klaidų

Balandžio 28 d. Lietuvos karo akademijoje vyko praktinė konferencija „Visi esame skirtingose savo lyderystės kelionės vietose. „Ar man pavyks?“

*Norint vadovauti ne tik sau, bet ir kitiems, pats metas būti pačiais savimi.*

Šis pranešimas nėra man „patogus“, nes tenka kalbėti tema, kuria esu daug girdėjęs – vis dėlto treji metai, praleisti Akademijoje, nori nenori paliko savo pėdsaką, tačiau pats akis akin su šiuo iššūkiu retai susidurdavau. Lyderystė... Nuo pirmųjų žingsnių, dėvint kariūno uniformą, girdimas terminas. Būsiu atviras – prieš stodamas į Akademiją, nieko apie ją nenutuokiau: niekada nebuvau sporto komandos kapitonas, lyderis krepšinio aikštelėje ar tas, kuris aplink save suburia žmones, pasiryžusius sekti paskui jį, įgyvendinti jo idėjas. Na, bent jau pats sau toks niekada neatrodžiau. Tačiau šiandien, nieko nepaisydamas, priėmiau šį, kaip prieš tai minėjau, iššūkį, todėl noriu su jumis pasidalyti savo mintimis – atskleisti požiūrį į lyderystę. Ir ne bet kokią, o karinę. Jai esu rengiamas jau trečius metus, tačiau šiame kelyje iš tiesų žengiu tik pirmuosius žingsnius... Manau, kad dauguma jūsų jaučiasi taip pat, kaip ir aš.

Taigi, kokie gi buvo tie pirmieji žingsniai... Kokia pirmoji asociacija šaukia jums į galvą, išgirdus žodį „lyderystė“? Vadovavimas! Pataisykite mane, jei klystu, bet būti paskirtam vadovauti vien dėl to, kad esi baigęs Karo akademiją, o kiti, vilkintys tokią pat uniformą, sudaryti iš tokių pat raumenų ir kraujo, ne – neteisinga. Teisę vadovauti turi nusipelnę, užsitarnauti. Biblijoje parašyta: „Kito aky krislį pamato, o savojoj rąsto nemato.“ Nesu itin religingas, bet į šiuos žodžius verta įsiklausyti, kadangi visada reikia pradėti ne nuo kitų, o nuo savęs. Ir vadovauti pirmiausia turėtume sau, o tik

paskui – kitiems. Jei nori, kad paskui tave sektų, turi praminti taką, jei nori, kad tavęs klausytų – ir pats klausyti, jei sieki vadovauti kitiems – išmok vadovauti sau.

Ko reikia, kad vadas taptų geru vadu? Vadovavimas – tai procesas, telkiantis žmones siekti bendrų tikslų ir juos įgyvendinti. Lietuviškoje literatūroje ši sąvoka dažnai tapatinama su lyderiavimu. Lietuvių kalboje šios sąvokos turi skirtingą prasmę: vadovavimas remiasi formalios jėgos pozicija, turinčia įtakos žmonėms, o lyderiavimas kylo iš socialinės įtakos proceso. Vadinasi, gali būti vadovas, lyderis arba ir vadovas, ir lyderis. Lyderiavimas gali būti apibrėžtas kaip procesas ir kaip savybė. Kaip procesas lyderiavimas yra nepriverstinės įtakos naudojimas, bandant kreipti ar koordinuoti grupės narių veiklą, kad būtų pasiektas tikslas.

Lyderystė kaip savybė – tai ypatybių, kurios yra priskiriamos kam nors, kas suvokia galįs sėkmingai panaudoti šią įtaką, rinkinys. Tam, kad pasiektume savo tikslą – ateityje sėkmingai vadovautume būriui, o vėliau ir didesniai junginiui, – turime derinti šiuos du veiksnius. Vis dėlto tenka pripažinti, kad žmonės kai kuriais aspektais mažai skiriasi nuo gyvūnų, tad, kaip vilkų gaujos vadas išsikovoja teisę jai vadovauti, taip ir dalinio vadas turi šią teisę užsitarnauti. Tiesa, priemonės ir metodai bus skirtingi. Mano manymu, norint patraukti kitus žmones savo pusėn, turi jiems parodyti, jog esi pajėgus susidoroti ne tik su savo, bet ir kitų užduotimis, sukurti pasitikėjimo ir tam tikros pagarbos ryšį su pa-

valdiniais. Kaip tai padaryti? Klausimas tikrai nelengvas ir neturintis vieno atsakymo, tačiau, kaip minėjau, pirmiausia turi pradėti nuo savęs.

Kas labiausiai trukdo žmogui tobulėti? Mano manymu – baimė. Kalbu ne apie fizinę baimę, nors, prisimenant parašutinį rengimą, ji taip pat gali būti tam tikras stabdys gyvenime. Galvoje turiu vidines baimes, kurių tikrai kiekvienas turime. Užbėgant įvykiams už akių, tenka pripažinti, jog visų jų galbūt nugalėti neįmanoma, tačiau daugumą pažaboti tikrai galima. Taip sakau, nes visai neseniai pačiam teko su tuo susidurti. Tik dėl to, kad sugebėjau susiimti, man pasisekė ir šiandien stoviu čia, prieš jus. Iš anksto noriu nuraminti – jokios sukreciančios istorijos neišgirsite, tiesiog pabandyčiau pasidalyti su jumis savo vidinių baimių įveikimo patirtimi.

Esu kilęs iš mažo kaimelio Šakių rajone. Vidurinį išsilavinimą įgijau Šakių „Žiburio“ gimnazijoje, kurią baigiau 2011 m. vasarą. Jei nesate susipykę su matematika, iškart galėjote suprasti, kad bakalauro studijas baigti turėjau pernai. Jūs visiškai teisūs – jei viskas būtų klostęsi pagal stereotipinį Lietuvos jaunuolio planą, tačiau manasis buvo kitoks. Jei būtumėte mane matę mokykloje, tikrai būtumėte pasakę, jog ne jam studijos Karo akademijoje. Nebuvau sportiškas, nedalyvavau jokiaje papildomoje užklausinėje veikloje, visą savo laiką ir dėmesį skyriau mokslui. Mokykloje mokiausi labai gerai, bet, žiūrint atgal iš dabartinio taško, tai buvo viena iš mano klaidų. Nesupraskite klaidingai, nesakau, kad

reikėjo rinkti dvejetus, tiesiog nuolat gaunami geri pažymiai, sėkmė olimpiadose nebeskatino tobulėti – kaip sakoma, užmigau ant laurų. Nors olimpiados buvo tik rajoninės, aš save laikiau vienu protingiausių mokinių. Tai buvo mano pirmoji klaida: ne tik vadovui ir lyderiui, bet kuriam iš mūsų lašelis kuklumo žalos nepadarys, priešingai – tik padės. Ne šiaip sau žmonių išmintis buvo apibendrinta posakiu: „Ne žodžiais, o darbais Tėvynę mylim.“ Be to, geriau tegu tave giria kiti, o ne tu pats giriesi.

Tačiau grįžkime prie mano istorijos. KARIŪNO žurnalo skiltyje „Iš pirmų lūpų“ klausiamą, iš kur sužinojau apie Karo akademiją ir Joną Žemaitį-Vytautą. Gerai pamenu, kad tai atsitiko 10-oje klasėje, kai į mokyklą atvyko mano kraštiečiai, tuo metu Akademijos antrakursis. Žiūrėjau į jį balto pavydo kupinomis akimis, bet net nedrįsau svajoti, negalėjau įsivaizduoti, kad ir aš galėčiau vilkėti šią juodą uniformą. Kaip jau minėjau, nebuvau sportiškas, nešiojau ilgus plaukus, laisvalaikio grodavau gitara ir nuolat visur vėluodavau, todėl, suprantama, draugai ir artimieji pagalvojo, kad juokauju, kai pasakiau, jog ketinu tapti Lietuvos karininku.

Po to padariau **antrąją klaidą** – iš-

klausyk kitų patarimus ir siūlymus, tačiau visada spręsk pats. Deja, to padaryti nesugebėjau. Tuo metu tėvai, ypač mama, buvo prieš mano planus stoti į Akademiją: juk valstybinius egzaminus išlaikiau puikiai, du – surinkęs net 100 balų, ko niekam kitam mano mokykloje padaryti nepavyko. Taigi, nusprendžiau paklausti mamos, o ne savo širdies. Baigęs mokyklą, įstojau į Vilniaus universitetą, energetikos fizikos specialybę. Kaip ir daugeliui iš jūsų, mano šeimoje buvo skiepijamos pagrindinės vertybės, nuolat kalbama, kad reikia turėti tokį darbą, kuris galėtų išmaitinti tave ir tavo šeimą, o savo pomėgius, sakydavo, pasilik laisvalaikiui. Būtent vadovaudamasis tokiu požiūriu stojau į VU. Tikriausiai atspėjote, kad dėl to ilgai ten ir neišsilaikiau. Tai, kad bijojau dar vasarą rinktis studijas ne Vilniaus universitete, o Karo akademijoje, vos neįstūmė manęs į depresiją. Pabandykite įsivaizduoti mano savijautą, kai, prieš tai buvęs pirmūnas, tėvų pasididžiavimas, turi jiems, o vėliau ir kitiems savo pažįstamiems pranešti, kad susimovei, pasirinkęs ne tą specialybę... Kam nepasitaiko? Na, man pasitaikė dukart. Taip nutiko dėl to, kad pirmą kartą nutraukus studijas tėvai reagavo skau-

džiai, ypač, kai sužinojo, kad, užuot pasirinkęs prestižinę specialybę, užsirašiau į bazinius karinius mokymus.

Mano **trečioji klaida** – bandymas visiems įtikti. Jeigu nori sėkmingai vadovauti bent sau, turi suvokti, kad kartais turi priimti ir nepatogius ar netgi skausmingus sprendimus. 2012 metų vasarą aš to padaryti nesugebėjau. Toks neryžtingumas vėliau sukėlė tik dar daugiau kančių tiek man pačiam, tiek mano artimiesiems. Stodamas į VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutą (TSPMI), slapta vyliasi, kad užsirašysiu į Jaunesniųjų karininkų vadų mokymus (JKVM), kitaip tariant, vienu šūviu nušausiu du zuikus: tapsiu karininku ir įgysiu prestižinį išsilavinimą, vadinasi, ir aš, ir tėvai bus patenkinti.

Pamenu, kaip liepos naktį LAMA BPO informacinėje sistemoje patvirtinau savo pasirinkimą. Tuo metu įsivaizdavau, kad surengčiau tobulą planą. Iki tol, kol skaudžiai neteko grįžti į realybę. Pradėjusio studijas, manęs nepriėmė į JKVM, motyvuodami tuo, kad jau esu

Tęsinys 4 puslapyje



## IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Kpt. **Virginijus DUDZINSKAS**



- ➔ **Jūsų credo** – Už kalnus geriau – tik aukštesni kalnai!
- ➔ **Kada supratote, kad norite būti karininkas?** – Būdamas 12–14 m.
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Durbės mūšį, kadangi tarnauju taip pavadintoje kuopoje
- ➔ **Didžiausia kliūtis** – Laukimas, nes jis priklauso nuo rytojaus ir žudo šiandieną
- ➔ **Pavojingiausias žmogus** – Narkomanas
- ➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Šalia sėdinti graži moteris, nes moteris – vyro papuošalas
- ➔ **Gražiausias poelgis** – Atleisti
- ➔ **Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Pagarba žmogui ir valstybei
- ➔ **Klastingiausias jausmas** – Pavydas
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Dzūkija
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Šv. Velykos
- ➔ **Akademijoje Jus labiausiai džiugina** – III kurso kariūnai
- ➔ **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – Sun Tzu „Karo menas“

- ➔ **Studentas ar kariūnas?** – Be komentarų – kariūnas!
- ➔ **Geriausia parama** – Paskatinimas ir pripažinimas
- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Ir ne kitaip
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Kėlęs inkilo į savo pasodintą medį
- ➔ **Negalite gyventi be...** – Šeimoms
- ➔ **Pats skaniausias valgis vaikystėje buvo** – Braškės su pienu
- ➔ **Trys žodžiai, apibūdinantys kariūną** – Būsimas ateities lyderis
- ➔ **Geriausia gynyba** – Mišri kariuomenė
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Kariūnų batalionas
- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Spalvingas ruduo
- ➔ **Galingiausia jėga** – Meilė
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Akademijos viršininkas. Jūsų pirmasis įsakymas** – Tas, kurio prieš tai buvęs viršininkas nepasirašė, tik pagalvojo – pasirašys naujai paskirtas

igijęs bazinį karinį parengimą. Studijos TSPMI, pasirodo, nebuvo tai, apie ką svajoju, tad jau rudens pabaigoje buvau apsisprendęs jas mesti ir stoti į LKA. Tuo metu galėjau tik įsivaizduoti, kiek skausmo tėvams sukelsiu: antrą kartą per dvejus metus nutrauktos studijos – nedažnas reiškinys. Todėl nutariau jiems pranešti šią naujieną tik tada, kai būsiu užtikrintas, kad įstojau į LKA. Taip tikėjau sumazinti jų nusivylimą. Deja, tai buvo mano **ketvirtoji klaida** – norintis sėkmingai veikti ir siekiantis savo tikslų vadovas privalo mokėti dirbti komandoje, nes tai gali ne tik paspartinti šį procesą, bet ir sumažinti skaudžius padarinius, kai našta pasidalysi su kitais.

Tikiuosi, kad neprailgo ir nebuvo nuobodu skaityti šią mano istoriją. Buvo

laikai, kai ją pasakoti man buvo nemalonu, tačiau dabar į visa tai žiūriu kaip į gerą gyvenimo pamoką, kadangi sugebėjau įveikti savo vidines baimes – nuvilti tėvus, atlaikyti kitų apkalbas, rizikuoti likti „ant ledo“ – ir tik dėl to šiandien esu ten, kur būti slapta svajoju sėdėdamas 10-os klasės suole. Kiekvienas iš mūsų galime atlikti daug įspūdingų dalykų, jei sugebame prisiversti išeiti iš komforto zonos. Norintiems vadovauti ne tik sau, bet ir kitiems pats metas būti pačiais savimi. Kiekvienas iš mūsų turime nuostabių idėjų, tik dažnai vengiame jomis dalytis, nes bijome likti nesuprasti, suklysti arba tiesiog norime kažkam įtikti, tačiau juk tobulėti pirmiausia turime mes, o ne kiti.

Stebėdamas save ir savo kolegas pastebiu, kad neretai elgiamės taip, tarsi mums pavestas užduotis turėtų atlikti kažkas kitas. Žinoma, visada lengviausia sėdėti ir nieko nedaryti, tačiau ar tos užduotys nebūtų atliktos geriau, jei patys imtumėmės iniciatyvos? Ir kartu kiek

daug galėtume sužinoti apie save ir savo gabumus.

Nuo tada, kai įstojau Akademiją, mano gyvenime daug kas pasikeitė. Pirmiausia – požiūris. Tie dveji metai, praleisti VU, stengiantis būti kažkuo kitu, privertė pamiršti, koks produktyvus ir kupinas idėjų, iniciatyvos galiu būti. Mokykloje aktyviai dalyvavau savivaldoje, o studijuodamas nė karto nebuvo net užsirašęs į studentų atstovybę ar kokią kitą organizaciją. Ar esate matę filmą „Jis sako „taip“? Filmą neblogas, nors tik komedija, bet jis siunčia aiškią žinutę. Kiek daug durų į tobulėjimą ir savęs pažinimą mums atvertų dažniau ištarti žodžiai: „Taip, aš tai padarysiu“ arba „Aš galiu ir privalau tai padaryti.“ Tik gerai pažinęs save, gali išmokyti save valdyti ir sau vadovauti. Savikontrolė yra siekinys, kadangi tai – nesibaigiantis, tačiau be galo svarbus procesas, nes tik žinodamas tikrąsias savo galimybes galėsi vadovauti ir kitiems ir tikėtis, kad jie seks paskui tave.

## NUO ŠAUKTINIO IKI KARIŪNO

# Mūsų sprendimas: renkames perspektyvias LKA studijas

J. eil. Ieva JUODVALKYTĖ



Į LKA stoti panorau tik 11 klasėje. Tuo metu vyko karjeros savaitė: mokiniai galėjo dalyvauti įvairių specialistų, pristatančių savo veiklos sritį, paskaitose, padedančiose apsispręsti dėl studijų ir savo ateities. Iki tol man net nebuvo šovusi mintis, kad galėčiau ją susieti su kariuomene – apie ją

žinoju labai mažai ir artimiausi draugai su ja nieko bendra neturėjo.

Į paskaitą apie LKA nuėjau dėl dviejų priežasčių: pirma, buvo gera proga, kaip daugeliui mokinių, tiesiog praleisti dar vieną nuobodžią pamoką, antra, nors ir keista, staiga kilo noras pasidomėti, kas gi yra toji kariuomenė. Paskaita labai paveikė mano planus, padėjo apsispręsti, su kuo susieti savo ateitį. Visada troškau aktyvaus gyvenimo. Ir štai atradau patinkančią sritį: čia buvo galimybė įgyti aukštą išsilavinimą ir kartu fiziškai ir intelektualiai tobulėti, būti aktyviam, kiekvieną dieną vis nauji iššūkiai, adrenalinas... Labai norėjosi save išbandyti šioje veikloje, patirti tai, ką patiria kiti kariai. Galų gale supratau, kad tarnaudama atliksiu pareigą Tėvynei, taip parodysiu pavyzdį kitiems ir paskatinsiu ne smerkti Lietuvą

dėl politinių trūkumų, o mylėti, gerbti ir atsidėkoti jai už tai, kad gimėme laisvi.

Tarnyba kariuomenėje, be abejo, turėjo įtakos mano sprendimui stoti į LKA. Tapau savanore, kad įsitikinčiau, ar Lietuvos kariuomenė tikrai yra tai, su kuo norėčiau susieti savo gyvenimą. Ir netrukus tuo įsitikinau, supratau, kad noriu čia pasilikti, tęsti savo karjerą, o LKA įgyti aukštą išsilavinimą, kuris man asmeniškai labai svarbus, būrio vadui reikalingų žinių, kad tolesnė tarnyba būtų dar efektyvesnė.

Tarnybos kariuomenėje metu sustiprėjau kaip asmenybė. Tapau gerojai atsakingesnė, tvarkingesnė, įpratau apmąstyti kiekvieną savo žingsnį ir galimus veiksmų padarinius. Žinau, kaip asmenybė turi nemažai tobulintis, kad tapčiau „elitine kare“, kaip kad prisiekėme rugsėjo 11 dieną per dragūnų prie-

saikos ceremoniją, o 4 metai LKA man padės tai padaryti kur kas greičiau. Per 7 mėnesius kariuomenėje pastebėjau, kad tarnyba pakeitė ne tik mane, bet ir kolegas. Atėję dar šiek tiek vėjavaikiški, maištingi, nemėgstantys paklusti taisyklėms, jie tapo tikrais vyrais, užsigrūdino fiziškai ir morališkai, visur ėmė vadovautis kariniais statutais.

Pradėjus tarnauti, didžiausias iššūkis man buvo tuo metu dar neįprastas didelis krūvis, nes nebuvo pakankamai pasirengusi fiziškai. Be abejo, iš pradžių sunku buvo priprasti ir prie rutinos, laikytis visų nustatytų taisyklių. Per pirmąsias pratybas poligone, kai turėjome praleisti visą parą miške, irgi nebuvo lengva (juk niekada anksčiau neteko miegoti lauke, po palapinsiauste, o žibintuvėlį naudoti tik retkarčiais). Tačiau nieko nenorėčiau keisti, nes tai – labai vertinga patirtis kariams. Ko man asmeniškai trūko šiuos 7 mėnesius? Norėjosi daugiau realistiškesnių pratybų, kai beveik kiekvienas karys įsijaučia į „karą“. Trūko ir pratybų mieste – juk šiais laikais kovos veiksmai vyksta apgyvendintose teritorijose, vadinasi, mes turėtume mokėti ir ten veikti.

Kaip jau minėjau, anksčiau apie kariuomenę žinoju labai mažai. Tik tai, kad ten labai sunku, reikia labai daug išvermės, o vadai visada rėkia ant karių. Bet pradėjusi tarnauti Dragūnų batalione pamačiau, kad nėra taip baisu, kaip įsivaizdavau. Vadai pakelia balsą tik tada, jei kariai jų neklauso, pažeidinėja taisykles. Ištvėrmė laikui bėgant išugdoma, tad fizinis sunkumas įveikti darosi vis lengviau.

Tiesa, anksčiau nežinojau, kad ir kariai dalyvauja įvairiose paskaitose, kad teorija yra tokia pat svarbi kaip ir praktika. Karių ugdymas vyksta dėsningai, todėl visa tai nebeatrodo nepakeliamai sunku.

Svajoju tapti gera karininke, būrio vade lydere, puikiai išmanančia savo darbą ne tik teoriškai, bet ir praktiškai, turinčia nemažai patirties. Kadangi ketinu kilti karjeros laiptais, noriu per gyvenimą užkopti ant kuo aukštesnio laiptelio, tapti pavyzdžiu kitiems kariams. Tarnaudama mačiau nemažai karininkų, tačiau su jais pabendrauti akis į akį beveik neteko. Vienintelis karininkas, kuris man kelia motyvaciją siekti savo tikslo, yra Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų bataliono, kuriame tarnauju, vadas plk. ltn. Viktoras Bagdonas. Man jis pasirodė labai žmogiškas, mylintis savo karius, mokantis pagirti ir tinkamai paskatinti tuos, kurie to nusipelnė, taip pat pabarti tuos, kurių motyvacija nepakankama. Mane asmeniškai jo kalba visada tik paskatina dar atkakliau siekti savo tikslo – tapti karininke, į kurią visi kariai žiūrėtų pagarbiai ir į kurią lygiuotųsi.

LKA tikiuosi įgyti daug žinių, kurios pravers kaip karei ateityje, kokybišką aukštą išsilavinimą. Manau, kad LKA užaugina puikius jaunus karininkus: į ją įstoja ne kiekvienas ir ne kiekvienas ją baigia. Akademijos išskirtinumą rodo ir tai, kad kariūnams laipsnius suteikia Lietuvos Respublikos Prezidentas. Apsilankiusi pirmą kartą LKA pamačiau, kad čia tarnauja daug aukšto laipsnio karininkų, ką batalione, kuriame tarnauju, retai pa-

matysi. Taip pat atkreipiau dėmesį į tai, kad čia sudarytos puikios gyvenimo sąlygos: kambariuose gyvena tik po kelis kariūnus, yra pakankamai rašomųjų stalių, kad galima būtų mokytis po paskaitų, didelė valgykla, nemažas kliūčių ruožas treniruotis, asfaltuotas stadiono takas, kad būtų lengviau bėgioti.

Baigusi LKA labiausiai norėčiau būti paskirta į Butigeidžio dragūnų batalioną. Juk čia pradėjau tarnauti, pažįstu daugelį vadų, esu susipažinusi su šio dalinio rutina, taisyklėmis, tradicijomis, todėl, manau, mano širdis čia liks ilgam. Be abejo, neatmetu galimybės tarnauti kituose daliniuose: kiekviena nauja vieta – tai nauji įspūdžiai, naujos pamokos, o kiekviena pažintis su kitų dalinių tradicijomis ir kasdiene veikla – tai turtin gesnė, įdomesnė ir įvairiapusiškesnė asmeninė patirtis.

LKA ketinu pasirinkti modernių gynybos technologijų vadybą. Ši sritis žavi nuo tada, kai pradėjau mąstyti apie stojimą į Akademiją – mane domina įvairi karo technika, norėčiau išmokyti puikiai dirbti su naujausiomis informacinėmis technologijomis, suprasti sudėtingas sistemų kūrimo ir veikimo principus, gebėti spręsti civilinio ir karinio transporto ir logistikos problemas.



← Pradžią 4 puslapyje

## Eil. Lukas PAVLIKAS



Tarnauju Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotųjų pėstininkų bataliono III mechanizuotojo kuopoje, III būrio I skyriuje. Esu šaulys gelbėtojas, nors atlieku ir šarvuotą vaivuočio funkcijas. Vis dėlto per pratybas dažniausiai tenka užsidėti med. krepšį ir su skyriumi veikti kaip šauliui gelbėtoju. Negana to, kai vyrai suserga, pasitaiko pabūti granatsvaivininko padėjėju, „pasisaikščioti“ po mišką dar ir su termosais.

Kodėl nusprendžiau stoti į LKA? Daugiausia, manyčiau, tai lėmė patriotizmas, meilė Tėvynei, noras nuveikti kažką svarbaus, nesavanaudiško gyvenime. Mano galva, ginti silpnuosius, kurie negali patys tuo pasirūpinti, kaip tik ir yra tas svarbus, nesavanaudiškas darbas.

Nuo pat vaikystės teko kovoti dėl savo „vietos po saule“. Neturėjau nei vyrų brolių, nei seserų, tad gyvenimas grūdino nuo mažumės. Su metais pastebėjau, kad galiu ne tik pats apsiginti, bet ir kitus apginti.

Tai – tik keletas pagrindinių priežasčių iš daugelio, dėl ko pasirinkau kario kelią. Apskritai noriu įgyti aukštąjį išsilavinimą ir kariuomenėje siekti profesinių aukštumų.

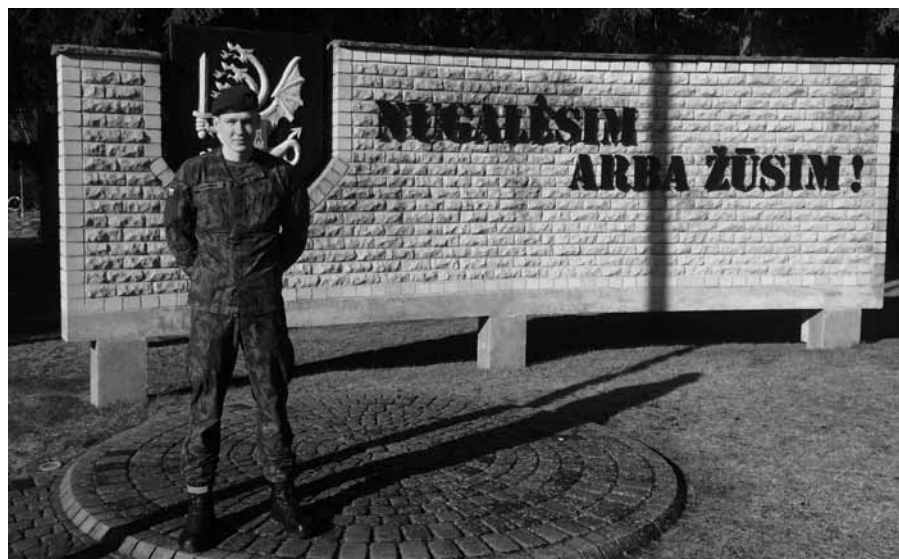
Tapti karininku – viena iš mano svajonių. Ar turėjo įtakos sprendimui stoti į LKA tarnyba Lietuvos kariuomenėje? Be abejo, mano nuomone, LKA ir LK – du neatsiejami dalykai, kaip In ir Jang. Jei nebūčiau tarnavęs kariuomenėje, vargu ar tiesiu taikymu iš civilinio gyvenimo būčiau žengęs į Karo akademiją, nežinodamas, ar patiks tarnyba ir ar išvis galiu tarnauti, ar esu tam tinkamas.

Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje susiduri su daug iššūkių, bet juos

įveikdamas vis labiau pradėsi pasitikėti savimi. Tampi drąsesnis, vyriškesnis, nebijai prisiišti atsakomybės ne tik už save, bet ir už kitus. Kaip aš juokaudamas kartais sakau, pasidarai „didesnis už gyvenimą“. Aš, kaip vienturtis, anksčiau buvau šiek tiek savanaudis, tačiau kariuomenė pavertė mane altruistu. Be to, patarnavęs pradėsi džiaugtis mažais dalykais, iš naujo įvertini miego, poilsio svarbą ir koks nuostabus dalykas yra dušas. Aš vidurinėje mokykloje turėjau du geriausius draugus, jie buvo ir yra man labai artimi, bet per tiek metų beveik niekas nepasikeitė. Be abejo, nebesimokom kartu, todėl matomės rečiau, bet tai mums – ne kliūtis. Kaip tik paskata – dabar susitikę laiką leidžiam produktyviau nei anksčiau.

Sunkiausia pradėjus tarnauti buvo „įsivažiuoti“ į ritmą, perprasti, kaip ir kas vyksta. Pavyzdžiui, kaip bendrauti su grandies, skyriaus, būrio vadu ir t. t., kiek iš tikrųjų laikomasi Statuto ar Skyriaus veiklos procedūrų. Dėl tokių, atrodo, smulkmenų naujokai pirmą savaitę nežino, nei ką, nei dėl ko daro. Be to, jie iškart apkraunami darbais: testai, skyriaus kambario tvarkymas, iki ateis kitas naujokas, ir pan., o tai gali trukti ir pusę metų. Be to, naujokai visada dalyvauja akcijoje „Pakrovimo komanda, kuopoje – rikiuok!“ Ir tada visi važiuoja krauti gynybinių paketų.

Čia tarnaudamas pakeisti norėčiau vadų (nuo skyriaus vado ir aukščiau) požiūrį į karius ir karių požiūrį į naujokus. Bet opiausia problema – tai karių ne draugiškumas. Nėra vienybės, dauguma ieško tik sau naudos, kaip pačiam išsisukti nuo darbo, o kitą pakišti. Dar tie, ku-



Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų bataliono j. eil. Juozapas Raudonius

rie planuoja pratybas ir kovinį rengimą, truputį atitolę nuo realybės. Gaunam prastos kokybės daiktus, kurie įvertinti nerealiom sumom ir sulūžta keletą kartų panaudoti, o tada tenka pirkti pačiam už savo pinigais.

Ką galvojau apie Lietuvos kariuomenę prieš tarnybą? Atsakysiu anekdotu: „Kol netarnavau, miegodavau ramiai – žinojau, kad kariuomenė mus saugo. Kai tarnavau, miegodavau mažai – ach, tas kareiviškas gyvenimas! Dabar iš viso nemiegu – žinau, kas ir kaip mus saugo.“ Be abejo, pakraupau sužinojęs, kiek yra neteisybės, bet vien dėl to jos nemečiau, tik motyvacija gal tapo aukštesnė.

Mano nuomone, vadas lyderis yra tas, kuris rūpinasi savo kariais ir gina jų interesus, kuris prireikus gali pakelti jų moralę, kaip kad mano buvęs kuopos vadas, dabar jau majoras, Gediminas Ališauskas, kuriam tai puikiai sekėsi. Dar vienas pavyzdys – mano dabartinis kuopos vadas kapitonas Algirdas Navasaitis, kurio karo tarnybos pasiekimai kalba už jį patį. Ir paskutinis, bet ne prasčiausias, mano būrio vadas – leitenantas Jonas Piktuižis, kuris visada užtaria savo karius, gina jų interesus.

Mano perspektyvos: pirmiausia, tikiuosi, kad priims į LKA, o po to per tuos 4 metus išugdys mane kaip būrio vadą – lankstų, gebantį greitai priimti tinkamus sprendimus. Nedaug dar mačiau LKA gyvenimo, bet niekas neužkliuvo, viskas atrodė „normaliai“ – galima gyventi ir mokytis. Pirmoji į galvą šovusi mintis: „Kiek daug žvaigždučių vaikšto...“ Šiaip graži, tvarkinga aplinka. Ateityje, po



LKA Atrankos centre – viduryje Šarūnas Rimeikis, 2016 m. birželis

studijų LKA, tikriausiai norėčiau tarnauti koviniuose daliniuose, nes iki šiol ten ir tarnavau. Daug veiksmo, daug patirties. Bet siekčiau ir ką nors nauja išmėginti, apsilankyti ten, kur dar nebuvo. Tuomet vėliau turėsiu platesnį požiūrį į kariuomenę. Įstojęs į LKA rinkčiausi gynybos ir saugumo vadybą. Jei nesisektų karo tarnyba, turėdamas viešojo administravimo bakalauro laipsnį, galėčiau dirbti civilinį darbą, pavyzdžiui, savivaldybėje, seniūnijoje.

## J. jrv. Šarūnas RIMEIKIS

Tarnauju Karinėse jūrų pajėgose, tiksliau – Jaunesniųjų karininkų mokymų padalinyje. Kodėl nusprendžiau stoti į Lietuvos aukštąją jūreivystės mokyklą (LAJM), tiksliai pasakyti negaliu. Gal per LAJM pristatymą gimnazijoje, kurioje mokiausi, nes tada taip šauniai ją pristatė, kad, matyt, ir sužavėjo. O kai reikėjo pildyti prašymą LAMA BPO, žiūriu – tarp Lietuvos aukštųjų mokyklų ir jūreivystės mokykla įrašyta. Dar paskaičiau apie mechanikos studijų programą. Viskas pasirodė priimtina, tai ir susigundžiau.

Pradėjęs mokytis LAJM, užsirašiau į vadų kursus. Labai patiko įvairiausios lauko pratybos, bendrauti su kolegomis. Po to vadai pasiūlė pasirašyti sutartį dėl tarnybos krašto apsaugos sistemoje, kad galėčiau iš karto, baigęs LAJM, tarnauti Karinėse jūrų pajėgose. Dar pagalvojau, kad nuo mažų dienų mane jos žavėjo. Ir štai aš čia, Karo akademijoje, turiu atlikti profesinio tinkamumo testą.

Kariuomenėje, manau, padidėjo mano atsakomybės jausmas, surimtėjau, o gal tiesiog čia esu dėl to, kad užaugau.

Draugai taip pat pasikeitė, arba tiesiog iš pradžių gerai jų nepažinojau. Tiesą sakant, nebuvo labai sunku. O keisti nieko nenorėčiau, nes viskas kol kas gerai.

Aš, nors apie tarnybą nedaug ką žinojau, visada žavėjau kariuomenę. Norėčiau tapti karininku lyderiu, ne bosu, o būtent lyderiu, kuris, kaip įsivaizduoju, turėtų išsiskirti savo gerosiomis savybėmis.

LKA man paliko ganėtinai gerą įspūdį. Kariūnai, su kuriais bendravau, iš pradžių pasirodė gana išdidūs, bet kai artimiau susipažinome, mano nuomonė pasikeitė 180 laipsnių. Tokie šilti žmonės, mandagūs, tikri patriotai, nes labai gražiai kalbėjo apie Lietuvą ir Karo akademiją. Baigęs LAJM, įgijęs laivų energetinių įrenginių eksploatavimo specialybę, kaip minėjau, norėčiau tarnauti Karinėse jūrų pajėgose.

## J. eil. Minvydas BIELIAJEVAS



Tarnauju Motorizuotosios pėstininkų brigados „Žemaitija“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų

Tęsinys 8 puslapyje →

## KRONIKA

Pradžią 7 p.



**Kovo 31 – balandžio 1 d.** Karo istorijos centro mokslininkai dalyvavo Šiaulių universitete vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Regionas: istorija, kultūra, kalba“.



**Balandžio 2 d.** Akademijoje vyko renginys Lietuvos jaunimui „Atvirų durų diena 2016“. Jos tikslas – iš arti suapžindinti jaunimą su Akademijos universitetinėmis studijomis, kariniu rengimu, stojimo sąlygomis, kariūnų gyvenimu, karjeros perspektyvomis, paskatinti rinktis karininko profesiją ir tapti profesionaliu kariu, gebančiu tinkamai atlikti savo pareigas.



**Balandžio 15 d.** kuopos vadų lyderių kursų (KVLK) klausytojams buvo įteikti pažymėjimai. Kursus išklauė ir pažymėjimus gavo 12 klausytojų iš Lietuvos kariuomenės dalinių.



**Balandžio 18 d.** iškilminga rikiute ir šventiniu renginiu paminėtos dvidešimtosios vyresniojo leitenanto Normundo Valterio žūties metinės. Jis žuvo 1996 m. balandžio 17 d., vykdydamas užduotį tarptautinėje taikos operacijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje.



**Balandžio 19 d.** Akademijoje vyko visuomenės saugumo krypties magistro studijų programos „Visuomenės saugumas ir gynyba“ (valstybinis kodas 621S20001) tarptautinio vertinimo procedūra.

Tęsinys 41 p.

← Pradžią 4 puslapyje

bataliono I kuopos II būrio III skyriuje. Esu šaulys. Į LKA nusprendžiau stoti, nes noriu ko nors pasiekti gyvenime, atlikti savo pareigą Tėvynei. Būti karininku man – prestižas ir garbė. Tarnyba batalione dar labiau paskatino to siekti. Atranką į LKA perėjau tik iš antro karto, tad, kad įgyčiau daugiau patirties, iš pradžių pasirinkau tarnybą NPPKT.

Pradėjus tarnauti sunkiausia – priprasti prie karinės dienotvarkės, nes niekada nereikėjo jos laikytis. Jei būtų galima kažką keisti, norėčiau, kad būtų kuo daugiau pratybų su skyriaus ginkluote, kovinės savigynos treniruotė. Anksčiau konkrečios nuomonės apie Lietuvos kariuomenę nebuvau susidaręs, nes ne daug ką žinojau.

Noriu tapti profesionaliu karininku, kuris tinkamai vykdytų skirtas užduotis ir įsakymus, būtų geras vadas ir asmeninis pavyzdys kitiems kariams. O man pavyzdys – Dragūnų bataliono vadas plk. ltn. Viktoras Bagdonas, kuris yra gerbiamas visų mano tarnybos draugų, kuris su savo kariais bendrauja pamiršdamas laipsnius ir visada stengiasi įsigilinti į jų problemas.

Tikuosi, kad LKA tapsiu geru vadu ir tikru lyderiu, nes ji, mano nuomone, – viena prestižiškiausių Lietuvos aukštųjų mokyklų, kurioje sėkmingai tai daroma. Pirmą kartą atvykęs supratau, kad Akademijoje yra tokia pat griežta drausmė, kaip ir visoje Lietuvos kariuomenėje, universitetinis mokslas puikiai suderintas su kariniu rengimu. Baigęs studijas, norėčiau tarnauti Klaipėdoje, Dragūnų batalione, nes čia ir aplinkiniuose miesteliuose gyvena mano artimieji, giminės, draugai, čia – mano pirmoji tarnybos vieta. Jeigu įstosiu į LKA, pasirinksiu

gynybos ir saugumo institucijų valdymo studijų programą, nes norėčiau dirbti institucijose, kurios atsakingos už mūsų valstybės saugumą.

### J. eil. Vilius JARULAITIS

Esu Butigeidžio dragūnų bataliono II kuopos II būrio II skyriaus granatsvaininkas. Studijuoti LKA svajojau ne vienus metus: norėjosi daug ko išmokti, patobulėti, įgyti naujų įgūdžių, įprasminti savo meilę Tėvynei. NPPKT susipažinęs su kariška tvarka, dienotvarkės ypatumais ir draugišku kolektyvu, tvirtai nusprendžiau, kad po tarnybos toliau stengsiuosi kuo daugiau pasiekti karybos srityje. Šis motyvas išdrįso ir renkantis studijas LKA. Kaip minėjau, dar prieš tarnybą domėjausi Akademija, bet būtent tarnaudamas įsitikinau, kad tik čia norėčiau toliau mokytis ir tobulėti.

Tarnyba įtakos šiek tiek turėjo ir mano asmenybei. Tapau labiau disciplinuotas, stengiausi atlikti man pavestas užduotis be jokių atsikalbinėjimų ar priekaištų. Trumpai tariant, Lietuvos kariuomenė ugdo gerą žmogaus savybes, stiprina tiek fiziškai, tiek psichologiškai, moko dirbti komandoje. Tikrai manau, kad kiekvienam žmogui naudinga sužinoti ir savu kailiu patirti, ką reiškia būti kariu. Tarnybos draugai tapo daug ramesni, rimtesni, taip pat visapusiškai sustiprėjo. Tarnybos pradžioje man sunkiausia buvo perprasti karinės dienotvarkės ypatumus. Ką norėčiau pakeisti? Nieko, man tarnauti labai patinka, įgijau labai daug naujų, vertingų žinių, praktikos, esu viskuo patenkintas.

Visada gerbiau, gerbiu ir gerbsiu Lietuvos kariuomenę. Tiek prieš tarnybą, tiek tarnaujant, tiek po tarnybos mano nuo-



monė buvo vienareikšmė, kad ginti savo šalį – garbė ir tikrasis patriotiškumas.

Noriu tapti pavyzdingu karininku – darbščiu, valdingu, sąžiningu, turinčiu oratoriaus savybių, – kuris galėtų įkvėpti savo karius kuo geriau įvykdyti skirtas užduotis. Taip pat nereikėtų pamiršti ir rūpestingumo. Kiekvienam vadui privalu rūpintis savo kariais, tada jie tavimi pasitikės ir padės siekti bendro tikslo.

Apie LKA – tik geri atsiliepimai. Aplinka šilta, malonūs žmonės, sudarytos sąlygos sportuoti, tobulėti įvairiose sporto šakose. Pirmasis įspūdis – teigiamas. Krito į akis tarpusavio supratimas, noras padėti – visa tai vertinu labai gerai! Tarnybos vieta po studijų nėra svarbi. Svarbiausia, kad būtų tinkamos sąlygos tobulėti ir siekti savo užsibrėžtų tikslų. Jei įstosiu į Akademiją, greičiausiai rinksiuosi modernių gynybos technologijų vadybą, nes mane domina tikslieji mokslai. Noriu, kad studijos būtų malonumas, juk darysiu tai, kas man patinka.

Krn. Ignas PETRAUSKAS

# AUT DISCE AUT DISCEDE – mokykis arba išeik!

levos Budzeikaitės nuotraukos

*Aut disce aut discede* – mokykis arba išeik (lot.). Ši sentencija puikiai tinka studijoms Karo akademijoje apibūdinti. Nors dar prieš tampant kariūnu mano vizijas ir svajones apie nuolat vykstančias pratybas „numušė“ čia jau studijuojantys draugai, vis tiek nustebino nepakankamas dėmesys kariniam rengimui. Tam, kas bus mūsų duona ir vanduo, skiriamos vos kelios savaitės per semestrą. Pirmame kurse, neskaitant 7 BKK savaitė, buvo tik pusantro mėnesio pratybų, iš jų – 3 savaitės teorijos Akademijoje.

Tiesa, dar vieną savaitgalį dalyvavome tarptautinėse pratybose – imitavome priešą pajėgas. Daugiau laiko poligone galėjo praleisti tik tie, kuriems, deja, nepavyko atsiskaityti – sėkmingai atlikti teorijos kontrolinių ar orientacinių žygių.

Pamenu, tarsi tai būtų buvę vakar, pirmąją „karinę“ savaitę Akademijoje. Kasdien iki vakaro skirtingai išmėtytos paskaitos, per kurias paprastai surengiama po vieną ar du pristatymus, pademonstruojama apie 100 skaidrių. Po pirmadienio tirpimo prie kompiuterio iki išnaktų mokantis teorijos, nes nežinau, kas rytoj laukia per kelius kontrolinius, išaušta kita diena ir prasideda antradienio ryto suktinis. Nepailsėjęs keliesi į mankš-

tą „autopilotu“ iki paskaitų atlieki pareigas, parašai atsiskaitymo darbus, ir vėl viskas iš naujo – paskaitos su „n“ skaidrių ir keli atsiskaitymai trečiadienį. Sudedi bluostą per 15 minučių pertrauką. Ir tokia visa savaitė.

Dabar kalbu ne apie tai, kad protinis darbas sekina labiau nei fizinis, ne apie tai, kad sesijos ir atsiskaitymo metu būtų gerai kariūnus, bent pirmakursius, atleisti nuo kai kurių pareigų – dienotvarkės, nes ji „suvalgo“ mokymuisi skirtą brangų laiką, bet apie tai, kad toks mokymosi stilius neduoda naudos. Tai, kas iškalta „tam kartui“, labai greitai pamirštama, o atnaujinama tik per kitas pratybas, iki kurių dar beveik pusė metų. Kalbu apie tai, kad visa kurso programa sugrūsta į vos kelias savaites.

Džiugu, kad nuo šių metų Karo akademija turės naują studijų programą, kuri, sprendžiant iš pristatymo, labiau integruos karybą į akademines studijas.

Viliuosi, ateityje jaunesnieji ginklo broliai ir sesutės galės mokytis palankesnėmis sąlygomis, nei teko mums, šių metų „abiturientams“ ir jau esamiems karininkams. Mums skiepija, kad esame tautos žiedas, lyderiai, tačiau į rankas paėmę naujo pavyzdžio ekipuotę, kurią

naudoja visa kariuomenė, nežinome, kaip su ja elgtis. Atsinaujinimas jaučiamas. Pagaliau, nors visoje kariuomenėje naudojamos jau nuo 2009 m. vidurio, mūsų batalioną pasiekė „gieškės“, tad, sutepę solidolu, mylimus „irklius“ palydėjome poilsio. Amunicijos, ekipuotės diržai jau savo atgyvenę, tiesa, ginklai nauji, dėtvės naujos, bet dėklai nepritaikyti, o apie kuprines net nekalbėsiu. Džiugu, kad palengva jaučiame ir matome, kad ekipuotė atnaujinama, tačiau būtų smagiau, jei daiktai ir inventoriūs, skirtas naudoti, ir būtų naudojamas, o ne gulėtų sandėliuose. Mano nuomone, viskas per metus pakrypo tinkama linkme.

Kalbant apie civilines studijas, galima buvo tikėtis, kad bus sunkiau. Galbūt patikėjau vidurinėje mokykloje kabintais „makaronais“, kad aukštojoje mokytis be galo sunku, tačiau čia problemų beveik nėra. Jei laiku atlieki skirtas užduotis – viskas bus gerai ir turėsi bent jau patenkinamą, o jei dar ir pasimokai, mažiau kaip septynių semestro suvestinėje prie savo pavardės nerasi. Tačiau

Tęsinys 10 puslapyje →

levos Budzeikaitės nuotrauka

← Pradžia 9 puslapyje

yra viena sena problema, kuri dabar taip pat jau beveik išspręsta, – auditorijos.

Taip, dalis mokomojo korpuso renovuojama, sparčiai atnaujinama, auditorijos rengiamos pagal pačius aukščiausius standartus. O mus pasitiko iš pirmo žvilgsnio dar nuo 1985 m. nerenovuotos patalpos, kuriose tinkamai neveikia nei projektoriai, nei kompiuteriai. Nuo šių metų ateiname į naujas, moderniai įrengtas patalpas. Bet mus moko ir ugdo ne nauji kompiuteriai ar kondicionieriai, o dėstytojai, kurių dalis, deja, tai daro senais metodais, nepripažįsta naujovių ir tiesiogine šio žodžio prasme yra sustabarėję, suleidę šaknis į savo krėslus. Džiugu, kad šiemet civilinių katedrų kolektyvą papildė keli nauji dėstytojai, o garbaus amžiaus pedagogai užleidžia savo vietas jaunesniems kolegoms.

Kas dabar yra visai kitaip ir maloniai nustebino? Gyvenimo sąlygos, kurios tikrai labai geros. Per šiuos studijų metus teko ne vieną ir ne du savaitgalius praleisti studentų bendrabučiuose Antakalnio gale. Vaizdas ten ir čia skiriasi



Kariūnų gyvenamasis kambarys

kardinaliai. Pradedant dušais, tualetais, baigiant gyvenamosiomis patalpomis. Tačiau kas man ir, manau, nemažai bataliono kariūnų vis dar nesuprantama – tai kareivinių režimas, gyvuojantis daugybę metų. Taip, palyginti su tuo, kas, pasak „legendų“, dėjosi seniai, labai seniai, kai kariūnai buvo išleidžiami kartą per sėmestrą 4 valandoms arba tik pagal prašymus, mes gyvename gerai – dauguma išleidžiami nuo 14 iki 21 val., savaitgaliais, jei esi pažangus ir ne tarnyboje, – laisvi.

Tačiau Akademijoje nesijaučiame kaip namie, į kuriuos norisi grįžti. Pir-

mame kurse su „baltu“ pavydu žiūrėjome į aukštesnių kursų kariūnus, kurie turėjo daugiau laisvės ir galėjo laviruoti savo dienvakšėje: antras kursas iki vidurnakčio, trečias ir ketvirtas – iki 7-os ryto būdavo laisvi. Tai, suprantama, kėlė nepasitenkinimą, tačiau (juk LKA yra ir karinis dalinys) privalome paklusti nustatyti vidaus tvarkai.

Mano galva, „neišleidžiamųjų“ sistema – sąrašas, kuriame pateiktos pavardės visų kuopų kariūnų, kurie dėl vieno ar kito priežasčių negali palikti teritorijos, – būtų veiksmingesnė. Šį sąrašą tu-

rintis LKA (Kariūnų bataliono) budėtojas, paprastai galėtų patikrinti, ar šie kariūnai yra kareivinėse, o tie, kurių pavardžių sąrašas nėra, laisvai keliauja, kur pageidauja, bet tvarkingai grįžta iki skirstymo.

O juk ir pačioje Akademijoje gali save realizuoti tiek sporto, tiek meno srityse. Mokykloje grojau muzikos grupėje, Akademijoje antrus metus dalyvauju choro „Kariūnas“ veikloje. Vienintelis dalykas, kuris nelabai džiugina mus, šio choro dalyvių, – retai sulaukiame teigiamo atsako, dėkingumo už investuotą asmeninį laiką

ir pastangas garsinant Karo akademijos vardą įvairiuose renginiuose, dalyvavimą repetacijose, neretai savaitgaliais vykstančiuose pasirodymuose. Užtektų kad ir paprasto „ačiū“ už darbą choro vadovui ir kariūnams. Akademijoje gerai žinoma grupė „Vytis“ taip pat maloniai priima paeksperimentuoti – atlikti keletą dainų drauge, o laisvalaikis, praleistas rūsijoje grojant su šaunia kompanija, primena mokyklos laikus, leidžia atitrūkti nuo rutinos.

Itin aktualus daugelio galvose kylantis klausimas – kodėl kariūnai, bė-

gant metams, praranda motyvaciją? Manau, atsakymas paprastas: kai pateikti konkretūs pasiūlymai, siekiant pagerinti tarnybos ir mokymosi sąlygas, kelintą kartą atmetami, o tau prieš nosį „uždaromos durys“, kai ateini dar su vienu – dingsta noras ką nors daryti, nes kariūno balsas į dangų, tarp debesų, kur žvaigždės, neina.

Mokykis ir tapk intelektualiu karininku! Mokykis arba išei! Aš, kaip ir mano ginklo broliai ir seserys, pasirinkau galimybę mokytis. O ką pasirinksite Jūs?



Kariūnai sporto varžybose Bataliono vado taurei laimėti

## AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

### VALSTYBĖS (LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO KARŪNAVIMO) DIENOS PROGA

Už sąžiningą ir nepriekaištingą tarnybą, reikšmingą indėlį į skyriaus veiklą, organizuojant LKA karių, dėstytojų ir darbuotojų atranką bei administravimą, aktyvų ir produktyvų dalyvavimą rengiant LKA struktūros ir valdymo sistemos reformą

**mjr. Dainius MAŽEVIČIUS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už svarų indėlį ugdant būsimus Lietuvos kariuomenės karininkus, puikų pavyzdį kariūnams ir kitiems kariams, profesionalų ir atsakingą pareigų ir užduočių vykdymą

**kpt. Mantas JONIKAS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už ypatingą indėlį užtikrinant sėkmingą Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų veiklą, iniciatyvumą ir sąžiningą pareigų vykdymą

**kpt. Marius STEPONAVIČIUS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už pavyzdinę tarnybą, svarų indėlį modernizuojant, standartizuojant ir tobulinant LKA studijų, veiklos ir procesų valdymo informacinę sistemą, išskirtinę asmeninę iniciatyvą ir savo laiko naudojimą vykdant kitas užduotis, susijusias su akademinė ir profesinio tobulinimo veikla

**vyr. srž. Elena VAINIKIČIENĖ** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už daugelį metų uoliai ir atsakingai redaguojamus leidinius, mokymo ir mokslo knygas, didelį kruopštumą, kūrybingumą ir pasiūlymą darbui

**Nijolė ANDRIUŠIENĖ** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos viceministro padėka

Už nuoširdų ir sąžiningą darbą, atsakingumą, asmeninę iniciatyvą ir profesionalumą

**Judita GINTAUTIENĖ** – Lietuvos Respublikos

krašto apsaugos viceministro padėka

Už reikšmingą indėlį didinant kariūnų ir karininkų projektų vadybos kompetenciją, originalios ir pažangios mokymo metodikos, formuojančios išskirtinai aukštą motyvaciją mokytis, diegimą

**doc. dr. Gintaras LABUTIS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos viceministro padėka

Už nepriekaištingą tarnybą, svarų indėlį į skyriaus veiklą, planuojant ir organizuojant LKA karių ir kariūnų rengimą, aktyvų dalyvavimą kuriant III brigados 4 batalioną

**kpt. Romanas MARCINONIS** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos viceministro padėka

Už ilgametį nuoširdų darbą, aukštą mokymo kokybę ir profesinę kvalifikaciją

**Daina Eleonora VASILEVIČIENĖ** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos viceministro padėka

**kpt. Aleksandras KARPINSKIS** – ženkle „Už puikų fizinį parengtumą“

Už asmeninę iniciatyvą ir pastangas organizuojant ir teikiant psichologinę pagalbą Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir kitų Lietuvos kariuomenės vienetų kariams

**kpt. Rosita KANAPECKAITĖ** – Lietuvos kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“

Už ilgametę pavyzdinę tarnybą ir aktyvią visuomeninę veiklą gerinant Lietuvos kariuomenės įvairius

**št. srž. Robertas DUBICKAS** – Lietuvos kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“

### JUBILIEJINIO GIMTADIENIO PROGA:

**Dainius NORKUS, Borisas MARKOVAS, vyr. srž. Česlovas MACKEVIČIUS,**

**vyr. srž. Jūratė PRANSKUVIENĖ, doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ, Irena SLIVINSKIENĖ, Danutė KAZAKAUSKIENĖ, doc. dr. Valentina VILUTIENĖ, Jolanta RASIULIENĖ, Judita GINTAUTIENĖ, vyr. srž. Vygantas GRIGALIŪNAS, vyr. eil. Rimantas PAUKŠTĖ, plk. ltn. Valerijus ŠERELIS** – Akademijos viršininko vardine dovana

Už iniciatyvą, sumanumą ir didelį asmeninį indėlį organizuojant Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos įkūrimo 24-ųjų metinių minėjimą:

**mjr. Paulius DILIŪNAS, mjr. Ričardas UZELKA, kpt. Agnė LIBERĖ, kpt. Jurgis NORVAIŠA,**

**št. srž. Vaidas KAŽEMĖKAS, št. srž. Raimundas JANOVIČIUS, vyr. srž. Vygantas GRIGALIŪNAS, vyr. srž. Raimondas ŽEMAITIS, vyr. srž. Jūratė MASIULIENĖ, Marijana DENIUŠ, Gediminas GUTAUSKAS, Viktor KISIEL, Žanna OSKOLKOVIENĖ, Ernestas NIKIFOROVAS, Stefa SANDONAVIČIENĖ, Ona SIMUTIENĖ, Krystyna ŠARČENKA, Lelija TARASEVIČ, Eglė TRATAITĖ-ŽEBELIENĖ, Elvyra VĖGELIENĖ, Renata ŽYDELIENĖ** – Akademijos viršininko padėka



Doc. dr. Gintaras LABUTIS



# Karys – karui ar taikai?

Tik derindami karybos ir universitetines studijas galime ne tik „patrigubinti“ kariūnų kompetencijos galias, bet ir optimizuoti tiesioginei sąveikai su dėstytoju ar instruktoriumi skirtą laiką.

Kariūnų ir jų dėstytojų (karinio rengimo dalykų ir universitetinių studijų) diskusija apie tai, kas turi būti dėstoma aukštojoje karo mokykloje, tikriausiai prasidėjo nuo pirmosios šiuolaikinės tokio tipo mokyklos – JAV karo akademijos, pasaulyje žinomos kaip West Pointas, įkūrimo (1802 m.) dienos.

Kita, skatinanti visuomenę generuoti idėjas, diskusija, kokia yra kariuomenės paskirtis, tęsiasi taip pat ne mažiau nei du šimtus metų. Manau, kad tik nutrūkus šioms diskusijoms ir kariuomenė, ir visuomenė supras, kokios jos buvo svarbios. Diskutuodamas su kariūnais ar dalyvaujdamas jų baigiamųjų darbų gynime taip pat išgirstu panašių pasvarstymų aiškinantis, kokią vertę kuria universitetinės studijos, kai kariūnas savo profesinę ateitį sieja tik su karine veikla. Nors kario ir ginklo sąvokos dažniausiai suponuoja karą, o ne taiką, vertėtų nepamiršti, kad didžiąsą kario profesinės veiklos dalį sudaro ne karo veiksmai, o tarnyba karinėje administracinėje srityje ir... ginant taiką.

Įdomu ir tai, kad tokiuose „akademiškuose“ ginčuose dažniausiai esaluojami universitetinių programų ar kvalifikacijų pavadinimai ir visiškai pamirštami karo akademijoje ugdomi gebėjimai ir įgūdžiai (kompetencija), nors juos ar jų modelius savo baigiamuosiuose bakalauro darbuose nagrinėja tikriausiai kas trečias

ketvirtas pagal vadybos studijų programą studijuojantis kariūnas ar kariūnė. Pateiksiu vieną iš kompetencijos apibrėžimų: „Kompetencija – tai kario gebėjimas tinkamai atlikti pavestas funkcijas ir užduotis laikantis nustatytos tvarkos (disciplinos) ir reikalavimų (standartų).“

Susitelkus į kompetencijos ugdymo klausimus, dalis diskusijų apie universitetinių ir karybos studijų naudą ar nenaudą virstų diskusijomis apie dvidešimt pirmojo amžiaus kariui ir civiliui profesionalui reikalingus gebėjimus, įgūdžius ir vertybes, kurias per ketverius studijų metus gali išugdyti aukštoji mokykla.

Man, kaip universitetinių dalykų dėstytojui ir karybos mėgėjui, rūpi, kaip, dėstant nekarinius dalykus, galima būtų kartu tobulinti ir kariui būtinas savybes (kompetenciją), t. y. prie to priderinti savo dėstomąjį dalyką. Tačiau, norint universitetinių studijų metu ugdyti kario kompetencijas, reikia ne tik šią sritį išmanyti, bet ir nuolat derinti universitetinių studijų proceso ugdomąsias veiklas ir vadovavimo gebėjimų ugdymas!

Vadybos (karinės ir civilinės) srityse plačiai paplitę vadinamieji 3C principai – reikalavimai kariui profesionalui – sėkmingai taikomi ir profesionaliam vadybininkui:

1C. *Asmeninės savybės* (angl. *Character*) – tai kario profesionalo ir kariuomenės vertybių, kario profesinės etikos laikymasis priimant sprendimus ir atliekant veiksmus.

2C. *Kompetencija* (angl. *Competence*) – tai kario profesionalo demonstruojami gebėjimai atlikti užduotis ir sėkmingai vykdyti savo misiją laikantis disciplinos ir nustatytų reikalavimų (standartų).

3C. *Įsipareigojimas / pasižadėjimas* (angl. *Commitment*) – tai kario profesionalo misija (ir indėlis) – tarnyba Tėvynei; sėkmingai atliktos užduotys laikantis disciplinos ir standartų; misijos atlikimas laikantis etikos normų ir nepaisant prieštaravimų, kliūčių ir išbandymų.

Manau, kad šie principai gali būti veiksmingai taikomi ir bet kuriai kitai, t. y. nekarinei, profesijai.

Dažnai šie 3C sujungiami į išplėstą kompetencijos apibūdinimą, į jį įtraukiant kario žinias, gebėjimus ir asmenines nuostatas.

Jungtinių Amerikos Valstijų ginklo (karybos) specialistai yra sudarę devynias kompetencijos grupes būtinų dvidešimt pirmojo amžiaus kariui savybių, kurios drauge su kariuomenės įtvirtintais veiklos principais, vertybėmis ir kario priesaikoje įvardytais teiginiais sudaro žinių, gebėjimų, nuostatų ir įsipareigojimų visumą.

Pagrindinės kompetencijos grupės (angl. *21st century Soldier competencies*) yra šios:

*Asmenybė ir atsakingumas.* Asmuo nuolatos demonstruoja kariuomenės vertybes, laikose kario credo ir etikos, taip pat imasi ugdyti savo pavaldinius kaip asmenybes ir jų atsakingumą. Karys prisiima karo tarnybos įsipareigojimus, vykdo užduotis, vadovauja savo pavaldiniams, stiprina pasitikėjimą, vadovaujasi kario etika, kariuomenės vertybėmis, idealais ir principais.

*Aukščiausiojo lygmens pasirengimas / tinkamumas.* Kariai ir lyderiai tobulina ir palaiko individualų ir savo pavaldinių fizinį, emocinį, socialinį, šeiminių ir dvasinį pasirengimą. Jie demonstruoja fizinį, protinį ir emocinį atkaklumą, greitai atkuria savo galias, įveikę sunkumus, ir rodo atsparumą pavyzdį visada, kai reikia kovoti ir laimėti.

*Gebėjimas prisitaikyti ir iniciatyvumas.* Kariai ir lyderiai gerai jaučiasi veikdami netikėčiausiose situacijose. Jie stebi aplinką, įvertina nenumatytas aplinkybes ir tinkamai prisitaiko. Kariai ir lyderiai išsiaiškina, kada standartinės taisyklės esamoje situacijoje nėra tinkamos, ir pasirenka naujo viškus (nestandartinius) sprendimus. Jie imasi tinkamų priemonių ir išmintingai rizikuoja, kai nėra vado įsakymo arba kai reikia įsakymą suderinti, siekiant įgyvendinti vado ketinimą. Gerai save pažįstantis karys ar lyderis geba, stebėdamas aplinką ir derindamas savo ir komandos veiksmus, pasiekti gerų veiklos rezultatų.

*Besimokantis visą gyvenimą.* Toks asmuo išnaudoja tiek formaliojo, tiek neformaliojo mokymosi visą gyvenimą galimybes, stengiasi nuolat augti, tobulina savo žinias ir gebėjimus, reikalingus darbui ir gyvenimui įprasminti. Kariai ir lyderiai nuolat save vertina, tiria savo mokymosi poreikius ir juos planuoja. Mokymasis derinamas su karjera.

*Komandinis darbas ir bendradarbiavimas.* Komandinis darbas – vienas

iš pagrindinių kariuomenės kokybinių reikalavimų. Kariai ir lyderiai kuria labai efektyvias formalias ir neformalias grupes vadovaudami, motyvuodami ir nukreipdami individus siekti bendrų komandos tikslų. Veiksmingos komandos nariai supranta jos veiklos dinamiką ir imasi atitinkamų veiksmų, siekdami didinti pasitikėjimą, darną, glaudinti bendradarbiavimą ir komunikaciją.

*Komunikacija ir įsitraukimas.* Kariai ir lyderiai puikiai reiškia savo mintis žodžiu, raštu ar skaitmeninėmis priemonėmis. Jie išmintingai naudoja savo individualius gebėjimus, įtaką ir veiksmingus bendravimo būdus, siekdami sukurti efektyvius ryšius, gerus darbo santykius, užtikrinti grįžtamąjį ryšį, kad būtų nuolat tobulėjama. Įsitraukimas apibūdinamas kaip aukščiausio lygmens įsipareigojimas, sąžiningumas ir patikimumas, kas taip svarbu šiuolaikinėse operacijose.

*Kritinis mąstymas ir problemų sprendimas.* Kariai ir lyderiai analizuoja, kritiškai vertina ir tobulina savo sprendimus. Jie sprendžia kompleksines problemas remdamiesi asmenine patirtimi, patys mokymiesi ir vesdami mokymus, keldami probleminius klausimus, skatindami kritinį ir kūrybišką mąstymą, tobulindami sprendimų priėmimo procesą ir komandos bendradarbiavimą, ieškodami geriausio sprendimo. Atrinkti lyderiai taip pat ugdo strateginio mąstymo gebėjimus, reikalingus vykdant užduotis, strateginiu – politiniu lygiu.

*Taktinė ir techninė kompetencija.* Siekiami tinkamai atlikti savo misiją ir palaikyti vado ketinimus, kariai ir lyderiai naudoja savo taktinius ir techninius gebėjimus, įvairiose srityse veikia kaip ekspertai, to moko savo pavaldinius. Didėjant atsakomybei, taip pat vadovo ir lyderio kompetencijai, geriau suvokiama misija (*Mission Command*) ir operatyvinis jos kontekstas, greičiau perprantamos įvairios sistemos ir technologijos.

*Kultūrinė ir bendroji tarpinstitucinio, tarpvyriausybinių ir tarpnacionalinio bendravimo kompetencija.* Kariai ir lyderiai, siekdami sėkmingai veikti bet kurioje kultūrinėje aplinkoje, geba remtis kultūros žiniomis, suvokti regiono, kuriame veikia, ypatumus, naudoti įvairias bendravimo priemones (įskaitant užsienio kalbas), įtaką ir žmogiškųjų santykių užmezgimo gebėjimus įvairiame kultūriname ir daugiacionaliame kontekste.

Tikriausiai visi sutiks, kad aukštesniųjų ir jaunesniųjų karininkų kompetencija pastebimai skiriasi, kaip ir jaunesniųjų karininkų ir puskarininkų bei eilinių karių. Tačiau mano paminėtos devynios kompetencijos grupės puikiai atspindi dvidešimt pirmojo amžiaus realijas ir reikalavimus, kurių vienas sunkiausių – tinkamai parengti karius kiekvienam konkrečiam mūšiu. Todėl kariai ir lyderiai turi būti ugdomi taip, kad įgytų kuo daugiau gebėjimų ir įgūdžių, kurie užtikrintų operacinį suderinamumą. Išvardytos dvidešimt pirmojo amžiaus kario svarbiausios savybės ugdomos per visą karjerą, t. y. imamos ugdyti pradinuose (baziniuose) kariniuose mokymuose, o vėliau įtvirtinamos ir tobulinamos vis sunkesnėmis sąlygomis.

Apibūdinus pagrindines kompetencijos grupes, galima universitetinių studijų evangelistams iš naujo užduoti klausimą: „Kurios kompetencijos grupės gali būti papildomai ugdomos?“ Šį kartą tikimės sulaukti tiesaus atsakymo: „Visas galime ugdyti.“ Tačiau tik derindami karybos ir universitetines studijas galime ne tik „patrigubinti“ kariūnų kompetencijos galias, bet ir optimizuoti tiesioginei sąveikai su dėstytoju ar instruktoriumi skirtą laiką. Regis, kad tam atėjo metas.



P.S. Rašant šį straipsnį panaudota JAV kariuomenės doktrina, vadovavimo ir mokymų medžiaga (ADRP, FM, TC).

## IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Jurgis ULECKAS



- ➔ **Jūsų credo** – Galima padaryti ir geriau!
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Tėtis
- ➔ **Kada supratote, kad norite būti karininkas?** – Būdamas 21-erių, trečiame VGTU kurse
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokių mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Kokias nors įspūdingas medinių karo laivų kautynes, pvz., Salamino mūšį
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Savo merginą
- ➔ **Didžiausia kliūtis** – Pasyvumas

- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu...** – Būčiau civilis
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Nepamenu
- ➔ **Pavojingiausias žmogus** – Klatingas
- ➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Tvarka
- ➔ **Mėgstamas tarptautinis žodis** – „Nacija“
- ➔ **Gražiausias poelgis** – Darbas kitų labai nesitikint atlygio
- ➔ **Jeį rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Nepiktinaudžiauti, neveidmainiauti, nesukčiauti

- ➔ **Klatingiausias jausmas** – Susižavėjimas
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Marijampolė
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Kalėdos
- ➔ **Akademijoje Jus labiausiai džiugina** – Draugai kariūnai
- ➔ **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – Dar tokios neradau
- ➔ **Studentas ar kariūnas?** – Buvau studentas, dabar – kariūnas
- ➔ **Geriausia parama** – Pagalba darbu
- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos**

- dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Kardas – įrankis, kurį valdo kovos dvasia, tad be kovos dvasios kardas – tik metalo dirbinys
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Visą esu daręs (Jurgelis meistrelis)
- ➔ **Negalite gyventi be** – Deguonies
- ➔ **Rytas už vakarą protingesnis...** – Nesu tuo tikras – aš balsuočiau už vakarą, nes vakaras gali pasimokyti iš ryto klaidų
- ➔ **Pats skaniausias valgis vaikystėje buvo** – Ra-

- barbarai su cukrumi
- ➔ **Trys žodžiai, apibūdinantys kariūną** – Studentas, bet nevisiškai
- ➔ **Geriausia gynyba** – Branduolinis atgrasymas
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Renovuoti mokomojo korpuso tualetai
- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Atostogos
- ➔ **Galingiausia jėga** – 5-os kategorijos uraganas
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Leisti Akademijos teritorijoje laikyti gyvūnus

# Akis į akį su savo baime

Balandžio 4–15 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje ir Kyviškių aerodrome vyko dviejų savaitių bazinis parašiutininko rengimo kursas. Jį sėkmingai baigė 40 Lietuvos karo akademijos III kurso kariūnų.

Mokymų tikslas – rengti Lietuvos kariuomenei karius, gebančius atlikti nesudėtingus priverstinio parašiuoto skleidimo šuolius naudojant desantinčius parašiuotus.

Kariūnai pratybų metu buvo mokomi judėjimo aerodrome ir saugaus elgesio taisyklių, pagrindinių ir atsarginių desantinių parašiuotų veikimo principų, parašiuoto surinkimo ir transportavimo, parašiutininko šuolio metu, ginklo ir krovinio paruošimo ir tvirtinimo veiksmų, įgijo specialiųjų teorinių žinių ir priverstinio parašiuoto skleidimo šuolių įgūdžių (atliko po 3 priverstinio parašiuoto skleidimo šuolius). Kursą sėkmingai baigusiems kariūnams buvo įteikti baigimo pažymėjimai ir ženklai „Parašiutininko sparnai“.

*Kęstučio Dijoko ir straipsnio autorių nuotraukos*



### Krn. Modestas JAKUBAUSKAS

Studijuodamas Akademijoje esu patyręs įvairiausių išbandymų, kuriems įveikti reikėjo nugalėti save. Ir štai jau nuo pirmojo kurso lauktas parašutinis rengimas! Nuo pat pirmųjų akimirku, kai tik jis prasidėjo, instruktoriai ėmė griežčiau reikalauti drausmės: jokių juokų, daryti tik tai, kas pasakyta, kadangi šoksime tik iš 400 metrų aukščio ir iki žemės mums liks vos 10 sekundžių laisvo kritimo.

Pirmąją dieną vyko paskaitos: rašėmės, ką reikia daryti iššokus, iki kiek skaičiuoti, daugiausia buvo kalbama apie veiksmus parašutui neišsiskleidus, o tai tikrai priversdavo atidžiai klausyti. Antrąją ir trečiąją – Akademijoje atliktoms veiksmams praktiškai: reikėjo iššokti iš orlaivio, veikti leidžiantis, nusileisti. Kitaip tariant, viso to, ko iš pradžių mokėmės teoriškai. Viską reikėjo išmokyti labai tiksliai, kad veiksmus būtų galima atlikti instinktyviai, beveik negalvojant. Po treniruočių, penktadienį, visi išvažiavome namo. Manau, daugelis tą savaitgalį daug mąstė: kaip šoks, koks tai bus jausmas. Vaizduotė piešė situacijas: 101, 102, 103, 104 – parašuto nėra, tavo veiksmai ir pan. Bent jau mano galvoje sukosi tokios mintys.

Pagaliau išaušo antradienio rytas. O mes, III kurso kariūnai, išvykome į Kyviškes, kad susidurtume akis į akį su iššūkiškais, patikrintume savo galimybių ribas. Bet nuvykus ilgai laukti neteko – netrukus pirmieji 10 trečiakursių sulipo į lėktuvą, o aš buvau vienas iš jų. Kai pradė-

jau rengtis, neatrodė, kad po kelių minučių lipsiu į lėktuvą, visiškai nurimau, galvojau tik apie veiksmus, kuriuos turėsiu atlikti. Dažnai užduodamas klausimas: ar bijojai? Tuo metu jokios baimės nejutau. Žinoma, jaudulio neišvengsi. Ypač tada, kai vieną ar kitą veiksmą atlieki pirmą kartą. Tačiau viskas iš karto pasikeitė, kai instruktorius atidarė duris. Lėktuve tiek mažai vietos, o žiūrint pro duris, atsiveria neaprėpiama erdvė. Ir staiga instruktoriaus komanda: „Dėmesio! Dešinysis bortas stoja!“ Tai akimirka, kuri, žinau, man įstrigo visam gyvenimui. Ir vėl komanda: „Pasiruošk!“ Kelios sekundės, pauzė, ir trečioji komanda: „Eina!“ Po to viskas vyksta taip greitai, kad susivoki tik tada, kai išsiskleidžia parašutas. Turiu pripažinti, pirmąjį kartą – pats geriausias jausmas, kokį tik teko patirti. Antrąjį ir trečiąjį šuolius atlikti buvo paprasčiau, nes jau žinojome, ko laukti. Sakoma, kad antrasis šuolis baisesnis už pirmąjį, ir tai – tiesa. Jis man buvo baisesnis už pirmąjį, bet kitoks. Tik vienas dalykas pasikartojė visus tris kartus: po instruktoriaus komandų „Karabinus kabink!“ ir „Eina!“ užplūsdavo tokia pat, kaip ir pirmąjį kartą, adrenalino banga.

Negalima pamiršti ir apdovanojimų. Instruktoriai mus maloniai pasveikino baigus bazinį parašutinininko rengimo kursą. Visiems buvo įteikti parašutinininko ženklai. Ir galiausiai linksmiausias dalis – trinktelėjimas atsarginiu parašutu per užpakalį. Kaip instruktoriai sakė, kad smūgis į žemę niekada nebūtų stipresnis



už šį. Šie įspūdžiai ir jausmas, kurį patyrėme bazinio parašutinininko rengimo metu, manau, išliks atmintyje visą gyvenimą, o parašutinininko ženklas primins kiekvienam, kad sugebėjo padaryti tai, kas sunkiausia, – nugalėti save.

### Krn. Vilmantas NAUSĖDA

Kartu su savo kolegomis bendrakursiais sėkmingai atlikau savo pirmuo-

sius tris šuolius parašutu. Įspūdžiai – nepamirštami, emocijų buvo daug, ypač prieš pirmąjį šuolį. Nors ir kruopščiai mokėmės teorijos, kai ateina laikas veikti, nori nenori jaudulys – neišvengiamas.

Kadaise amerikiečių filosofas Ralfas Voldas Emersonas yra pasakęs: „Baimė visada gimdo neišmanymą.“ Nors ir buvome gerai supažindinti su parašutu duomenimis, veikimo principu, sėkmin-



go nusileidimo taisyklėmis, reikėjo įrodyti instruktoriams ir sau patiems, jog esame tikri lyderiai ir oriai iškelta galva priimame šį išbandymą. Mano manymu, esminis šios operacijos tikslas buvo nugalėti save, iššokti iš mūsų komforto zoną simbolizuojančio lėktuvo ir akis į akį susidurti su savo baime. Bijo visi, nebent išskyrus tuos, kurie turi psichologinių problemų, tačiau tik žmonės, turintys lyderio savybių, geba nepaisyti šio jausmo ir sėkmingi atlikti skirtingą užduotį. Kadangi Lietuvos karo akademija yra ateities lyderių vadų aukštoji karo mokykla, būtent dėl šios priežasties bazinis parašutinininko kursas yra įtrauktas į mūsų karinio rengimo programą.

### Kpt. Rosita KANAPECKAITĖ



Kai buvo pasiūlyta parašyti KARIŪNUI apie pirmuosius šuolius parašutu, nedvejodama sutikau. Pagrindinė priežastis – patirtis, kuria norisi pasidalyti, kuri man kaip žmogui davė labai daug, o kaip psichologei leido suprasti tam tikrus žmogaus ribotumo ir galimybių veikti, taip sakant, „online“, arba „čia ir dabar“, aspektus. Nusileisti parašutu nebuvo kažkokia ilgus metus puoselėta svajonė, taigi negaliu pasakyti, kad to troškau nuo vaikystės. Man, kaip tikriausiai daugeliui, tai – įdomi, nepažinta ir paslaptiniga veikla. Visada žavėjo šuolius parašutu gebantys atlikti žmonės. Prieš 3 metus pradėjusi tarnybą LKA sužinojau, kad kariūnų psichofizinio rengimo programoje numatyti ir šios rūšies „privalomi šuoliai“.

Kartą, kalbant apie stresą ir įvairias žmogui būdingas baimes, kariūnai manęs paklausė: „O jūs ar esat bandžiusi nusileisti parašutu?“ Štai tada susimąščiau: o kodėl gi ne, kodėl nesu to bandžiusi, juk yra galimybė gauti tokią gimtadienio dovaną arba šiaip „susiorganizuoti“ tą šuolį. Ir iš tiesų šie žodžiai buvo tarsi

impulsas, priverstęs pagalvoti, kaip tai padaryti. Pamaniau, kad taip vienu šūviu nušaučiau du zuikius – patirčiau kažką naują, nes laikau save žmogumi, kuriam naujovių reikia daugiau nei statistiniam lietuviui; kita vertus, būtų įdomu save ir aplinkinius stebėti neįprastomis sąlygomis: kaip reaguoja kūnas, protas, kaip tai paveikia elgesį.

Aišku, viskas prasidėjo nuo minties, nes visada viskas nuo jos prasideda. Kadangi kilo noras, susidomėjimas, natūralu, kad pradėjau dažnai apie tai galvoti. Kartą, besikalbant apie psichofizinio rengimo subtilybes, mjr. P. Diliūno paklausiau, ar negalėčiau kartu su kariūnais atlikti tuos tris privalomus šuolius. Atsakymas buvo teigiamas (pasitvirtino dar viena iš mano gyvenimo taisyklių – jei ko nors nori, ieškok būdų, kaip tai padaryti ar gauti, klausk, prašyk pagalbos, nes savaime niekas nevyksta). Tik tai ne taip greitai, kaip tikėjaisi, įvyko. Gal dar būčiau spėjusi iššokti ir pernai, bet viskas nėra taip paprasta: pasirodo, tam reikia daugybės dokumentų, tad šuolius teko atidėti metams. Ir ką jūs manot, tie metai prabėgo labai greitai ir štai iki žymiųjų šuolių liko tik mėnesiukas...

Kažkaip greitai prasidėjo parašutinis rengimas, instruktažas, pratybos, kuriose turi dalyvauti visi besiruošiantys šuoliams. Pirmą dieną vyko paskaitos, jų metu gavome visą reikiamą informaciją apie parašutus, buvome supažindinti su elgesio aerodrome, orlaivyje taisyklėmis, teoriniais parašuto valdymo pagrindais. Ar tai buvo labai aišku? Tikrai ne. Kokios mintys man tuo metu kilo? Jų buvo daug. Viena aiškesnė, tuoj pat atėjusi į galvą, – o aš iki šiol maniau, kad viskas, ką turiu padaryti, tai iššokti, o visa kita – paprasčiausia... Deja, po pirmosios teorinės paskaitos ši mintis jau atrodė kiek neatsakinga, bet juk visą gyvenimą mokomės. Ir, tiesą sakant, būtent tuo metu, per paskaitas, supratau, kad reikės ne tik šokti, bet dar ir įtemptai galvoti, susikaupti, pagal instrukcijas valdyti parašutą ir techniškai, kiek įmanoma saugiau, nusileisti. Būtent nusileidimą laikiau pačiu sudėtingiausiu ir daugiausia baimės keliančiu dalyku. Paskaitos metu kilo visokių minčių, asociacijų, gal šiek tiek padidėjo baimė, bet jokių būdų neatbaidė,

nesumažino smalsumo tai patirti. Iš tos teorinės dalies aš asmeniškai geriausiai įsiminiau tai, ką pasakė instruktorė, smulkutė, labai simpatiška, malonaus balso, tūkstančius šuolių parašytu atlikusi moteris: yra žmonių, kurie ir pirmą kartą šokdami sugeba susikaupti, susitvarko su emocijomis ir padaro labai mažai klaidų. Svarbiausia – saugumas. Šie žodžiai mane tiesiog persmelkė kiurai ir turbūt juos mintyse pakartojau kokį tūkstantį kartų. Dėl to labai sustiprėjo motyvacija mokytis ir taip užsitikrinti sėkmę. Kaip dabar atsimečiau, tada sau pasakiau: jei viską padarysiu tinkamai, pirmas šuolis bus sėkmingas, tada, esu tikra, leistis parašytu man patiks ir tai norėsiu vėl pakartoti. Ši mintis mane tiesiog užvaldė. Mokėmės nusileisti, darėm kūlvirščius, kartojom komandas, bandėm po šuolio surinkti parašytą, dėjom vieni kitiems parašytus, vieni kitus rengėm. Ir per tas kelias dienas patyrėm daug įvairių emocijų, bet, svarbiausia, sužinojom daugybę veiksnių, kuriems ruošėmės, subtilių.

Pasirengimo procesas buvo smagus, nepaisant to, kad mokėmės rimtų dalykų. Profesionalūs instruktoriai mus rengė taip, kad mūsų veiksmai būtų ištreniruoti iki automatizmo. O mane tuo metu labiausiai žavėjo jų kantrybė – gebėjimas tūkstančius kartų kartoti atsakymus į mūsų nesibaigiančius klausimus su šypsena ir pavydėtina ramybe. Man atrodė, kad jie – kažkokie ypatingi žmonės, turintys ypatingų gabumų. Kadangi pati dėstau kariūnams, jų mokymo stilius ir metodai man atrodė būtent tokie, kokius norėčiau taikyti ir pati. Kasdien per pratybas įgydavau naujų žinių, naujos patirties ir apimta augančios euforijos vis pagalvodavau, kas manęs laukia. Tuo metu maniau, kad šis šuolis bus kažkas ypatinga ir kad jį atlikusi žengsiu žingsnelį už komforto zonos ribų, patobulėsiu kaip žmogus, patirsiu visokias emocijas ir jausmų. Labai tikė-



Linksmiausia pratybų tradicija – trinktelėjimas atsarginiu parašytu per užpakalį, kad smūgis į žemę niekada nebūtų stipresnis už šį



Labai atsakingas kariūnų pasiruošimas šuoliui

jau, kad baimė nesukaustys mano smalsumo, nesutrukdys įsijausti į tai, ką darau. Tai man buvo ypač svarbu, nes šiuo metu mokauti būti dėmesingo įsisaugonimo (*mindfulness*) mokytoja ir nuolat atlieku

visokias praktikas, susijusias su savo minčių ir kūno pojūčių stebėjimu.

Šuolius buvo numatyta atlikti kitą savaitę, trečiądienį, o prieš tai, penktadienį, parašę teorijos testą, turėjome skirstytis

savaitei. Sužinojus, kad orai bus geri, paaiškėjo – šoksime pirmadienį. Ar tai buvo netikėta? Taip, nes suvokiau, kad viskas įvyks labai greitai. Buvo įdomu, kaip aš pati reaguosiu: ar miegosiu, ar bijosiu, kas su manimi darysis. Savaitgalis tiesiog „sprogo“ – laikas pralėkė žaibiškai, jokių didelių nerimo priepuolių nepatyrėm.

Išaušo lemtingas pirmadienis... Nežymus jaudulys, ne toks stiprus kaip prieš egzaminus ar svarbius pranešimus, bet nebuvo ir visai ramu. Stengiausi save motyvuoti mintyse kartodama: žinau, kaip ir ką daryti, esu rami, nes ruošiausi, mokiausi, treniravausi, dabar tik susikaupsiu ir viską gerai padarysiu, ir niekada nebebūsiu tokia, kaip iki šiol, nes turėsiu naujos patirties.

Atvykę į aerodromą ir šiek tiek pasitreniravę (atlikę keletą šuoliukų iš stovintio orlaivio) susitaikėme su mintimi, jog tai tikrai įvyks šiandien, dabar, po keliasdešimties minučių. Bandžiau prisiminti eigą, skaičiavimą, ką ir kaip darysiu. Troškiau tik vieno – kad pirmasis šuolis pavyktų, nes instinktyviai jutau, jog tai – realu, kad galiu tai padaryti ir dėl to patirti daug džiaugsmo, nuostabos. Šalia mūsų visą tą laiką buvę instruktoriai bet kuriuo momentu buvo pasirėngę priminti svarbiausius dalykus. Jie sudėjo paskutinius akcentus ir savo ramiais balsais atsakinėjo į klausimus, kas suteikė tokios paprastos ramybės, sakė, kad mumis tiki ir viskas bus gerai.

Ir... orlaivis pakilo, mes sėdėjome lėktuve, minutės seko. Pirmasis šuolis skirtas susipažinti su parašytu, jo valdymu, pamatyti, kaip žmogus jaučiasi, ar techniškai atlieka visus veiksmus: iššoka, nusileidžia suglaustomis kojomis ir prie žemės priartėja „per 5 taškus“ – pėda, blauzda, šlaunis ir t. t. Pirmasis šuolis – bortais, t. y. iš pradžių iššoka prie kairiojo, po to – prie dešiniojo borto sėdintis.

Mano vieta – prie dešiniojo borto, o šokti turėjau priešpaskutinė. Išgirdusi komandą kairiajam bortui stotis ir pirmuosius „šok“, nepamenu, kas tuo metu dėjos mano galvoje, tik supratau, kad tai

jau vyksta ir kelio atgal nėra, kad greičiau noriu šokti, nes kiti jau iššoko. Bet viską užgožė klausimas: o kas dabar su manimi bus? Neslėpsiu, kilo mintis – kam reikėjo klausyti apie galimybę tai išmėginti – juk būčiau ir toliau sau ramiai gyvenusi, bet ją nuvijo kita – kad komforto sąlygomis niekas netobulėja, todėl turiu išbandyti viską, kas nauja... Priėjusi prie lėktuvo durų žvilgtelėjau žemyn, o toliau viskas vyko siaubingai greitai, tik suvokiau, kad dabar lipu, man baisu, vėjas, bet aš jau ore! Kas su manimi darosi? Aš krentu, bet tai mane džiugina! Jausmas toks, tarsi vyktyt kažkas, ko nesuprantu, bet po kelių sekundžių pajutau parašytą, pažvelgiau į viršų – išsiskleidė, susižiūrėjau vėjo kryptį, apsidairiau aplink, pasukiojau valdymo rankenėles (daugiau, nei reikėjo), bet labai greitai artėjo žemė. Ten pamačiau vieną iš instruktorių su garsiakalbiu, rėkiantį, kad suglaustume kojas. Kiek laiko truko leidimasis, nežinau, tiesiog užplūdo euforija, nusileidau labai sėkmingai, nors šio šuolio etapo labiausiai bijojau.

Surinkusi parašytą ir jau grįžusi į poilsio vietą susimąščiau: kodėl tik dabar tai išmėginau, juk ši trumputė laiko atkarpėlė, kai iššoki (išlipi), iki išsiskleidžia parašytas, yra kažkas tokio, dėl ko verta gyventi. Taip pat įsitikinau, kaip svarbu klausyti, ką sako instruktoriai.

Antras šuolis vyko po poros valandų. Jis buvo kiek kitoks, sąmoningiau atliekamas. Išsilaipindama padariau porą klaidų – tinkamai neatsispyriau ir, atidavusi virvę instruktorėi, neuždėjau kairiosios rankos ant atsarginio parašyto, tiesiog žengiau ir tiek. Bet tai nesutrukdė pasimėgauti kritimu ir įspūdingu nusileidimu. Tąkart daugiau stebėjau apylinkes, jaučiausi labai rami, tiesiog mėgavausi kiekviena sekunde. Nusileidusi, jau rinkdama parašytą, stebėjau, kaip atlieka šuolius antros grupės kariūnai: kaip iššoka, kaip krenta. Susitapatinau su jais ir supratau, kad, kai pats šoki, to matyti negali – nei ką vėjas su tavim išdarinėja, nei kaip tu tas kelias sekundes atsiduodi gamtos stichijai, kaip vei-

kia fizikos dėsniai...

Po antro šuolio pajutau šiojį tokį nuovargį, greičiausiai sukeltą įvairių emocijų, kurių buvo tiek, kad net sunku apsaikyti. Atrodė, būtų gerai pamiegoti, bet, aišku, rūpėjo trečiasis šuolis. Ir užsibrėžiau jį atlikti maksimaliai techniškai, taisyklingai ir sąmoningai, kiek įmanoma, mėgautis ta akimirka. Tiesą sakant, man net buvo gaila, kad tai – trečiasis šuolis ir artimiausiu metu to nepatirsiu. Ir jis tikrai padarė įspūdį, nes tąkart šokau paskutinė iš grupės. Kai likau viena lėktuve, užplūdo nerimas, atrodė, kad visi išlipo, o aš čia taip ir liksiu. Iššokusi gaudžiau savo pojūčius, juos fiksavau ir jau leidamasi tvirtai žinojau, kad tikrai tai pakartosiu, nes kaip galima žinant, ką pajusi, to nekartoti. Tai buvo diena, kupina emocijų, adrenalino, naujų pojūčių ir patirčių. Kol kas ji man asocijuojasi su dviem įvykiais gyvenime – magistro gynimo pabaiga ir gimdymu.

Ką supratau? Keletą dalykų:

\*Kad didelę dalį sėkmės lemia instruktoriai, kurie profesionaliai perteikia žinias, moka suteikti pasitikėjimo savimi, parašytu ir sudaro įspūdį, kad tu jiems svarbus ir jie už tave „serga“, bet kartu išlieka budrūs ir susikaupę. Nuostabu, jog tai daro labai nuoširdžiai, natūraliai. Šiuo atveju, manau, turi reikšmės stiprus emociniai išgyvenimai, patiriami kartu.

\*Mes niekada nežinom savo ribų, kol jų neišbandom, o kai išbandom, turim galimybę jas plėsti ir klausyti savęs: o kas toliau, koks kitas žingsnis?

\*Patirtis mus augina kaip žmones, kaip asmenybes, ir nesvarbu, kokia tai patirtis, nes tada gali suprasti daug su tuo nesujusių dalykų, tiesiog tai – impulsas, kuris provokuoja mąstyti, kaip gerai, kad dar yra ir greičiausiai bus daugybė dalykų, kuriuos galima išmėginti.

\*Laukiu kitos progos išgirsti komandą „Šok!“ ir patirti tą jausmą, kurio, net jei parašyčiau dar 4 puslapius, perteikti nesugebėčiau. Esu dėkinga instruktoriams, kariūnams, kurie atliko šuolius parašytu kartu, organizatoriams ir gyvenimui už galimybę tai patirti.

## AKADEMIJOS PULSAS | PASKIRTI Į PAREIGAS



2016-04-18  
**kpt. Jurgis NORVAIŠA**  
paskirtas į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Viešųjų ir tarptautinių ryšių skyriaus viršininko pareigas



2016-04-18  
**mjr. Birutė KRASAVINIENĖ**  
paskirta į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Užsienio kalbų instituto direktoriaus pavaduotojo pareigas



2016-05-02  
**Renata JAPERTAITĖ**  
paskirta į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Karo mokslų instituto direktoriaus pareigas



2016-06-20  
**plk. ltn. Saulius STONKUS**  
paskirtas į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos štabo viršininko pareigas



2016-06-20  
**krn. Marius MEILŪNAS**  
išrinktas Kariūnų tarybos pirmininku



2016-07-05  
**mjr. Broniušis ŽEKUI** –  
pulkininko leitenanto

Krn. Liveta ALEKSAITĖ



## Pasirinkau ne tik studijas, bet ir gyvenimo būdą

Šiuo metu esu pirmakursė, studijuojanti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Gimiau ir augau Raseinių rajone. Baigiau Raseinių Prezidento Jono Žemaičio gimnaziją. Studijuju pagal tarptautinių santykių programą. Svarbu tai, kad pasirinkau ne tik studijas, bet ir gyvenimo būdą.

Dar prieš studijas LKA stengiausi išnaudoti savo gebėjimus konkursuose ir olimpiadose. Ši veikla buvo tikslinga, todėl nemažai pasiekiau. Du kartus tapau rajoninės istorijos olimpiados nugalėtoja, įgijau patirties respublikinėse olimpiadose. Pirmąkart 2013 m. dalyvavau mokinių konkurse „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę?“, kuris vyko Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos batalione. Tąkart užėmiau III vietą. Labai džiaugiausi, nes žinojau, kad šiame konkurse reikia ne tik žinių, bet ir sėkmės.

Tačiau jau tada supratau, kad manęs kitais metais laukia nelengvas uždavinys – pateisinti laimėtojos vardą. Tame pačiame konkurse 2014 m., kuris vyko jau KOP Aviacijos bazėje, palypėjau vienu laipteliu aukščiau – tapau II vietos laimėtoja. Tiesa, sekėsi sunkiai, nes šįkart nelydėjo sėkmė, rezultatą užtikrino tik sukauptos žinios. Atrodo, jog turėjau būti dar laimingesnė nei pirmąkart, juk buvo iškovota II vieta ir pasiektas tikslas... Bet vieną tikslą keičia kitas. Pajutau, kad paskutiniai metai skirti nugalėti.

Taigi, 2015 m. vėl įveikusi du konkurso etapus ir patekusi į trečiąjį – finalinį, kurio pirmoji dalis vyko greitai tapšančioje mano antraisiais namais LKA, ramovėje, užsitikrinau vietą superfinale. Jis vyko tą pačią dieną ir buvo filmuojamas LRT studijoje, „Lietuvos tūkstantmečio vaikų“ laidoje. Tądien tikrai tapau nugalėtoja ir įrodžiau, kad viską galima pa-

siekti keliant sau aukštus reikalavimus. Ši pergalė suteikė galimybę apsilankyti prezidentūroje, susitikti su Lietuvos Respublikos Prezidente Dalia Grybauskaite. Na, o šiais metais į šį konkursą buvau pakviesta jau kaip garbės viešnia, kuriai buvo suteikta galimybė atstovauti Lietuvos karo akademijai.

Tačiau šių įsimintinų įvykių nebūtų buvę, jei vieną dieną mano mokytojas ekspertas Jonas Janušas nebūtų pasiūlęs tiesiog išbandyti savo jėgas šiame konkurse. Jis prisipažino, kad prieš siūlydamas labai dvejojo dėl mano reakcijos, nes vis dėlto šis konkursas buvo apie KARIUOMENĘ. Aš, žinoma, tuomet į tai nesigilinau, tačiau labai susidomėjau ir sutikau. Jei ne ši akimirka, galbūt būtų pritrūkė drąsos stoti į LKA. Jo asmenybė ir kompetentingumas man darė idealaus mokytojo įspūdį. Mano mokytojas tarsi netyčia parodė kelią, kuriuo noriu



Pirmakursių kuopa, 2016 m.

eiti ir jau einu. Ačiū jam, nes būtent jis mane išmokė mokytis. Svarbu tai, jog jis niekada nereikalavo, o tiesiog tikėjo, palaikė ir sudarė visas galimybes siekti užsibrėžtų tikslų. Tiesa, kartais dėl manęs ir bijodavo, nes sau kėliau labai aukštus reikalavimus. Ne veltui...

Greitai dar vienu mano tikslu tapo įveikti atranką į LKA. Laimė, jį greitai ir sėkmingai įgyvendinau. Tik atrankos metu įsitikinau, kad noriu čia grįžti, ir ne vienai dienai.

Studijos prasidėjo jau 2015 m. liepos 27-ąją, kai vakare su bendražygiais ir dar visiškai nepažįstama ekipuote atsidūriau Mokomajame pulke, Rukloje. Jei atvirai – pasidarė labai baisu, nes buvau visiškai „žalia“... Teko akies krašteliu stebėti bendražygių, jau šiek tiek turinčių šios veiklos patirties, veiksmus. Mokomajame pulke įgijau visiškai naujos patirties, susidūriau su daug išvermės reikalaujančiais dalykais, patyriau daug nuotykių (kartais nelabai malonių), tačiau nė karto nesudvejojau dėl savo pasirinkimo. Čia radau ne tik draugų, bet ir antrąją šeimą, antruosius namus. Draugai dažnai turi tam tikrą bendravimo laiko „limitą“, o šeima – ne.

Pirmiausia, manau, prieš tapdamas Karo akademijos dalimi, būsimas kariūnas neturi jausti „kažkokio“ nepatogumo, kalbėdamas apie atsidavimą ir jausmus savo šaliai. Tai nereiškia, kad privalo garsiai rekti: „Aš myliu Lietuvą!“ Tiesiog žinoti, kad, esant kritinei situacijai, sugebės nedvejodamas ištarti šiuos žodžius. Taip pat jis turi būti atkaklus, t. y. nuolat kelti reikalavimus sau ir juos vykdyti – tik tada kaip būsimas vadas įgis teisę nustatyti atitinkamus reikalavimus ir kitiems.

Man savaitgaliai – ypatingas metas, nes tada grįžtu namo pas mylimus tėvus ir mažąją sesutę padaužą, kuriai vos treji. Labiausiai didžiuojuosi savo šeima. Ji mane palaiko, skatina ir niekada nesistengia daryti įtakos mano pasirinkimams – greičiausiai dėl to ir išmokau pati sau kelti siektinus tikslus.

Manau, norint vadovauti žmonėms, pirmiausia reikia tapti sektinu pavyzdžiu, nuolat tobulėti kaip asmenybei. Taigi, kodėl aš čia? Kažkokio įspūdingo ar logiško paaiškinimo nėra. Tiesiog viskas glūdi širdyje. Tai vieta, kur galiu siekti savo svajonės ir tobulėti. Reikia tik noro, užsispyrimo ir šiek tiek mažiau miego...

Krn. Martinas VILKAS



## mes tavęs laukiam!

Sveiki! Gimiau 1996-ųjų vasarą. Vaikystę praleidau gimtojoje Priekulėje. Tai – nedidelis miestelis Klaipėdos rajone, kuriame visada jaučiuosi laukiamas. Čia augau kartu su savo gausia šeima: mama, patėviu, keturiomis seserimis ir trimis broliais. Augti didelėje šeimoje – ir savotiškas iššūkis, ir privalumas. Išlaikyti aštuonis vaikus tėvams buvo nelengva, teko susidurti su įvairiais sunkumais. Tačiau dabar manau, kad mažas butas, kuriame gyvenome, buvo jaukus

ir šiltas. Jame niekad netrūko juoko ir džiaugsmo. Su broliais ir seserimis iškrėtėme aibę pokštų, prisigalvodavome įvairiausių žaidimų. Žinoma, tekdavo ir vaikiškai susipykti, ir kumščiu pagrūmoti. Nesu jauniausias vaikas šeimoje, tačiau vaikystėje visada jaučiausi tarsi balta varna – nuolat erzindavau kitus ir elgiausi priešingai nei namiškiai, būtinai turėjau jiems paprieštarauti. Na, galbūt taip norėjau išsiskirti, sulaukti daugiau dėmesio.



Gimnazijos baigimas, 2015 m.

← Pradžia 21 puslapyje

Kaip ir daugelis vaikų, jau septynerių pradėjau lankyti mokyklą. Mokiausi Priekulės levos Simonaitytės gimnazijoje. Mokykloje visada jaučiausi lyg namie, nes gerai sutariau ne tik su auklėtoja, bet ir su kitais mokytojais, direktoriaus pavaduotoja. Šiais žmonėmis labai pasitikėjau, nes jie mane motyvavo ir stengėsi išvelgti mano potencialą, todėl nuolat dalyvaudavau įvairioje veikloje: meniniuose renginiuose – šokau, skaičiau eiles, taip pat mėgau palaužyti galvą žinių konkursuose. 2012 metais, būdamas dešimtokas, su mokyklos komanda laimėjau „Euroscola“ konkursą, kuriame atsakinėjome į klausimus apie Europos Sąjungą. Ši pergalė suteikė galimybę apsilankyti Europos Parlamento būstinėje Strasbūre, dalyvauti jaunimo debatuose ES rūpimais klausimais.

levos Simonaitytės gimnazija ne tik suteikė žinių, galimybę pakeliauti ir susipažinti su kitų šalių kultūra ir tradicijomis, bet ir išugdė žmogiškąsias vertybes – meilę draugams, pagarbą vyresniesiems. Jos pedagogų tinkamu metu pasakytas išmintingas žodis tapo postūmiu, vertė judėti pirmyn, susidėlioti prioritetus, užsibrėžti naujus tikslus.

Būdamas vyresnis pradėjau domėtis sportu. Iš pradžių buvo nelengva, mat miestelyje, kuriame augau, sporto salės nebuvo, tačiau tai nesutrukdė man ir keliems bendraminčiams įsirengti savo sporto „bazę“. Be to, papildomai ėmiau lankyti lengvosios atletikos



Martinas su Priekulės vaikų dienos centro darbuotojomis Jolanta Laurinavičiene (kairėje) ir Simona Vaitke



Priekulės levos Simonaitytės gimnazija



Martinas su savo artimaisiais

*Straipsnio autoriaus nuotraukos*

treniruotes. Keista, kad sportuoti pradėjau tik būdamas devintokas. Iš prigimties nebuvau tvirtai sudėtas, tiesą sakant, kai bendraklasiai rinkdavosi komandos narius, dažniausiai likdavau paskutinis. Žinojau, kad pasivyti savo amžiaus sportuojančius vaikus bus labai sunku, tačiau iki mokyklos baigimo ne kartą buvau pripažintas kroso ir svarsčių kilnojimo čempionu Klaipėdos apskrityje, o sportas tapo neatsiejama mano gyvenimo dalimi. Manau, tam įtakos turėjo ne tik mano užsispyrimas ir noras sustiprėti, bet ir aplinkui esantys žmonės, kurie mane palaikė ir nuolat skatino tobulėti.

Nuo aštuonerių iki pilnametystės po pamokų ir atostogų metu lankiau Priekulės vaikų dienos centrą, leisdavau laiką su kitais vaikais. Čia atradau ne tik savo slaptą talentą – gebėjimą piešti, bet ir dvi mylimas darbuotojas – Simoną Vaitkę ir Jolantą Laurinavičienę. Jos keitė mano požiūrį į gyvenimą, vertė mąstyti apie ateitį, galvoti apie būsimas studijas ir darbą. Simona ir Jolanta ne tik gerai atliko savo darbą, bet ir tapo svarbia mano gyvenimo dalimi. Iki šiol jos suteikia man motyvacijos nepasiduoti, siekti užsibrėžtų tikslų.

O dabar pabandyti atsakyti, kodėl esu čia. Ne kartą svarsčiau galimybę studijuoti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Tačiau galutinai apsispręsti padėjo Šaulių sąjunga. Kai sužinojau, kad miestelyje atnaujinami šaulių užsiėmimai, nusprendžiau save išmėginti šioje veikloje.

Priklausiau 3-iosios jūros šaulių rinktinės 1-ajai kuopai, Priekulės šauliams. Šios kuopos pratybos kartais rengiamos bendradarbiaujant su Lietuvos aukštąja jūreivystės mokykla. Pratybos, praktiniai ir teoriniai užsiėmimai dar labiau paskatino domėtis Lietuvos kariuomene. Maniau, kad patekti į ją nebus sunku, nes tiek sportas, tiek mokslai didelių problemų nekėlė. Vienoje iš stovyklų susipažinau su kariūnu, dabartiniu trečiakursiu, Žydrūnu Gudavičiumi, kuris netrukus man tapo autoritetu, įkvėpė savo patriotizmu.

Po kelių pokalbių supratau, kad mano tikslas – įstoti į LKA ir stengtis kuo daugiau išspausti tiek iš savęs, tiek iš studijų. Galbūt todėl dabar ne tik mokausi, bet ir šoku kolektyve „Šokte marš“, esu žvalgų būrelio narys. Labai džiaugiuosi čia būdamas ir tikiuosi, kad ne vienas vaikas, kuris dabar ieško savo kelio, atras save kariūno amplua. Mes tavęs laukiam!

Krn. Mantas BLAŽEVIČIUS

## Knygos svarba kariūnui

Gana retai žmogus gali pasakyti, kad knyga ar skaitymas apskritai jam yra svarbu ir tam skiria daug savo laisvo laiko. Dar rečiau gali sutikti žmogų, kuris skaito, kai tik turi laisvą minutę, ir šiam pomėgiui net teikia pirmenybę prieš kasdienės užduotis, studijas ar darbą.

Nuo pat vaikystės man tai atrodė ir iki šiol atrodo keista. Pats skaityti pradėjau gana anksti – dar nėjau į mokyklą. Nuo tada knyga (dažniausiai – grožinė literatūra) ir tapo svarbia mano gyvenimo dalimi. Taip atsitiko greičiausiai dėl to, kad mano senelis visą gyvenimą daug skaitė, net per naktis, skyrė tam savo laisvą laiką, laikė jį prasmingu užsiėmimu. Manau, kad tai ir mane įkvėpė, suformavo teigiamą požiūrį į knygą, o knyga – požiūrį į pasaulį.

Esu iš Prienų, bet šiuo metu gyvenu už miesto ribos, kariškoje aplinkoje – miš-

kų apsuptyje. Baigiau Prienų „Žiburio“ gimnaziją, turinčią tiek daugybę puikių tradicijų, tiek būdų, padedančių moksliviu atsiskleisti. Buvau gimnazijos choro ir mokinių parlamento narys, koordinavau ir ilgai vedžiau „Žiburio žinias“. Gana dažnai dalyvaudavau ir esė konkursuose, tačiau geriausių rezultatų – tapau Pasaulio rusų kalbos festivalio ir Maskvos universiteto esė konkurso laureatu – pasiekiau rašydamas rusiškai. Tai greičiausiai buvo skaitymo įvairiomis kalbomis nuopelnas.

Skaitymas davė naudos tiek mokantis gimnazijoje, tiek studijuojant



Knygų mugėje, 2016 m. vasaris

Tęsinys 24 puslapyje →

Lietuvos karo akademijoje. Gana dažnai manoma, kad gyvenime svarbios tik tikslingos tam tikros siauros srities žinios ir įgūdžiai. Tačiau ne kartą įsitikinau, kad bendrosios, t. y. apie viską ir kartu apie nieką, žinios kur kas dažniau padeda bandant įveikti kasdienius iššūkius. Labai dažnai, tiek mokydamasis gimnazijoje, tiek Akademijoje, galėjau pritaikyti iš knygų, kurios neturi nieko bendra su mokuoju dalyku, sužinotą informaciją.

Knyga paprasčiausiai praplečia pasaulėžiūrą. Vien jau vaikystėje tiek kartų girdėtoje frazėje, kad „knygoje telpa visas pasaulis“, gana daug tiesos. Galbūt vienoje ir netelpa, bet, perskaičius daug skirtingų knygų, galima susidaryti gana aiškų pasaulio vaizdą. Vadinasi, tai rodo, kad skaityti tiek apskritai žmogui, tiek karininkui – prasminga.

JAV prezidentas H. Trumanas yra pasakęs, kad „ne visi skaitytojai yra lyderiai, bet visi lyderiai yra skaitytojai“. Šią frazę, manau, gana lengva pritaikyti ir Lietuvos karo akademijoje. Tik pradėjusiems studijuoti sakė, kad karininkas turi mąstyti plačiau, kūrybiškiau, universaliau, nei eilinis karys. Mums buvo teigiama, kad karininkas – tai žmogus, turintis viziją ir idėjų. Manau, kad šių savybių net universitetinės studijos negali išugdyti, nes reikia pačiam nuolat tobulintis ir šviestis, o skaitymas – geriausias būdas tai pasiekti.

Kita idėja, motyvuojanti mane skaityti (ir turėtų motyvuoti kiekvieną), susijusi su laiko taupymu. Bet kokia jus dominančia tema (kad ir kokios informacijos prireiktų), greičiausiai jau yra parašyta daugybė knygų. Pats faktas, atrodo, savaime suprantamas, tačiau, geriau pagalvojus, kažkas jau įdėjo daugybę darbo, užtruko ne vienus metus, kad atsakytų į jums rūpimą klausimą. Kitaip sakant, su kiekviena knyga jūs gaunate jos autoriaus žinių bagažą, turtingą patirtį, kurią jis neretai kaupė visą gyvenimą. O jums tereikia tai pasiimti ir „suvirškinti“. Paskaitykite, ką sakė sėkmingi žmonės, paklausti apie sėkmės paslaptį, ir atkreipkite dėmesį – visada jie pirmiausia pamini naudą, kurią gavo skaitydami.

Daugelis žmonių (kariai – ne išimtis) svajoja turėti mentorių, norėtų išgirsti juos įkvepiančio žmogaus patarimų. Ta-

čiau retas susimąsto, kad tikriausiai beveik kiekvienas iš tų svajonių vadovų ir mokytojų yra parašęs knygą ar mažesnę veikalą ir jame išdėstęs visą savo gyvenimo filosofiją. Net susitikęs su vienu iš sektinų lyderių, negautumei tiek daug informacijos, kiek yra jo knygoje, kurioje jo idėjos daug plačiau ir nuosekliau išdėstytos. Todėl man keista, kad LKA lyderio ugdymo programoje nenumatyta skaityti (analizuoti) žymių žmonių biografijas ar memuarus, kas daugeliu atvejų būtų daug naudingiau nei trumpos asmeninių savybių ar biografijos faktų apžvalgos.

Maža to, daugelyje NATO valstybių įprasta karininkams sudaryti privalomų perskaityti knygų (straipsnių, kitų informacijos šaltinių) sąrašą. Manau, ši sistema be galo naudinga ir turėtų būti pritaikyta Lietuvos kariuomenėje, ypač Karo akademijoje. Tai padėtų tiek nuolat didinti karių kompetenciją, tiek papildyti karybos žinių bagažą. Kariūnams tai būtų puiki praktika, kadangi mūsų, kaip karininkų, kompetencija dar tik formuojama ir mums labai praverstų bent jau rekomendacijos, ką reiktų perskaityti laisvu laiku.

Natūralu, kad karių tarnyba gana dažnai būna monotoniška (ypač trumpalaikėje perspektyvoje), griežtai ribojama įvairių taisyklių, statutų. Todėl skaitymas gali padėti atitrūkti nuo realybės ir kasdinių rūpesčių. Ne paslaptis, kad psichologiškai Akademijoje sunkiausia būna pirmaisiais metais, kai kariūnai patiria daugiausia suvaržymų, iš kurių vienas skaudžiausių – apribota galimybė naudotis telefonais ir kompiuteriais. Tada daug I kuopos kariūnų „atrado“ skaitymą ir tai šiuo metu jau yra vienas populiariausių jų laisvalaikio leidimo būdų. Manau, didelę įtaką daugeliui padarė ir tai, jog su knyga neretai galima buvo pamatyti ir Žalgirio mūšio kuopos vadą (dabar jau buvusį) kpt. J. Norvaišą.

Vis dėlto yra manančių, kad Akademijoje neįmanoma skaityti, kad tam nėra sąlygų. Gana dažnai girdžiu besiskundžiant, kad LKA bibliotekoje nėra naujų, gerų knygų, tačiau su tuo negaliu sutikti. Galbūt čia ir negali rasti visų naujausių knygų, bet jų nuolat perkama, papildomi fondai. Maža to, bibliotekos darbuotojos visada išklauso skaitytojų pageidavimus, užsirašo, kokių knygų jiems reikia, ir gana greitai biblioteka jas gauna. Vien aš pastaruoju metu tris kartus buvau sudaręs literatūros sąrašą,



Su tėveliais ir broliu po kario priesaikos, 2014 m. spalio



Kariuomenės ir visuomenės šventė Marijampolėje, 2015 m. gegužė

*Straipsnio autoriaus nuotraukos*

ir beveik visos knygos, kurių norėjau, jau guli lentynose. Čia problema kita – labai bloga LKA bibliotekos techninė būklė, infrastruktūra...

Taip pat gana dažnai girdžiu, kad skaityti nelieta laiko. Manau, laiko visada galima rasti, tiesiog reikia tinkamai „susidėlioti“ prioritetus. Bent pusę laisvalaikio, tuščiai leidžiamo sėdint prie kompiuterio, skyrus skaitymui, tikrai būtų galima perskaityti bent vieną knygą per savaitę.

Pats patyriau, kad svarbiausia – pakeisti požiūrį į skaitymą: dažnai atrodo, kad tai – kančia, nes nuo vaikystės kalama į galvą, kad reikia skaityti. Šis spaudimas dažniausiai sukelia priešingą reakciją – žmogus tam pradeda priešintis. Tačiau supratęs, kad pats to nori dėl savęs, o ne dėl kitų ar jų nuomonės, pradeda į tai žiūrėti daug paprasčiau. Pavertęs skaitymą mėgstamiausia laisvalaikio leidimo forma ne tik „prastumsi“ laiką, bet ir pakeisi savo gyvenimą visose srityse. Galiausiai, ieškant skaitinių, reiktų pasitarti su bibliotekos darbuotoju – tada tikrai gausi gerą knygą, kuri įtrauks ir padės pamėgti skaitymą, pamatyti jo prasmę.

## PADĖKA

*Gerb. kolegos, draugai!*

*Labai nuoširdžiai noriu pasidžiaugti tuo šauniu ir tobulu bendravimo renginiu Aukštadvarėje.*

*Viskas buvo tiesiog nerealu, puiku, profesionalu ir nepamirštamama...*

*Ypač noriu padėkoti mūsų organizacinei komandai, kuri sukūrė programą, sutelkė visas priemones, sugalvojo visas atrakcijas, suorganizavo nerealią šventę visam kolektyvui ir visą tą laiką nenuilstamai linksmino, dalyvavo, intensyviai dirbo visų mūsų labui. DĖKUI – visų audringi aplodismentai!*

*Kita, irgi labai ypatinga, padėka mūsų valgyklos kolektyvui, kuris dar kartą pademonstravo aukščiausią meistriškumą, sudėjo visą šilumą ir patirtį, tad šventinės vaišės džiugino kiekvieno širdį ir skrandį. DĖKUI už jūsų visų triušą ir rūpestį!*

*Žinoma, ir trečias DĖKUI visiems, kurie dalyvavo, kurie neskaičiavo skatų, kurie skaitė paskaitą, kurie entuziastingai įsiliejo į renginius, į mėgavimąsi lietumi, į maudynes ir pasakiškos vakaro auros kūrimą... JŪS – nuostabūs žmonės!*

*Tikrai tikiu, kad tokių ir įvairesnių renginių organizuosime ir ateityje ir ta kolektyvo dvasia mums bus svarbiausias ramstis įveikiant kasdienius iššūkius.*

*Geriausios sėkmės visiems!*

*plk. Raimundas MATULIS*





Bataliono vado taurė 2016





Krn. Jurgis ULECKAS

# Nuo „žiurkių“ iki Kongreso bunkerio

Ši istorija apie du LKA kariūnus, išsiųstus už Atlanto. Aš, krn. Jurgis Uleckas, ir krn. Evaldas Čiplys buvome atrinkti pagal mainų programą studijuoti Virdžinijos karo institute (*Virginia Military Institute – VMI*) JAV. Teko garbė svečiuotis ir trumpai studijuoti šioje įstaigoje nuo š. m. sausio pradžios iki gegužės vidurio. Šiame straipsnyje su KARIŪNO skaitytojais noriu pasidalyti savo įspūdžiais, nuomonėmis apie mainų programą ir šią aukštąją karo mokyklą.

*Straipsnio autoriaus nuotraukos*



Viskas – rūpesčiai dėl vizų ir ilga kelionė į JAV – prasidėjo laimėjus atranką dalyvauti mainuose. Pirmosios pora dienų buvo gana biurokratinės – paskaitų atranka, leidimai, pažymėjimai, prašymai ir pan. Žinoma, nepamiršom paragauti ir žymiųjų amerikietišku skanėstų – mėšainių. Taigi, pirmas pastebėjimas – Lietuvos McDonald' s pagaminti – skanesni.

Tačiau apie viską nuosekliai. VMI yra karo institutas, bet tik mažiau nei pusė baigusiuju toliau tarnauja kariuomenėje. Šis institutas yra gerai vertinamas Amerikos darbo rinkoje, tad daugelis dėl to (tik dėl diplomo) jame ir studijuoja. Leksingtono miestelis, kuriame įsikūrusi ši karo mokykla, labai mažas – viso labo 7000 gyventojų, tačiau jame, be VMI, kuriam mokosi apie 2000 kadetų, dar yra ir Vašingtono Li (*Washington Lee*) universitetas, kuriame studijuoja net 27 000 studentų. Miestelis gana jaunas, judrus. Čia yra ne viena užėiga, kavinė, baras, vis dėlto norintiems apsilonkyti naktiniame klube tenka keliauti į gretimą didesnį miestą.

Turbūt ne vienam kariūnui įdomu, kaip gyvena likimo broliai kitose šalyse?

Institutas išsidėstęs sename forte, buvusioje amunicijos saugykloje. Čia yra trys barakų korpusai (buvę kalėjimai). Kiekviename keturaukščių kareivinių aukšte įsikūręs vis skirtingas kursas: viršutiniame gyvena pirmas, pirmame – ketvirtas (mažiau reikia vaikščioti). Tam skirti keturviečiai ir septynviečiai kambariai, bet dažniausiai juose gyvena mažiau kadetų. Kas porą savaičių organizuojami kambarių patikrinimai (beje, LKA tvarka gerokai lenkia VMI). Visuose kambariuose yra po kriauklę, bet tualetai ir dušai įrengti kituose pastatuose, tad, norint juos pasiekti, tenka pereiti vidinį kiemą.

Kiekvienam fakultetui skirta po pastatą. Instituto teritorijoje įrengtos trys sporto salės, baseinas, beisbolo, futbolo, amerikietiškojo futbolo, teniso ir kt. aikštės. Tad galimybių sportuoti daugybė – tik turėk noro. Yra du muziejai, namai, kuriuose gyvena instituto direktorius ir dekanas, daug pagalbinių pastatų. VMI turi didelį kliūčių ruožą, įvairių kitų sporto įrenginių. O kur dar kirpykla, skalbykla, pašto skyrius, biblioteka, parduotuvės (užkandžių, suvenyrų, buitinių prekių), mokomosios patalpos, kuriose kadetai gali naudotis kompiuteriais ir spausdintuvais!



MAISTAS – opi kariūnams tema. Pirmiausia reikia pasakyti, kad žmogaus maitinimui per dieną skiriama 30 dolerių. Virdžinijos karo instituto kadetų yra 10 kartų daugiau nei mūsų kariūnų, tad, kad būtų patogiau, jie maitinasi švediško stalo tipo valgykloje. Pasiimi padėklą su lėkšte ir dediesi, ko nori ir kiek nori. Būna keli pagrindiniai patiekalai, salotų stalas (ingredientus susirenki pats), sumuštinų stalas, mėšainių ir picų stalas, keptų sumuštinų, ledų (8 rūšių), sausų pusryčių (8 rūšių), desertų (keksiukai, sausainiai ir pan.), vaisių (bananai, obuoliai, kriaušės apelsinai, melionai) stalai, gali išsikaupti vaflių (yra keptuvių, tešlos aparatas), gėrimų stendai (apie 15 rūšių: nuo limonadų iki kavos ir šokoladinio pieno). Ne valgymo metu galima nueiti pasiimti gėrimų ar vaisių.

VMI galioja labai griežtas garbės kodeksas. Palik pinigų ant žemės, bet niekas jų neims. Galima paimti tik tada, jei rastiems daiktams (mobiliajam telefonui ar pievelėje pamirštam nešiojamajam kompiuteriui) gresia pavojus, ir nunešti budėtojų. Visi kiti daiktai taip ir lieka ten, kur palikti, pavyzdžiui, kažkieno batai prie vartų išgulėjo kokias 4 dienas.

Dar viena įdomybė. Institutas turi tradiciją – ką nors pašalinus, apie 3 val. nakties pradeda tratėti būgnai, paskirti kadetai eina aplink bendrabučius ir sustoję kiemuose garsiai praneša, už ką ir kas pašalintas, ir kieno vardas niekada nebus minimas VMI.

Pasitaisius orams, VMI kiekvieną penktadienį rengia paradus miesto

gyventojams ir atvirų durų dienas svečiams. Paradai gana trumpi, bet gražūs. Viskas vyksta prieš bendrabučius esančiame lauke. Pastatomos pakyls karininkams ir svečiams. Pirmiausia atžgiuoja vėliavų grupė, po to – orkestras ir dūdmaišių orkestras, o paskui juos – visos kuopos. Aikštėje susirenka apie 1700 kadetų. Tikrai neblogas vaizdas, kai visi išsirikiuoja su savo paradinėmis uniformomis, ginklais ir šiek tiek juokingomis kutuotomis kepurėmis.

Tiek perskaitėte ir nieko nerandate nei apie žiurkes, nei apie bunkerius? „Žiurkės“ – pirmakursiai, kurie turi klausyti savo tėvūnų (ketvirtakursių), tvarkyti jų kambarius, drabužius, vykdyti kitas užduotis. Jie negali naudotis telefonais, turi vaikščioti tiesiomis linijomis, posūkius atlikti kampais. Kiekvieną rytą po vėliavų pakėlimo pirmakursiai žygiuoja į valgyklą, kur mintinai turi iškalti „žiurkių“ knygelę.

Tai tęsiasi 6 mėnesius, vėliau jiems suteikiama daugiau laisvės. Paskutinę buvimo „žiurkėmis“ savaitę, nelaimėlius ypač stipriai spaudžia, o paskutinė para būna pati sunkiausia. Ji prasideda „prakaito vakarėliu“, kai pirmakursių tėvūnui liepia jiems apie 20–25 min. daryti fizinius pratimus. Tada „žiurkės“ eina miegoti. 5 val. ryto visus pažadina automatų ir patrankų šūviai – prasideda paskutinė „žiurkių“ diena. Visą dieną jos atlieka fizi-

nes užduotis, eidamos nuo punkto prie punkto. Vakare būna šventinė vakarienė, po jos oficialiai „žiurkės“ paleidžiamos ir tampa normaliais kadetais. Dažniausiai „žiurkės“ ir tėvūno santykiai tęsiasi ir po instituto. Šis metodas gan geras, nes pirmakursis taip įgyja asmeninį prižiūrėtoją, kuris kartu jį ir pakontroliuoja, ir pamoko, ir paaiškina, kaip gyvenama VMI.

O dabar apie rimtesnius dalykus. Su „tarptautinio saugumo“ klase vykome apžiūrėti vieno iš trijų bunkerų, kurie branduolinio karo metu būtų naudojami kaip valstybės valdymo organų funkcionavimo garantas. Šis bunkeris buvo skirtas JAV Kongresui, kiti du (nežinoma, kur jie yra) – kitoms valdžios institucijoms. Jis yra po 5 žvaigždučių viešbutiu tarp kalnų. Ekskursijos metu pavaikščiujom po viešbutį ir bunkerį.

Teko pabūti keliuose kultūros renginiuose „Super Bowl 50“, kuriuose propaguojamos amerikietiškojo futbolo tradicijos. Į šį renginį mus ir visą grupę pakvietė vienas Leksingtone gyvenantis dėstytojas. Tradicijos paprastos – terminės puošmenos (kaspiniai, balionai ir pan.), daug maisto ir, žinoma, alaus (beje, lietuviškas geresnis). Valgykla irgi buvo papuošta, pridėta įvairių užkandžių (mėsainių, traškučių, tortilijų...).

Kitas „kultūros“ renginys, kuriame buvome, – NASCAR (*National Association for Stock Car Auto Racing*) lenktynės – viena iš populiariausių sportinių žemesnio socialinio sluoksnio gyventojų pramogų. Dažniausiai viskas prasideda jau gerokai prieš lenktynes automobilių stovėjimo aikštelėje. Vieni net kelios dienos prieš jas atvyksta su savo kemperiais, kiti – anksti ryte ir geria, kažką kepa, žaidžia visokius žaidimus. Po to net neina stebėti lenktynių, kur 40 automobilių skrieja 400 ratų 1–2 km žiedu. Galingos ir greitos mašinos kurtinamai riauvoja. Be avarių, nelabai yra į ką žiūrėti.

## Pavasario atostogos

O viskas prasidėjo taip... Pirmiausia vykome į Marko (Evaldo kambario draugo) namus netoli Atlantos. Kelionė, kad ir gerais keliais, užtruko apie 8 valandas,



pakeliui žvalgėmės į kraštovaizdį. Niekio įspūdingo, sakyčiau, kalnai buvo įdomiausias dalykas. Toliau laukė 6 valandų kelionė į Panama Siti Bičą (*Panama City Beach*) – teko pervažiuoti net 5 valstijas. Galiu pasakyti, kad didžioji dalis Amerikos atrodo kaip kitos šalys prieš 30 metų. Namai seni ir, jei tai ne koks pramonės centras ar naujas kvartalas, niekas jų netvarko, tikri lūšnynai. Labai daug treilerių. Galiausiai atvažiavome į Panama Siti Bičą ir apsistojome apartamentuose. Iki vandens – apie 100 metrų, čia teka Golfo srovė, tad vanduo labai šiltas. Visas pen-

kias dienas pragulėjom paplūdimyje ir gerai pailsėjome nuo mokslų.

Paskutinė diena šioje vietoje. Labai sunkus rytas (nes stengėmės sunaikinti visą likusį alkoholį) ir kelionė į Niujorką (*New York City*). Paleido mus apie 17 val. Atlantoje, stotyje, iš kurios ir turėjome išvažiuoti, bet autobusas – tik 22 val., tad nusprendėme pasivaikščioti. Tikrai nuširdžiai pasakysiu, kad tai – kraupiausias ir šlykščiausias rajonas, kokį esu matęs. Net Vilniaus taboras atrodo geriau. Tik išėjus pradėjo juodaodžiai siūlyti narvotikų, prostitučių ir prašyti išmaldos.

Taigi, visada yra ir kita, ne fasadinė, miesto pusė. Paėjęs apie 10 minučių, patenki į dangoraižių kvartalą, kuris kaip diena ir naktis skiriasi nuo stoties rajono.

Niujorkas – nerealus miestas!!! Atvykome į darbo dienos pabaigą ir susitikome su leva (buvusia kariūne iš Lietuvos, kuri mus priėmė pernaktuoti). Pirmą pusdienį apžiūrėjome Times aikštę, Centrinį parką ir Centrinę stotį. Perėjome aukštutinį, o kitą dieną, išėję anksti, jau 8 val., – žemutinį Manhattaną (*Manhattan*). Pirmiausia pakilome į Empire State Building dangoraižio 86-ąją aukštą ir pamatėme Niujorką iš viršaus, paskui – Volstrito (*Wall Street*) bulių, bokštų dvynių, kuriuose buvo įsikūręs Pasaulio prekybos centras (*World Trade Center*), vietas (baseinus), pagrindinius teismo ir finansų institucijų pastatus. Nemokamu keltu praplaukėme pro Laisvės statulą. Dar buvome Kinų miestelyje (*China Town*), kur verda visiškai kitoks gyvenimas, pasivaikščiojom palei Hudsono upę. Ragavome gatvės maisto iš vagonėlių (neblogas ir pigus). Su Niujorku susijęs ir vienas prietaras: reikia patrinti Volstrito buliaus kapšėlį – tada greitai gausi pinigų, praturtėsi.

Vakare išvykome į JAV sostinę Vašingtoną (*Washington*) ir apsistojome pas vieną išėivį lietuvį Tomą, taip pat kariškį. Diena prasidėjo kelione į Lietuvos ambasadą. Ten susitikome su ambasadoriumi ir gynybos atašė. Pasikalbėjome šiek tiek ir iškeliavome tyrinėti miesto įžymybių. Apžiūrėjome Kapitolijų, Aukščiausio Teismo ir Kongreso bibliotekos pastatus. Po to nuėjome į Botanikos sodą ir Nacionalinį Amerikos indėnų muziejų.

Vašingtonas – didžiulis miestas, kuriame daugybė milžiniškų puošnių pastatų, bet nėra daugiaaukščių, kad neužstotų D. Vašingtonui atminti skirto obelisko. Tuo metu žydėjo šimtai sakurų, tad vaizdas – nepakartojamas. Žmonės ramūs, atsipalaidavę, niekur neskuba. Daugybė parkų, skulptūrų ir skverų. Visi muziejai nemokami. Čia net ore tvyro ramybė. Tad sostinė – visiška priešingybė dangoraižių, ryškių reklamų ir amžinai skubančių žmonių miestui – Niujorkui.

Kita diena buvo saulėta ir šilta. Tą dieną visur keliavome kartu su Tomu. Pasiėmėme dviračius, vežėmės juos metro ir paskui važinėjome po miestą. Per dieną numynėme apie 30 km. Daug ką apžiūrėjome, daug ką pamatėme: JAV



Strapsnio autoriaus nuotraukos

nepriklausomybės deklaraciją, Konstituciją, Teisių bilį, Nacionaliniame gamtos muziejuje – didžiausią pasaulyje deimantą, Baltuosius rūmus, Džordžo Vašingtono ir Abraomo Linkolno garbei pastatytus paminklus, Vietnamo ir Korėjos karų veteranų memorialus, Liuterio Kingo memorialą, karių kapines, daug įvairių skulptūrų ir monumentų.

Velykos! Iš ryto nuėjome į karinio dalinio bažnyčią. Čia vyko labai gražios šv. Mišios, giedojo solistė, grojo pučiamųjų orkestras. Po mišių aplankėme Nežinomo kareivio kapą, pasivaikščiojome po kapines, matėme keletą istorinių asmenybių kapų, stebėjome garbės sargybos pasikeitimo ceremoniją. Po to važiavome valgyti bizonienos kepsnių, labai populiaraus amerikietiško patiekalo. Užkandę apsilankėme zoologijos sode, stebėjome pandas. Pakeliui į namus sustojome prie Pentagono, apžiūrėjome memorialą Rugsėjo 11-osios aukoms atminti.

Paskutinė diena buvo gana trumpa, bet turininga. Aplankėme Virdžinijos

aviacijos ir kosmoso muziejų ir išvykome į VMI.

Šios atostogos buvo tikrai nuostabios – pamatėme labai daug žymių vietų ir puikiai pailsėjome.

## PROTINGOS MINTYS

Išsilavinimas yra turtas,  
kuris bus su tavimi, kad ir  
kur eitum

Kinų patarlė



## Tikslas – ne tik baigti studijas, bet ir tapti išsilavinusiu karininku

*Straipsnio autoriaus nuotraukos*

KARIŪNO žurnalo vyr. redaktorius Arūnas ALONDERIS kalbina Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Studijų skyriaus viršininką mjr. Stasį VILKINĄ.

➔ **Gerb. majore, pradėkite pokalbį nuo pamatinių dalykų. Kada ir kur pradėjote karo tarnybą? Kaip pasirinkote karininko kelią? Gal tam turėjo įtakos Jūsų šeima, artimieji?**

Į pirmąjį klausimą galima atsakyti dvejopai. Sąmoningai apsisprendžiau prisijungti prie Lietuvos gynėjų jau 1991 metais, žiemą, kai sausio 11 d. su draugu ir Šiaulių miesto gyventojais atvykau į Vilnių ginti Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo rūmų. Deja, mūsų neįleido į parlamento vidų, nes buvome per jauni, todėl prisijungėme prie „žaliaraiščių“, kurie gynė pastatą iš išorės. Grįžęs namo stojau į miesto šaulių gynėjų gretas, o vėliau ir į savanorius – Šiaulių rajono kuopą. 1991 m. liepos 8 d. su Šiaulių

šaulių būriu atvykau į Vilnių. Tada ir patekau į rūmus – gynėme mums priskirtą šiaurinį įėjimą.

Dar mokydamasis mokykloje, dabartinėje Šiaulių Didždvario gimnazijoje, vakarais ir per atostogas traukdavau į mokymus ir tarnybą. Greitai iš paprastos kuopos buvau perkeltas į Šiaulių SKAT (Savanoriškosios krašto apsaugos tarnyba) rinktinės Specialiosios paskirties „Lūšiukų“ padalinį. Čia man buvo patikėtos rinktinės vėliavininko pareigos. O tapti karininku 1992 metais paskatino tuometis rinktinės vadas (dim.) kpt. Rimantas Jurgaitis, jis ir pasiūlė vykti į Vilniuje kuriamą Karininkų mokyklą, dabartinę Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją.

Kaip minėjau, mano sprendimas tapti karininku buvo sąmoningas, bet, peržvelgęs darželio laikų piešinius, tarp jų radau vieną, kuriame nupieštas karys ir yra auklėtojos užrašas: „Kuo aš noriu būti?“. Tada buvau 6-erių. Kad ir kaip keista, piešinio turinys sutapo su mano dabartimi ir apsisprendimu rinktis karininko gyvenimo kelią.

Tam įtakos, manau, turėjo ir mamos auklėjimas, nes seneliai kovojo dėl nepriklausomos Lietuvos. Senelis – mamos tėtis – vienas iš savanorių, stojusių į kovotojų dėl mūsų nepriklausomybės tarpukariu gretas. Kitas senelis – tėčio tėtis – žuvo po karo, kovodamas su sovietiniais okupantais. Už tai močiutė ir tėtis su visa šeima buvo ištremti į Sibirą.

Abiejų senelių istorijas sužinojau tik nepriklausomybės metais, nes apie šį laikotarpį tais laikais buvo mažai kalbama. Vis dėlto mama nuosekliai ugdė meilę Lietuvai, supažindino su jos istorija, kurios nebuvo mokoma mokykloje. O mamos sesuo buvo ištremta už tai, kad pas ją saugumiečiai rado kopijavimo popierius – kalkės.

Jei jau užsiminiau apie šeimą, turiu paminėti ir tėčio draugą, kuris yra mano dvasinio gyvenimo formuotojas, kunigą Zigmantą Grinevičių. Jis visada savo bibliotekoje rasdavo man įdomių knygų ir tarpukario leidinių, supažindino su lietuviškais kūriniiais, kurie tuo metu buvo uždrausti okupuotoje Lietuvoje. Jo dėka mokykloje skiepytas priešiškus Bažnyčiai manęs nepaveikė.

Auklėjimas, matyt, lėmė ir tai, kad 1989 metais įsitraukiau į naujų jaunimo judėjimų – Žaliųjų, Gediminaičių ir Vyčio klubo, kurie tapo alternatyvomis pionierių ir komjaunimo organizacijoms, – veiklą. Būdamas gediminaitis, prisidėjau prie Baltijos kelio organizatorių, kurie buvo atsakingi už Šiauliams skirtą ruožą. Atsiradus galimybei kovoti dėl nepriklausomybės atgavimo, prisijungiau prie bendražygių Šiaulių sąjungoje ir SKAT.

➔ **Kokios Krašto apsaugos mokykloje ir Karo akademijoje įgytos žinios buvo naudingos siekiant karjeros?**

1992 metais įstojau į Krašto apsaugos mokyklą, o 1994-aisiais baigiau



Stasys Vilkinas, 1992 m.

Karo akademiją. Kaip suprantate, per tokį trumpą laiką aukštojo išsilavinimo neįmanoma įgyti, tai baigiau profesinį išsilavinimą suteikiančias studijas. Vėliau jas teko papildyti aukštąjį mokslą atitinkančiomis antros pakopos studijomis. Pirmos pakopos studijų metu daug dėmesio buvo skiriama karybai, bet dėstytojai geriausiai išmanė sovietinės kariuomenės taktiką. Šios žinios man padėjo tarnaujant su užsieniečiais, nes

buvau įdomus savo kolegoms iš NATO ir ES šalių dėl turimų kitokių taktikos žinių, mokėjimo naudoti Rusijos kariuomenės ginkluotę. Galiu tik padėkoti savo dėstytojams ir atsiprašyti jų už priešiškus, „sovietinei mokyklai“. Juk jie išmokė gerai valdyti Lietuvoje turimą ginkluotę. Tačiau didžiausią įtaką man padarė karo meno istorijos paskaitos: sužinojau apie istorijos lobynuose glūdinčius perliukus, meno kūrinius, kurie kartais gali net pakeisti kariavimo būdus. Mane žavėjo garsių vadų gebėjimas mažesnėmis pajėgomis atsilaikyti ir laimėti prieš didesnes kariuomenes. Balandžio mėnesį teko dalyvauti karybos mokslinėje konferencijoje Estijoje, kurioje žymūs mokslininkai ir karininkai, karų ir svarbiausių mūsų tyrėjai, pasiūlė Baltijos šalims pagalvoti apie galimybę kurti studijų programas, kurių pagrindą sudarytų karybos istorijos, o ne socialiniai mokslai.

Pirmųjų studijų Karo akademijoje metu man didelę įtaką padarė ir 1993 metais Danijos kariuomenės organizuoti seržantų instruktorių kursai, kuriuose dalyvavau su pirmu Lietuvos karių būriu. Ten prisireikė ir mokykloje įgytų anglų kalbos žinių. Už jas esu dėkingas savo anglų kalbos mokytojai Elenai Skinkei. Nors ji manęs ir nelepino geriais pažymiais, bet išmokė kalbėti angliškai.

Tęsinys 34 puslapyje →



Pirmosios SKAT sporto žaidynės Vingio parke. Pirmas iš dešinės – Stasys Vilkinas, 1991 m. rugsėjis

Odense (Danija), kur vyko kursai, pradėjau domėtis mažais specializuotais padaliniais. Ten gavau pedagogikos – instruktoriaus darbo – pagrindus (šias žinias dažnai tenka taikyti ir dabartiniame darbe), susipažinau su NATO šalyse naudojamais lengvaisiais ginklais. Bendraudamas su Danijos instruktoriais ir kursų klausytojais išmokau kitaip, nei buvome mokomi Karo akademijoje, elgtis su kariais. Ten suvokiau, kad vadovaujant reikia rodyti asmeninį pavyzdį ir tai yra kur kas efektyviau, nei įsakinėjimas ar nurodinėjimas.

#### ➔ Kur vėliau mokėtės ir ką studijavote?

Kaip jau supratote, Danija buvo pirmoji užsienio šalis, kurioje mokiausi karybos. Ten man ne kartą teko grįžti, kad papildyčiau žinias. Labai daug jų pasisėmiau Kanadoje, Gagetowno pėstininkų mokykloje. Remdamasis ten įgytomis žiniomis parašiau savo pirmąjį vadovėlį – „Patrulio vadovą“, jį man padėjo išleisti Puskarininkų mokyklos personalas. Tarnyboje dažnai teko taikyti mažųjų padalinių taktikos žinias, kurias man perdavė Kanados ir Australijos karininkai. Išbandžiau savo galimybes planuodamas oro desanto veiksmus su sraigtasparniais. Ten teko pirmą kartą susipažinti su mechanizuotųjų padalinių vado darbu, pausti, ką reiškia veikti kartu su priskirtais tankais ir kitomis kovinės paramos priemonėmis.

Kelis kursus esu baigęs Jungtinės Amerikos Valstijose. Ten patobulinau savo anglų kalbą, įgijau įgūdžių, kuriuos paskui visą laiką taikiau tarnyboje. Tai – išskirtinis tarptautinis kursas, jo metu įgijau ne tik profesinių, bet ir kultūrinių žinių apie tokias šalis kaip Japonija, Saudo Arabija, Kuveitas. Dar ir dabar bendrauju su keliais šio kurso dėstytojais, kurie tapo labai gerais mano draugais.

Esu baigęs trumpalaikius kursus Anglijoje, Belgijoje ir Vokietijoje. Dar norėčiau išskirti vieną trumpą Italijoje, NATO Gynybos koledže, vykusį kursą. Į jį patekau atsitiktinai. Po metų tarnybos NATO karinėje vadovietėje Briuselyje, Belgijoje, mane ten išsiuntė Anglijos viceadmirolas, atsidėkodamas už darbą jo



Stasys Vilkinas (antroje eilėje pirmas iš dešinės) su parlamento gynėjais, 1992 m. liepa

vadovaujamame padalinyje. Buvau labai sužavėtas lektorių, kuriuos sugebėjo pasikviesti NATO Gynybos koledžas, tai – tikra vadų kalvė, turinti ilgametes tradicijas ir patirtį.

#### ➔ Kokius mokytojus, instruktorius, dėstytojus norėtumėte išskirti ir kodėl?

Norėčiau išskirti kelis dėstytojus. Pirmiausia – atsargos majorą Daivį Petraitį, kuris man padėjo sudėlioti visas karybos žinias į reikiamas „lentynas“, kuriam turėčiau padėkoti už tai, kad dabar galiu dėstyti Lietuvoje mūsų kariams ir kartu esu įdomus sąjungininkams. Jis buvo vienas pirmųjų mano tiesioginių viršininkų, iš kurio išmokau savo žinias paversti vadams reikalinga informacija. Jo dėka pavyko garbingai atstovauti Lietuvai NATO vadovietėje, parengti vadovėlį, kuris šiuo metu naudojamas Akademijoje, tarptautiniuose Jaunesniųjų vadų ir štabo karininkų, taip pat Vytauto Didžiojo kursuose.

Magistro studijų metu susipažinau su labai šviesaus proto, tikra savo srities žinove profesore Gražina Miniotaite. Dar ir dabar jos darbai yra aktualūs, padeda daugeliui, tiek studijuojantiems baka-

laurams, tiek magistrams, rašant baigiamuosius darbus, taikant Galios teorijas. Profesorė sugebėjo man padėti suvokti mokslo darbų rašymo ir netgi skaitymo ypatumus. Jos atvertos durys dar ir dabar man leidžia toliau tobulinti savo žinias neprofesinėse srityse. Dirbant Krašto apsaugos ministerijoje ne kartą pravertė jos patarimai teikiant informaciją ministrui ir kitiems atsakingiems sistemos darbuotojams.

Paminėjau dvi sritis, bet, kaip suprantate, žmogus turi turėti ne tik profesinių, akademinį žinių, bet ir dvasinį pasaulį. Mano dvasinis mokytojas buvo ir visada liks jau minėtas kunigas Zigmantas Grinevičius, kuris supažindino su Naujuoju ir Senuoju testamentais, Bažnyčios istorija. Savo gyvenime vadovaujosi jo posakiu: „Skubėkime daryti gera.“

Savo meno vadovu tikriausiai laikyčiau dailininką Arūną Vasiliauską, kuris leido man ne tik pažinti meninę tikrovę, bet ir išmokė kalbėti per kūrybą. Jo suteiktos žinios man padėjo tiek iki apsisprendžiant tapti karininku, tiek tarnybos metu. Gal dėl šios priežasties labai noriu, kad mūsų kariūnai turėtų ne tik profesinių žinių, bet ir kūrybiškumo,

kuris jiems sunkiose situacijose leistų rasti unikalius sprendimus.

#### ➔ Kokiose tarptautinėse misijose ir operacijose dalyvavote ir kokią tai turėjo įtaką Jūsų tarnybai, karjerai?

Tarnaujant teko dalyvauti keliose tarptautinėse operacijose su Jungtinių Tautų (JT) ir NATO vėliavomis. Pirmą ir labai pasitarnavusi mano karjerai buvo JT misija Kroatijoje su LITPLA-1 ir Danijos kariais. Dar studijuodamas Akademijoje kartu su penkiais bendrakursiais perėjau atranką į naujai Lietuvoje renkama taikos palaikymo padalinį. Esu dėkingas tuometei Akademijos vadovybei, kad mums šešiams sudarė galimybę anksčiau išlaikyti paskutinius egzaminus, įskaitas ir laiku prisijungti prie mokymų Rukloje dalyvių. Ten mus pasiekė žinia apie pirmojo karininko laipsnio suteikimą.

Teke dalyvauti abiejose NATO viešųjų renginių apsaugos operacijose. Graikijos ir Latvijos prašymu jas surengė NATO tuo metu, kai tarnavau NATO vadovietėje Belgijoje. Tai buvo 2004 metų olimpinės žaidynės Graikijoje ir 2006 metų NATO viršūnių susitikimas Rygoje. Priešingai nei misijoje Balkanuose, dalyvavau ne tik pačiose operacijose, bet ir jų planavime, o vėliau ir aptarime tiek kariniu, tiek politiniu lygmeniu.

Tai – labai skirtingos patirtys. Misiijos LITPLA-1 sudėtyje metu savo akimis pamačiau karo padarinius, galėjau įvertinti pokario sąlygas, susipažinti su šiomis sąlygomis gyvenančiais žmonėmis. Pamačiau ir žmonių poreikius, kuriuos mes dabar dažnai pamirštame, nes gyvename taikiai. Tai taktinio lygmens patirtis, o kitos dvi operacijos vyko strateginiu lygmeniu. Šios operacijos metu ne kartą užplūdo pasitenkinimas sužinojus, kad mūsų nedidelės grupės veiksmas užkirto kelią nelaimėms.

#### ➔ Į kokias pareigas skyrimas Jums buvo svarbiausias, padarė didžiausią įtaką Jūsų karinei karjerai?

Tikrai labai sunku išskirti svarbiausias pareigas iš tų, į kurias buvau paskirtas per visą tarnybos laikotarpį, nes visos jos buvo tam tikras karjeros postūmis. Jums leidus, norėčiau atsakyti, ne kurios pareigos buvo reikšmingiausios mano profesinėje biografijoje (tarnavau Generaliniame štabe, Ministerijoje ir kt.), o ku-

rias aš asmeniškai laikau svarbiausiomis, nors jas eidamas ir nedaug pakilau karjeros laiptais, bet tikrai patobulėjau kaip karininkas. Tai lėmė ne vieta, o žmonės, su kuriais tuo metu dirbau, bendravau, ir vadai, kurie man suteikė trūkstantį žinių arba leido pačiam jų pasisemti.

Grįžęs po mokslų Kanadoje buvau paskirtas į Generalinį štabą. Čia praleidau tik kelerius metus, o prisiminimų turiu lyg iš pusės tarnybos periodo. Dėl tuomečių vadų ir mano tiesioginio viršininko sprendimo, kad Generalinis štabas turi būti arti karinių vienetų ir karių, dėl anglų kalbos žinių savo darbo vietoje praleidau gal tik trečdalį paskyrimo laiko. Visą kitą laiką buvau pratybose su užsienio ekspertais, kariuomenės padalinių mokymuose, karių ir karinių vienetų žinių vertinimo komisijose, organizuodavau ir vesdavau kursus. Nors tai – strateginė vadovietė, joje tarnaudamas galėjau susidėlioti taktikos žinias į savo „minčių ir žinių biblioteką“, kurią nuolat su savimi nešiojuosi. Be to, daug keliavau iš Vilniaus į Kauną, Panevėžį, Pabrąde, Šiaulius ir Ruklą. Ten praleisdavau ne dienas, o savaites. Kaip minėjau, tuo metu ir apibendrinau Kanadoje įgytas žinias vadovėlyje „Patrulio vadovas“.

Įsimintinas paskyrimas buvo ir į Gynybos štabą. Šis tarnybos laikotarpis, trukęs ne vienus metus, – reikšminga operatyvinio ir nacionalinio lygmens strateginių žinių ir patirties įgijimo proceso dalis. Ten sutikau daugybę karininkų, į kuriuos lygiuodamasis suvokiau savo žinių spragas, ką ir kaip planuoti rengiant atsaką į galimas grėsmes Lietuvai. Be to, susipažinau su pagrindiniu savo karybos ir specialybės mokytoju D. Petraičiu. Tuo metu sukauptą patirtį taikiau (ir dabar taikau) savo darbe, gindamas magistro darbą, ja dalijausi tarptautiniuose karininkų kursuose.

Kitas man labai svarbus taktinio ir operatyvinio lygmens paskyrimas buvo į Klaipėdą. 2000 metais buvau paskirtas į MPB „Žemaitija“ štabą eiti vieno skyriaus viršininko pareigas. Ten ir vėl teko glaudžiau dirbti su žmonėmis. Kad ir ne vadas, buvau atsakingas už beveik šimto darbuotojų mokymą, jų organizavimą tiek potvynio metu, tiek remiant kitų jėgos struktūrų veiksmus tuometės Vakarų apygardos atsakomybės rajone. Esu dėkingas tuomečiam vadui atsar-

gos pulkininkui leitenantui Česlovui Šlegaičiui, kuris leido laisvai įgyvendinti idėjas ir naudoti visų brigados batalionų bei prie apygardos priskirtų rinktinių kovinės paramos vienetus, kurių prireikdavo vykdant skirtas užduotis. Jo dėka galutinai perpratau padalinių valdymo ir taikos meto operacijų planavimo ypatumus, supratau, kas yra tikras bataliono lygmens kovinio rengimo ciklas.

Nors paskyrimą į NATO karinę vadovietę Briuselyje paminėsiu paskutinį, jis buvo toks pat svarbus, kaip jau paminėti kiti mano karjeros etapai. Tai vieta, kurioje išmokau dirbti tarptautiniu strateginiu lygmeniu. Susipažinau su NATO operacijų planavimo ir vykdymo specifika. Tenykščiai vadai mane išmokė žmones vertinti pagal jų žinias, o ne pagal laipsnius. Supratau, kad norint tikrai galima sugalvoti, kaip paskatinti žmones, jiems atsidėkoti.

Čia paminėtos pareigos neturėjo didelės įtakos mano karjerai, bet tikrai leido tobulėti, tapti tokiam, kokį dabar ir matote.

#### ➔ Kaip vertinate dabartinį paskyrimą į Lietuvos karo akademiją?

Man tai – didelė garbė ir dar viena likimo dovana. Čia galiu suderinti tiek tarnybinius, tiek asmeninius poreikius. Randu dar „neartų žinių dirvonų“, nes eidamas Studijų skyriaus pareigas turėjau progą susipažinti su Švietimo ir mokslo įstatymu. Esu dėkingas tiems, kurie patikėjo man šias pareigas ir užduotis, nes pradėjęs tarnauti turėjau tikrai kuklų šios srities žinių bagažą. Tiesiog su ja nebuvo rimtai susidūręs. Dar ir dabar dažnai tenka konsultuotis su vadovybe, akademinė bendruomenė ir savo pavaldiniais. Pirmosiomis dienomis jaučiausi taip, kaip tikriausiai jaučiasi mūsų absolventai, gavę laipsnį ir pirmą kartą susidūrę su daug metų kariuomenėje tarnaujančiais profesionaliais kariais.

#### ➔ Kokius tikslus keliate sau vadovaudamas Studijų skyriui ir kokią jį matote ateityje?

Dar prieš atvykdamas į Akademiją, kai sužinojau, kur esu paskirtas,

nusprendžiau siekti kuo daugiau prisidėti prie būsimų karininkų rengimo. Tikėjau, kad turėsiu pakankamai laiko pabendrauti su kariūnais, tiek, kiek turėjau „Žemaitijos“ brigados štabe. Norėjau kuo aktyviau dalyvauti rengiant būsimus karininkus, bet jau po kelių mėnesių supratau, kad tai bus labai sunku įgyvendinti, tad teko į savo tikslą pažvelgti kiek kitu kampu.

Dabar siekiu, kad jie gautų šiuolaikišką, kokybišką išsilavinimą, matytų kuo daugiau tikro karininko tarnybos ir gyvenimo pavyzdžių, kad kariūnai ir karininkai kursuose išmokytų, remdamiesi Akademijoje įgytomis žiniomis, priimti tinkamus sprendimus, kurie padėtų išsaugoti jiems patikėtų karių gyvybes, gebėtų vykdydami savo užduotis apginti civilius gyventojus. Norėčiau, kad jie išmokytų ieškoti tiesos.

Atskira tema – apie Studijų skyriaus darbą, valdant studijų procesus ir su tuo susijusias struktūras. Kad jos vyktų sklandžiai, turi būti sukurti tam tikri akademiniai studijų, karjeros (karinės ir civilinės) procesą reguliuojantys, administracinę veiklą vykdančios elementai. Taip pat reikalingas struktūrinis vienetas, galintis užtikrinti studijų ir kursų programų rėmimo ir tobulinimo veiklą. Be to, siekiant neatsilikti nuo pažangos, reikia turėti grupę specialistų, kurie rūpintųsi naujų technologijų ir programų taikymu Akademijoje.

Taip pat svarbu aktyviai dirbti tarpautinių mainų ir bendradarbiavimo stu-

dijų srityje klausimais. Tam šiais metais gavau pastiprinimą. Eidamas Studijų skyriaus viršininko pareigas pastebėjau, kad labai reikšminga yra veiksmų planavimo ir norminių dokumentų rengimo veikla. Atsižvelgdamas į išvardytas kryptis ir kalbuosi su tuo besidominčiais darbuotojais apie galimus veiklos tobulinimo variantus. Paminėsiu du: vienas – centralizuojant šią veiklą, t. y. sutelkiant atitinkamas funkcijas viename (Studijų) skyriuje, kitas – išskaidant visus resursus, paskirstant funkcijas ir užduotis katedroms, kursams ir institutams ir paliekant minimaliai administracinių funkcijų mano vadovaujamam skyriui. Abu variantai turi savo privalumų ir trūkumų. Esu pasirengęs atsakingai dirbti tiek vienu, tiek kitu atveju, kaip ir dabartinis Studijų skyriaus kolektyvas. Neseniai Akademijos viršininko sprendimu jis buvo sustiprintas keliais darbuotojais, visi gavo naujų užduočių, deja, dar negaliu, nors norėčiau, sumažinti darbo krūvio seniau dirbantiems skyriaus specialistams.

➔ **Ką manote apie dabartines magistrų studijas ir doktorantūrą? Ar to reikia šiuolaikiniam karininkui, gal galite tai plačiau pakomentuoti?**

Viena iš kinų patarlių sako: „Išsilavinimas yra turtas, kuris bus su tavimi, kad ir kur eitum.“ Aš manau, kad universitetinis išsilavinimas reikalingas ne tik kariui, bet ir kiekvienam Lietuvos piliečiui, kuris prisideda prie savo šalies stiprinimo, saugumo didinimo ir sėkmingos ate-



Studijų skyriaus viršininkas mjr. Stasys Vilkinas visada sulaukia daug klausimų apie studijas LKA per Kariuomenės ir visuomenės dieną, 2016 m. gegužė

ties. Tarnyba kariuomenėje trunka kelis dešimtmečius, bet ir vėliau dar tikrai esame pajėgūs prisidėti prie gimtinės stiprinimo ir augimo. Kariai, baigę profesinę tarnybą ir išėję į atsargą, pradeda naują gyvenimo etapą, kuriame gali prireikti universitetinių žinių. Pasak vienos visiems gerai žinomos patarlės – mokslo ant pečių nenešiosi. Pastebiu, kad tai pradeda suvokti vis daugiau karių, kad tai tampa aktualu ne tik karininkams, bet ir puskarininkiams. Labai džiaugiuosi, kad šiais metais Akademia atvėrė magistrų studijų duris mūsų puskarininkiams, kad galime formuoti grupes iš karių ir civilių, turinčių skirtingą žinių ir įgūdžių bagažą. Tai tikrai pajavirins šių

grupių diskusijas, praturtins studijas, paskatins klausytojų žinių mainus.

Baigęs vidurinę mokyklą, rinkdamasis karininko kelią, nemaščiau, kokį išsilavinimą turėsiu. Mano tikslas buvo tapti karininku. Galėjau baigti bet kokius mokslus, kad tik to pasiekčiau. Taip maštančių kariūnų yra ir dabar. Dėl to esu įsitikinęs, kad sistema turi nebijoti kelti mokslo kartelę kariams ir gebėti suteikti kuo aukštesnį universitetinį išsilavinimą. Dabar esu baigęs politikos mokslo bakalauro studijas, turiu magistro laipsnį. Jei matysiu, kad sugebėsiu tęsti studijas, ir tai nebus riba.

Šiuo metu Akademijos produktyvus ir intelektualus kolektyvas akademinės studijas keičia, tobulina pagal Lietuvos kariuomenės poreikius. Vadovybė turi vidinių resursų ir galėjo suburti grupę žmonių, kurie, atsižvelgdami į du įstatymus, sugebėjo sukurti jungtinę akademinę studijų ir karinio rengimo programą. Ši unikali programa – „Visuomenės saugumas ir gynyba“ – atitinka kariuomenės ir akademinės bendruomenės keliamus reikalavimus. Tai socialinės krypties programa, užtikrinanti ir magistrų studijų tęstinumą. Aš Akademijoje norėčiau matyti dar vieną programą, kuri būtų techninės krypties ir leistų bendradarbiauti su Lietuvos technikos universitetais ir atitinkamomis mokymo institucijomis. Tai galėtų būti Moderniųjų gynybos technologijų vadybos programa, kurioje būtų pritaikytos naujosios programos patirtis. Džiaugčiausi, jei galėtume atidaryti tokioms studijoms pritaikytas laboratorijas. Asmeniškai dar norėčiau matyti trečią pirmos pakopos

programą, kuri būtų sukurta karo studijų pagrindu. Jos tikslas būtų rengti vadus, ne vadybininkus, atskleisti, kaip karybos mokslą išmanantys vadai kūrė meną, kurį mes ir dabar studijuojame, kuriuo grožimės ir žavimės. Šių kūrinių pagrindu dabar kuriami filmai Holivude, rašomos knygos įvairiose pasaulio šalyse. Būtume mokymo įstaiga, kuri geba sujungti skirtingas mokslo kryptis, galėtume lengviau bendradarbiauti su įvairių kryptių universitetais, suburti platesnį ratą mokslininkų, teikti universalesnes žinias būsimiems vadams ir kariuomenės specialistams.

Norėčiau, kad kariuomenėje būtų daugiau magistrų ir daktaro laipsnius turinčių karininkų, kad jie galėtų kompetentingai dėstyti Akademijoje, dirbti mokslinį darbą vadovaudamiesi savo patirtimis ir žiniomis, atsižvelgdami į kariuomenės poreikius. Tai galima padaryti keliais būdais: įvedant privalomo magistrų išsilavinimo majorams reikalavimą ir rekomendaciją įgyti daktaro laipsnį pulkininkams arba finansiskai skatinant aukštesnio nei bakalauro išsilavinimą turėtojus. Šiuo metu privalomas tik bakalauro išsilavinimas, o mums reikia karo mokslą išmanančių dėstytojų, lektorių jau pradėtoms dabar vykdyti naujoms programoms įgyvendinti, taip pat būtina peržiūrėti puskarininkų karjeros piramidę, nes Akademijos karinio rengimo sistemoje jų profesinės žinios labai svarbios.

➔ **Manau, kad niekam neturėtų kilti klausimo, ar reikia karininkui universite-**

**tinio išsilavinimo, bet gal vis dėlto užtekėtų profesinio?**

Tikriausiai jau supratote, kad mano atsakymas vienareikšmis – karininkas turi turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Suprantu, kad dabartinių grėsmių ir iššūkių akivaizdoje kariuomenė vėl pradeda naują etapą: mes jau esame pasirengę stoti į kovą, bet priešas, tai matydamas, augina raumenis. Mes negalime atsilikti, dėl to karininkų poreikis ir reikalavimai jiems tik didėja. Norintys paspartinti karininkų skaičiaus augimą prisimena mano studijų laikus, kai karininkai buvo mokomi keliais etapais, bet tai – ne išeitis, nes mes, siekdami naudoti tik sistemai, neatsižvelgsime nei į jų jaunų žmonių ateitį, nei į Lietuvos poreikį turėti kuo daugiau inteligentų, intelektualų. Okupacijos metais Lietuvoje buvo tikslingai naikinamas šis sluoksnis. Tad prisidėkime prie Lietuvos intelektualinio augimo, nes tai – reikšminga nacionalinės galios dalis.

➔ **Iš karto į prorektorius pareigas paskirtas prof. dr. V. Rakutis 2009 m. iškėlė tikslą – Lietuvos karo akademijoje studijuojamus „civilinius dalykus sukarinti, o karinius – sucivilinti“. Ar tai pavyko, nežinau, tačiau dabar vis dažniau girdime klausiant: ką Akademia rengia – vadą lyderį ar žaliavą darbo biržai?**

Esu ne kartą asmeniškai kalbėjęs su prof. Valdu Rakučiu, panašių minčių,

## IŠ PIRMŲ LŪPŲ

### Krn. Mantas BLAŽEVIČIUS



- ➔ **Jūsų credo** – Jokia situacija nėra savaime bloga arba gera. Viskas priklauso nuo požiūrio
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Manau, didžiausią pokyčiai įvyko per pastaruosius dvejus metus, todėl atsakysiu labai abstrakčiai – Akademia
- ➔ **Kada supratote, kad norite būti karininkas?** – Po karininko profesijos pristatymo mokykloje
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Įdomiausia būtų gyvai pamatyti kurį nors iš didžiųjų viduramžių mūsų
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Gelbėjimo sraigtasparnį

- ➔ **Didžiausia kliūtis** – Išankstinės nuostatos
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu...** – Būčiau paprastas mirtingasis
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Taip juokiuosi kelis kartus per savaitę, tad paskutinį kartą išskirti būtų sunku
- ➔ **Pavojingiausias žmogus** – Veidmainis
- ➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Ideali tvarka
- ➔ **Mėgstamas tarptautinis žodis** – „Diskursas“
- ➔ **Gražiausias poelgis** – Atliktas nesitikint naudos
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Nida

- ➔ **Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Atsakomybė, žmoniškumas, sąžiningumas
- ➔ **Klatingiausias jausmas** – Baimė
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Kalėdos (Akademijoje – „Kariūnų kalėdos“)
- ➔ **Akademijoje Jus labiausiai džiugina** – Psichofizinis lavinimas
- ➔ **Pirmoji mintis pabudus ryte** – Per anksti davė komandą
- ➔ **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – M. Bulgakovo „Meistras ir Margarita“

- ➔ **Studentas ar kariūnas?** – Manau, kad, atsižvelgiant į dienotvarkę, kariūnas gerokai lenkia studentą
- ➔ **Geriausia parama** – Reikalinga informacija
- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Be kovos dvasios kardas yra tik metalo gabalas
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kassęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Esu daręs viską, ir labai daug kartų
- ➔ **Negalite gyventi be** – Dienotvarkės
- ➔ **Rytas už vakarą protingesnis, nes** – Rytas logiškėsnis, vakaras – emocišgesnis

- ➔ **Pats skaniausias valgis vaikystėje buvo** – Bulviniai blynai
- ➔ **Trys žodžiai, apibūdinantys kariūną** – Viskas telpa į vieną – kovotojas!
- ➔ **Geriausia gynyba** – Ta, kurios neprireikia
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Pirtis
- ➔ **Metų laikas** – Ruduo
- ➔ **Galingiausia jėga** – Vienybė
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Penktadienis – diena be dienotvarkės!

← Pradžia 32 puslapyje

kad mūsų studijas reikėtų „sukarinti“, esu išgirdęs ir iš Lietuvoje žinomo Danijos brg. gen. Michaelo H. Clemmeseno. Kaip minėjau, mes pradėjome įgyvendinti naują programą, kurioje atsirado daug karinių disciplinų. Tai ne mechanškai į universitetines studijas įkelti ir kreditais įteisinti dalykai, o sunkaus darbo produktas. Jie bus dėstomi vadovaujantis akademiniais principais, bet kartu turės atitikti kariuomenės vado reikalavimus.

Naujų studijų metu kariūnai anksčiau išmoks valdyti būrį, kuopą, susipažins su bataliono lygmens ginkluote, įgus taikyti padalinių valdymo procedūras. Bus siekiama, kad jie perprastų ir sprendimų priėmimo procesą. Ieškome galimybių, kad jie kuo geriau pažintų galimą priešą. Manau, kad dabar gerb. prof. V. Rakutis tikrai galėtų pasidžiaugti pokyčiais, įvertinti mūsų siūlomas programas. Tikiuosi, kad po ketverių metų

mes tikrai išleisime kokybiškesnes studijas baigusius karininkus.

➔ **Ne paslaptis, kad kasmet keletas pirmakursių palieka Akademiją dėl labai „sucivilėjusių“ studijų? Stojantieji į LKA tikisi studijuoti daugiau karinio rengimo dalykų. O kaip yra iš tikrųjų? Pastaruoju metu kai kas, ypač dėstytojai, kariūnus pradėjo vadinti studentais. Kariūnų bataliono dienotvarkė, valdymo sistema kiekvienais metais vis labiau liberalėja, vis daugiau pastabų sulaukiama dėl kariūnų, seržantų ir karininkų laikysenos, kitų būtinų kariui atributų nepaisymo. Ar nėra pavojaus, kad netrukus kariūnai Akademijos teritorijoje pradės vaikščioti į paskaitas ir pratybas neuniformuoti?**

Esu girdėjęs tokių nuogaštavimų, bet lazda turi du galus, moneta ar medalis – dvi puses. Tokios ir yra studijos Akademijoje. Krašto apsaugos ir Švietimo ministerijų reikalavimai – labai dideli. Nors oficialiai esame išskirtinė universitetinė mokymo institucija, turime atitikti ir tarptautinius aukštojo universitetinio mokslo įstaigos reikalavimus. Kad kariūnai nenusiviltų ir suprastų, kad jiems reikės ilgai sė-

dėti prie knygų, o ne tik mokytis karybos ir „kariauti miškuose“, galime pasiekti ne tik keisdami mokymo programas ar „sucivilėjusias“ studijas į „kariškesnes“.

Jau šiais metais pradėjome kitaip agituoti stoti į Akademiją. Iš pradžių kviečiame apsispręsti tapti karininkais, o tik po to rinktis mūsų studijas. Mes atvirai sakome, kad studijuojant Akademijoje reikės daug laiko skirti knygoms ir skaitiniams. Tai numatyta visų universitetų programose. Be to, mūsų kariūnai likusį laiką skiria karybos žinioms įsisavinti, įvairiems profesiniams ir lyderio įgūdžiams įgyti. 2016 metais įstoję kariūnai jau studijuos pagal dvi programas, kurių 50 procentų sudarys karybos dalykai, bet ir tų „50 procentų“ laikas bus skirtas ir darbai auditorijose, ir savarankiškomis studijoms.

Noriu paskatinti kariūnus siekti ne tik baigti studijas, bet ir tapti išsilavinusiais karininkais, įgyti žinių, kurios padės išsaugoti tiek jų karių, tiek civilių gyvybes. Ir tų žinių tikrai nebus per daug, nes mes nežinome, ko gali prireikti sunkiausiu momentu. Priimkite mūsų pamokymus ir patarimus, kartu ieškokite tiesos ir stenkitės išmokti to, ko dar nemokate!



## KARO ISTORIJA

Valentinas KULEVIČIUS

# Oršos mūšis: pergalė, kurią buvo būtina pasiekti

Šio straipsnio apie vieną svarbiausių Lietuvos karybos istorijoje pergalių pavadinimas gali pasirodyti šiek tiek keistas ar net provokuojantis. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad kiekviena karinė pergalė yra svarbi, o pralaimėjimas visada katastrofiškas. Tačiau ne visada taip yra: net ir triuškinantys pralaimėjimai nebūtinai baigiasi valstybių žlugimu, o pergalės ne visada suteikia trokštamą taktinį ar strateginį rezultatą netgi įsisiūbavus kariniam konfliktui (jau nekalbant apie galutinę karo baigtį). Yra netgi toks iš senovės Romos laikų atėjęs posakis – „Pyro pergalė“, reiškiantis laimėjimą mūšio lauke, pasiektą tokia kaina, kad tolesnis laimėjusiųjų karo veiksmų tęsimas tampa paprasčiausiai nebeįmanomas<sup>1</sup>. Tačiau yra ir tokių mūšių, kurie palieka gilų pėdsaką ne tik karybos, bet ir tam tikros šalies ar regiono politinėje istorijoje ištikus šimtmečius: tai mūšiai, kurie buvo laimėti ne didele kiekybine persvara, o sumaniais taktiniais ir strateginiais veiksmais, gebėjimu tinkamai išnaudoti landšaftą, nepakliūti į geografinių aplinkybių spąstus (arba į priešų pinkles), taip pat panaudojant ginkluotės naujoves, kariuomenės profesionalumą ir vadų talentą. Pabrėžtinai ir didelis tokių kautynių geopolitinis poveikis, dažnai smarkiai pagerinantis sunkią pergalę pasiekusios šalies padėtį. Vienas ryškiausių tokių pavyzdžių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijoje yra 1514 metų Oršos mūšis, kurį pagrįstai būtų galima laikyti svarbiausiomis XVI amžiaus Lietuvos kautynėmis.

## Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės geopolitinė padėtis prieš Oršos mūšį

Oršos mūšį pagal reikšmingumą būtų galima lyginti nebent su Žalgirio mūšiu. Tai leidžia daryti hipotetinės prielaidos, kad vieno iš šių mūšių pralaimėji-

mas automatiškai būtų reikęs Lietuvos valstybingumo praradimą. Pavyzdžiui, skaudus 1399 metais įvykęs LDK valdovo Vytauto vadovaujamos kariuomenės pralaimėjimas totoriams Vorsklos mūšyje Lietuvos valstybės nesugriovė, o tik kuriam laikui pakirto kunigaikščio Vytauto autoritetą. Norint suvokti, kodėl Oršos mūšis buvo toks reikšmingas visos Lietuvos likimui ir Rytų Europos istorijai, būtina atsizvelgti į to meto tarptautinę situaciją, kuri buvo itin nepalanki LDK.

Jau buvo praėjęs šimtmetis nuo tų laikų, kai LDK pasiekė politinės galios zenitą, ir milžiniškus Rytų Europos plotus viduramžiais kontroliavusi valstybė Naujųjų laikų pradžioje pamažu ėmė silpti. Tai lėmė įvairios objektyvios priežastys. Vis dėlto nevertėtų pamiršti, kad tuo metu šalyje vyko modernizavimo procesai,

Tęsinys 40 puslapyje →

← Pradžią 39 puslapyje

pamažu pradėjo įsigalėti Renesanso kultūra, todėl, nepaisant neigiamų politinių išorinių ir vidinių valstybės gyvenimo tendencijų, galima kalbėti ir apie reikšmingus šio laikotarpio Lietuvos laimėjimus, gilesnę integraciją į bendrą Vakarų Europos civilizacinį kontekstą. Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje vis labiau įsitvirtinant krikščionybei, tapo aišku, kad valstybei tenka „krikščionybės forpostą“ pareiga ginti nuo stačiatikiškos Maskvos kunigaikštystės ir musulmoniškos Osmanų imperijos.

Taigi vis intensyviau Lietuvos konfrontacija su kylančia Maskvos kunigaikštyste įgavo ir religinį, ideologinį, civilizacinį pobūdį. Po Vytauto mirties 1430 m. Lietuvoje ilgus dešimtmečius neatsirado nė vieno bent kiek galinčio jam prilygti valdovo, todėl jo ideologi-

niai įpėdiniai, norėdami išsilaikyti politikoje, buvo priversti skaitytis su Lenkijos politinei sistemai simpatizuojančios bajorijos reikalavimais ar netgi jiems nuolaidžiauti (Lietuvos bajorai norėjo suartėti su Lenkija dėl to, kad ten šis socialinis sluoksnius turėjo daugiau privilegijų). Tai po truputį silpnino valdovo padėtį šalyje ir mažino galimybes savarankiškai vykdyti vidaus ir užsienio politiką. Vis dėlto didžiausią grėsmę valstybei tuo metu kėlė ne vidaus politikos įtampos, o Rytai. Dar XIV amžiuje prasidėjusi Rytų slavų žemių konsolidacija aplink Maskvos kunigaikštystę, siekiant išsivaduoti iš vasalinės priklausomybės Aukso ordai, XV amžiaus pradžioje įgavo pagreitį ir ėmė kelti grėsmę LDK teritoriniam vienetui. Ypač nesėkmingi Lietuvai buvo neryžtingo kunigaikščio Aleksandro valdymo metai, kai Maskvos kunigaikštystė nesunkiai atėmė maždaug trečdalį LDK teritorijos. Tapo aišku, kad šalies pietinėms žemėms grėsmę ėmė kelti ir dažni

totorių puldinėjimai, siekdamę ir dabartinės Gudijos teritoriją (ar net Vilniaus apylinkes), o politinį valstybės savarankiškumą suvaržyti (mainais į sąjungą) siekė Lenkijos karalystė. Dar didesnis pavojus iškilė XVI amžiaus pradžioje.

Pasak Romo Batūros ir Deimanto Karvelio, „Šventosios Romos imperijos imperatorius Maksimilianas I, Europoje vykdamas Jogailaičiams priešišką politiką (rėmė Kryžiuočių ordina, Lietuvos ir Lenkijos pasienyje padėjo stiprinti jo pilių įgulas), sutiko ginkluota jėga paremti Maskvą kovoje prieš Lenkiją ir Lietuvą bei jos valdovą Žygimantą Senąjį. Imperatorius Maksimilianas I iš Liubeko per Livoniją į Rusiją pasiuntė pėstininkų dalinį, pabūklų ir patyrusių italų specialistų, dalyvavusių tvirtovių apgulos veiksmuose. <...> Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės atžvilgiu nuosekliai vykdoma Maskvos agresija paskatino Vokietijos imperatorių prieš Jogailaičius, visų pirma Lietuvą ir Lenkiją, organizuoti



„Oršos mūšis“ (nežinomas dailininkas, 1524–1530 m.) – paveikslas saugomas Varšuvos nacionaliniame muziejuje

plačią koaliciją. Ją turėjo sudaryti Vokietijos imperija, Kryžiuočių ordinas, Danija, Brandenburgas, Saksonija, Valakija ir Maskva. Tuo tikslu imperatoriškasis pasiuntinys, aplankęs Kryžiuočių ordino didįjį magistrą Albrechtą Brandenburgietį, 1514 m. vasario pradžioje atvyko į Maskvą. Čia vykusių derybų metu netgi buvo svarstomas Lenkijos ir Lietuvos pasidalijimas tarp sąjungininkų klausimas.<sup>2</sup> Taip pat buvo sudaryta atskira sutartis su Hanzos sąjunga, kuria ji įsipareigojo neteikti jokios pagalbos ar paramos Lietuvai<sup>3</sup>. Antijogailaitiška kaimyninių valstybių koalicija tikėjosi lengvos pergalės, manydama, kad jai pasiekti užteks turimos kiekybinės persvaros.

## 1514 metų Oršos mūšio eiga

1514 metų rugsėjo 8 dieną įvykęs Oršos mūšis buvo svarbiausias taškas per vadinamąjį Dešimties metų karą su Rusija<sup>4</sup>. Nėra žinoma, kiek tiksliai karių kovėsi abiejose pusėse (ypač abejojama dėl Maskvos kariuomenės dydžio), tačiau manoma, kad jungtinė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos kariuomenė sudarė ne daugiau kaip 25–35 tūkstančiai karių (pajėgos buvo mišrios – sudarytos ir iš kavalerijos, ir iš pėstininkų), o Maskvos kunigaikštystės pusėje kovėsi net 80 tūkstančių karių (rusų kariuomenės pagrindą sudarė kavalerija)<sup>5</sup>. Iš karybos istorijos žinoma, kad gausesnės pajėgos nebūtinai lemia lengvą pergalę, greičiau įvyksta priešingai – nepagrįstas pasitikėjimas kiekybiniu pranašumu vadams ir kariuomenei suteikia apgaulingą lengvo ir greito laimėjimo iliuziją: tikimasi įveikti priešą vienu smūgiu, nuvertinamos priešininkų galimybės, nesiimama papildomų apsaugos priemonių, ignoruojamas netikėtumo bei žmogiškasis veiksniai ir t. t. Maskvos pasiūta kariuomenė, be didelio karių skaičiaus, daugiau ne labai galėjo kuo nors pasigirti, kitaip nei lietuviai ir lenkai, kurie kiekybinį trūkumą sugebėjo kompensuoti kokybiniu pranašumu, pirmiausia tobulesne organizacija, geresniais strateginiais ir taktiniais vadovybės sprendimais bei sėkmingu Naujųjų laikų pradžioje vis grėsmingesne tampančios artilerijos

panaudojimu. Didele dalimi sėkmingą kautynių eigą lėmė tai, ką karybos ekspertai vėliau pavadino „pirmąja artilerijos pasala istorijoje“. Nors ši ginkluotės rūšis buvo žinoma ir anksčiau, niekam iki tol nebuvo kilusi idėja ją panaudoti būtent tokiu būdu (artilėja daugiausia buvo naudojama kaip apgulties priemonė, viduramžių mūšiuose tuomet dar netobula artilerija nevaikino reikšmingesnio vaidmens). Maskvos kariuomenei (kurios žygio tikslas buvo Vilnius), išsidėsčiusiai kairiajame Dniepro krante (netoli Oršos), nepavyko sustabdyti sėkmingo lietuvių ir lenkų persikėlimo per upę. Maskvos karo vado Ivano Čeliadnino tikslas buvo apsupti jungtinę kariuomenę ir nustumti ją į Dnieprą. Ostrogiškis tai gerai suvokė, todėl ėmėsi priemonių šiam sumanymui atremti. „Lietuvos didysis etmonas Konstantinas Ostrogiškis Lietuvos karių pastatė dešiniajame sparne, sparnuose ir užnugaryje. Priekyje išrikiavo pėstininkus su ilgomis rankinėmis šaudyklėmis. Keletas lenkų kuopų su skydais stovėjo šonuose. Pagrindinės maskvėnų pajėgos buvo išrikiuotos viduryje, nuo jo į abi puses tęsėsi platūs flangai, turėję apsupti priešą. Kai kurie daliniai buvo išstatyti rikiuotės priekyje <...> Mūšiu įsiplieskus, lietuvių pajėgos Konstantino Ostrogiškio nurodymu atitraukė, o puolančius maskvėnus pasitiko patrankų ugnis. <...> Iš vėlesnių šaltinių žinome, kad Lietuvos didysis etmonas Konstantinas Ostrogiškis patrankas buvo įsakęs paslėpti krūmuose. Jis artileriją panaudojo norėdamas suduoti Maskvai paskutinį smūgį. Atitraukęs lietuvių dalinius nuo talkininkų (manoma, kad netrukdytų manevruoti), organizavo apgaulingą bėgimą, kuriuo patikėjusi maskvėnų kariuomenė puolė juos vytis.“<sup>6</sup> Maskvos kariuomenę pribagė kombinuotas lietuvių ir lenkų kavalerijos smūgis, sekęs iš karto po itin smarkios artilerijos ugnies, padariusios puolantiesiems didelių nuostolių ir sukėlusios paniką<sup>7</sup>. Priešai buvo priversti bėgti, daugybė jų raitelių žuvo pelkėse ir Krapvinos upėje. Taip baigėsi mūšis, kurio Lietuvai nebuvo galima pralaimėti.

→ Tęsinys 42 puslapyje

## KRONIKA

Pradžią 7 p.



**Balandžio 22 ir 27 d.** kariūnai padėjo valyti Medininkų savivaldybės ir Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato teritorijų miškus ir apylinkes. Kiekvienais metais Karo akademijos kariūnai dalyvauja jau tradicija tapusioje aplinkos tvarkymo akcijoje „Darom“.



**Balandžio 28 d.** Akademijoje vyko praktinė konferencija „Visi esame skirtingose savo lyderystės kelionės vietose. Ar man pavyks?“.



**Gegužės 4 d.** Akademijoje vyko tradicinis Kariūnų bataliono IV kurso šimtadienis. Ketvirtakursiams buvo įteiktas kalendorius, kuris padės skaičiuoti paskutines studijų LKA dienas.



**Gegužės 11 d.** Akademijoje baigėsi keturis mėnesius trukę tarptautiniai antro lygio anglų kalbos kursai, kuriuose pagal dvišales Lietuvos ir užsienio valstybių sutartis mokėsi 10 klausytojų iš Armėnijos, Baltarusijos, Gruzijos, Moldovos ir Ukrainos. kursų klausytojai gavo kursų baigimo pažymėjimus, patvirtinančius anglų kalbos mokėjimo lygį pagal NATO STANAG 6001 reikalavimus.

Tęsinys 45 p.

← Pradžią 39 puslapyje

## Pergalės padariniai

Pasak Edvardo Gudavičiaus, Oršos pergalė pakeitė karo eigą, moralinis jos poveikis taip pat buvo didelis. Žuvo keliolika tūkstančių rusų karių, o pagrindinis jų kariuomenės vadas Ivanas Čeladninas su daugybe bajorų ir eilinių karių pateko į nelaisvę: kai kurie iš jų buvo išsiųsti į Europos dvarus kaip gyvi egzotiški eksponatai, kad pademonstruotų lietuvių pergalę ir įspėtų Europą apie naują grėsmę iš Rytų<sup>8</sup>.

Svarbu ir tai, kad Maskvos kunigaikštystė nebegalėjo tęsti puolimo, o įsigalėjusi nuomonė, kad rusai atvirame

lauke negali įveikti lietuvių, neabejotinai įbaugino Maskvą ir ilgiems dešimtmečiams atgrasė nuo žygių į Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę. Tačiau pergalė nebuvo išnaudota iki galo, nes taip ir nebuvo atgautas gerai įtvirtintas Smolensko miestas, kurį šio karo pradžioje buvo užėmusi rusų kariuomenė<sup>9</sup>. LDK šimtmečiui prarado itin svarbų strateginiu ir kariniu požiūriu tašką – Smolenską, tačiau išsaugojo savo teritorinį vientisumą ir suverenumą<sup>10</sup>. Konstantino Ostrogiškio vadovaujama LDK ir Lenkijos kariuomenių pergalė prieš Maskvos kunigaikštystę leido atkurti karinę ir politinę pusiausvyrą rytinėse žemėse ir padėjo bent iš dalies susigrąžinti ankstesniais dešimtmečiais prarastą iniciatyvą. Ši pergalė taip pat prisidėjo prie Šventosios Romos imperijos imperatoriaus Maksimiliano I atsimitimo nuo

sąjungos su Maskva ir kitais Jogailaičių priešais. Nereikia pamiršti ir kito svarbaus aspekto – diplomatinės šių įvykių reikšmės. Laimėjimas plačiai nuskambėjo visoje Europoje, tai palankiai įvertino net popiežius Leonas X. 1522 metais su Maskva buvo sudarytos paliaubos, nuo to laiko net 40 metų Maskvos kunigaikštystė nediršo pulti LDK. Toks atokvėpis buvo labai reikalingas Lietuvai, kuri šiuo laikotarpiu įstengė atsigausti, sustiprinti savo pozicijas ir kartu plėtoti kultūrą<sup>11</sup>.

Trumpai apibendrinant galima teigti, kad jungtinės lietuvių ir lenkų kariuomenės pergalė, nulemta LDK kunigaikščio Konstantino Ostrogiškio įžvalgos, leido išsaugoti XVI amžiaus Lietuvą kaip valstybę ir pasukti istorijos eigą geresne linkme negu ta, kurią numatė prieš Jogailaičius nukreipta kaimynų sąjunga.

<sup>1</sup> Šis žinomas posakis atsirado po to, kai vienas garsiausių antikinio pasaulio karo vadų, Epyro karalius Pyras, 279 m. pr. Kr. laimėjo Askulo mūšį prieš romėnus, tačiau per kautynes patyrė tokių didelių nuostolių, kad ištarė vėliau į istoriją įėjusią frazę: „Dar viena tokia pergalė mane sunaikins!“

<sup>2</sup> R. Batūra, D. Karvelis. Kovų istorijos: nuo seniausių laikų iki XX amžiaus. – Vilnius, 2009, p. 118–119.

<sup>3</sup> Ibid.

<sup>4</sup> J. Vaičenonis. Lietuvos karyba: nuo baltų iki XXI amžiaus: kariuomenė, fortifikacija, mūšiai ir karvedžiai. – Vilnius, 2011, p. 65.

<sup>5</sup> R. Batūra, D. Karvelis, op. cit., p. 121.

<sup>6</sup> Ibid., p. 121–122.

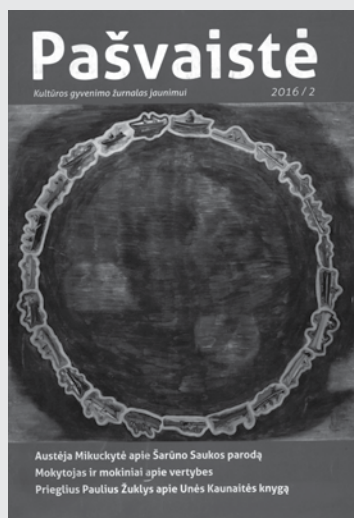
<sup>7</sup> J. Vaičenonis, op. cit., p. 65.

<sup>8</sup> E. Gudavičius. Lietuvos istorija nuo seniausių laikų iki 1569 metų. – Vilnius, 1999, p. 515.

<sup>9</sup> Ibid., p. 516.

<sup>10</sup> Įdomu tai, kad „Smolenskas buvo stipri Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės tvirtovė – miestą juosė ažuolinė siena su keturkampiais bokštais, pastatyta ant aukšto pylimo. Sienos apatinė dalis viduje ir išorėje buvo užpildyta moliu. Šių įtvirtinimų praktiškai nebuvo galima įveikti nei pabūklais, nei apgulties tarais, nei sunaikinti minomis ar ugnimi. Ką apgulties metu priešui pavykdavo apnaikinti, jos gynėjai tuoj pat vėl atstatydavo“. Smolenskas buvo vienodai svarbus ir LDK, ir Maskvai, nes tai buvo savotiški vartai į šių valstybių žemių gilumą: kas kontroliuodavo šį miestą, tas galėdavo sėkmingai vykdyti tolesnę ekspansiją į priešų žemes. Žr.: R. Batūra, D. Karvelis, op. cit., p. 119.

<sup>11</sup> Ibid., p. 123–124.



KARIŪNO žurnalo redakcinė kolegija nuoširdžiai dėkoja žurnalo PAŠVAISTĖ vyr. redaktorei Audronei Daugnorienienei už galimybę pateikti šį straipsnį mūsų leidinyje.

PAŠVAISTĖ – kultūros gyvenimo žurnalas jaunimui, leidžiamas nuo 2009 m., išeina šešis kartus per metus.

Tinklapis – [www.pasvaiste.lt](http://www.pasvaiste.lt)

„Facebook“ puslapis – [www.facebook.com / pasvaiste](http://www.facebook.com/pasvaiste)

Remigijus BIMBA, krn. Gytis UGVARIJA

# Treniruočių paslaptys. Pratimų kineziologija

Pratimas nugaros raumenims lavinti.  
Prisitraukimai prie skersinio



Krn. Gytis Ugvarija rodo, kaip taisyklingai atlikti pratimus



Remigijaus Bimbos nuotraukos

## Pratimo atlikimo technika

- Pasistatykite pakylą po skersiniu. Atsistokite ant pakyls. Delnais iš viršaus tvirtai suimkite skersinio virbalą. Suėmimo plotis – truputį plačiau nei deltiniai raumenys.
- Įtempkite nugaros raumenis, kad būtų užtikrinta stabili (vertikali) korpuso pozicija, o pečių raumenų stenkitės neįtempti.
- Giliai įkvėpkite ir sulaikykite kvėpa-

vimą. Suveskite mentes ir atlikite prisitraukimą.

- Alkūnes laikykite šonuose, truputį pasuktas į priekį.
- Prisitraukite prie skersinio, kad smakras būtų truputį aukščiau skersinio virbalos.
- Viršutiniame pratimo atlikimo taške iškvėpkite. Statiškai palaikykite poziciją 1–2 s.

- Kontroliuokite nusileidimą, t. y. iš lėto leiskitės žemyn – ištieskite rankas per alkūnės sąnarį.
- Apatinėje pratimo atlikimo fazėje, kai maksimaliai ištempiami nugaros raumenys, nedarykite pauzės ir kartokite pratimą iš naujo.

Tęsinys 44 puslapyje →



## Patarimai ir komentarai

• Prisitrukimai yra vienas geriausių pratimų viršutinei nugaros daliai ir dvigalvio žasto raumenims stiprinti. Kitas labai svarbus dalykas – šį pratimą reikia atlikti, norint būti fiziškai stipriam. Prisitrukimai priskiriami pratimų grupei, kurie nugarą platina, daro torsą V raidės pavidalo, t. y. jų poveikis daugiau pastebimas žiūrint į sportininką iš priekio ar nugaros.

• Išanalizavus užsienio atletų treniruotes matyti, kad beveik visose nugaros treniruotėse yra prisitraukimo pratimų. Tai vienas pagrindinių pratimų nugaros pločiui didinti. Prisitrukimai atliekami skersinio virbalų suėmus plačiai arba vidutiniu pločiu. Tokie prisitraukimai lavina nugaros plačiųjų raumenų išorinės dalies viršų. Prisitrukiant suėmus siaurai, daugiau dirba nugaros raumenų išorinės dalies apačia. Tačiau toks suskirstymas sąlygiškas, nes neįmanoma izoliuoti apkrauti nugaros plačiųjų raumenų taip, kad dirbtų tik viršutinė ar tik apatinė jų dalis. Prisitrukiant lavinamas visas raumuo, tačiau vis dėlto dirbant plačiau ar siauriau suėmus labiau treniruojamos skirtingos raumenų dalys.

• Kai kas atlieka prisitraukimus labai plačiai suėmę arba naudodamiesi specialiomis rankenomis, kurios tvirtinamos prie skersinio. Dažniausiai naudojama rankena, leidžianti prisitraukti labai plačiai išskėtus rankas. Taip prisitraukinėjant, daugelio nuomone, treniruojami pečių sąnariai, raumenų prisitvirtinimo struktūros ir kiti elementai, kurie sudaro prielaidas platėti nugarai ir pečiams. Nors atliekant šį pratimą raumenys apkraunami mažiau, tačiau tai yra dar vienas nugaros platinimo būdas.

• Kartais naudojama rankena, su kuria atliekami prisitraukimai delnus atsukus vieną į kitą. Tokia delnų padėtis leidžia lavinti didžiausią dvigalvio žasto raumens jėgą. Žinoma, kad dvigalvis žasto raumuo yra dar viena kūno dalis, kuri lavinama treniruojant nugarą. Tačiau dvigalvis žasto raumuo yra mažesnis ir silpnesnis nei nugaros raumenys. Taigi jis ir jaučiamas kartais labiau nei nugarą. Dirbant su tokia rankena (kadangi dvigalvis žasto raumuo gali pasiekti didesnę jėgą) didesnį krūvį galima skirti nugarai.

• Atliekant prisitraukimus svarbiau nei minėtos rankenos yra jausti nugaros raumenis pratimo atlikimo metu (tai tinka ir visiems kitiems nugaros pratimams). Visi, kurie treniruojasi, žino, kad pajusti rankų, kojų, krūtinės ir kitus raumenis yra lengva. Tačiau nugaros raumenys jaučiami tik labai susikaupus, tiesiog įsivaizduojant, kaip jie susitraukia ir atsipalaiduoja. Dažnai tenka mokytis (ir ne tik pradedančiajam atletui) pajusti nugaros raumenis. Galima patarti, kad, be minėtos dėmesio koncentracijos, kuri yra svarbiausia, nugaros treniruotės pradžioje reikia daryti pratimą, kurį atlikdami jaučiate raumenis. Toliau galima atlikti kitus pratimus, skirtus nugarai. Dar galima patarti daryti pratimus, lavinančius nugarą, naudojant nedidelio svorio įrankius. Kai išmokstama pajusti, kaip dirba nugaros raumenys, galima po truputį didinti įrankių svorį.

• Kiekviename klube tenka matyti žmonių, atliekančių prisitraukimus dvigalvių žastų raumenų jėga, nuolat įtempta nugarą ir sutraukta trapecija, makaluojant kojomis ir panašiai. Taip treniruojantis lavinama kas nori, bet tik ne nugarą.

• Apie prisitraukimų techniką prirašyta labai daug, ir kiekvienas atletas yra daugiau ar mažiau apie prisitraukimus prie skersinio skaitęs. Reikia tik pasakyti, kad dauguma prisitraukimo technikos aprašymų vienas nuo kito šiek tiek skiriasi. Vadinasi, kiekvienas atletas daro šį pratimą savaip, t. y. turi savo atlikimo techniką, tik jam vienam tinkančią. Vieni pažymi, kad prisitraukiant svarbiausia – kiek tik įmanoma leisti alkūnes žemyn ir atgal. Kiti rekomenduoja laikyti nykštį toje pačioje skersinio pusėje kaip ir visus pirštus, plaštaką nusukti nuo savęs, išlenkti nugarą ir kelti krūtinę, sukryžiuoti kojas ir pasistengti „išnarinti“ pečių sąnarius apatinėje judesio fazėje. Jei daroma 10–12 taisyklingų kartojimų, reikia prie juosmens pridėti 7–10 kg svorį. Iš tikrųjų nesvarbu, kokia pratimo technika, svarbiausia – atliekant prisitraukimus jausti raumenį. Eksperimentuojama tol, kol pajuntamas raumenų darbas.

• Patyręs treneris iš karto gali pasakyti, kada žmogus atlieka prisitraukimus, neįsąsčius raumens. Dažnai tai būna turintis ilgas rankas, aukšti ir gana daug sveriantys (daugiau nei 100 kg) atletai. Šiai grupei žmonių priskiriamos ir moterys, jos dažniausiai nepajėgia atlikti nė vieno prisitraukimo, nes tenka pa-

kelti savo kūno svorį, o tam reikia stiprių nugaros ir rankų raumenų. Tokiems žmonėms galima patarti mokytis pajusti nugaros raumenis. To galima pasiekti atliekant pratimą su treniruokliu, kuriame yra vertikalus lynas, naudojama plati rankena. Šis pratimas panašus į prisitraukimus, tik įrankio svoris gali būti tiksliai reguliuojamas. Taigi, pasirinkite tokį įrankio svorį (dažniausiai labai nedidelį), kad išmoktumėte pajusti nugaros raumenis. Atliekant šį pratimą, kaip ir kiekvieną, svarbiau kokybė, o ne kiekybė.

• Jei esate pradedantysis ir atliekate nedaug prisitraukimų, suimkite skersinio virbalų pečių plotyje. Suėmus skersinio virbalų plačiau, pratimą atlikti sunkiau. Tokiu atveju treniruojama nugaros plačiojo raumens viršutinė dalis. Taip pat padidėja pavojus traumuoti riešus, alkūnes ir pečius.

• Jeigu padarote vos kelis prisitraukimus (arba nepadarote nė vieno), pradėkite nuo atvirktinių prisitraukimų (nors tiksliau būtų juos vadinti nusileidimais). Užuoat kėlę savo kūno svorį (prisitrukę), geriau lėtai jį nuleiskite. Tokiu atveju geriau išlavinsite raumenis, nes nusileidimo metu labai gerai apkraunami (hipertrofuojami) raumenys. Kaip juos atlikti? Atsistokite po skersiniu, smarkiai atsispyrę pašokite ir iš karto prisitraukite tiek, kad smakras atsidurtų virš skersinio virbalų. Tada palengva leiskitės žemyn (per 4–6 sekundes), kol visiškai ištiesite rankas, ir nušokite ant žemės (grindų). Kartokite pratimą 8–10 kartų, padarykite minutės pertrauką ir atlikite antrą tokių pat pratimų seriją (jū gali būti 3–4, jei tik užtenka jėgų).

• Jei toks būdas per sunkus, galite prisitraukimus daryti su specialiu treniruokliu, tada naudodami papildomą svorį atliksite reikiamą prisitraukimų skaičių. Jei tokio treniruoklio neturite, paprašykite trenerio ar treniruočių partnerio, kad šis padėtų atlikti pratimą, t. y. jus užkeltų (suimti galima už liemens arba blauzdų), o jums teliktų lėtai savo jėgomis nusileisti žemyn. Jei sportuojate namuose ir esate vienas, pasidėkite priekyje stabilią atramą, ant kurios galėtumėte padėti vieną arba abi pėdas. Kojomis spirkitės į atramą ir atlikite prisitraukimą, o žemyn nusileiskite tik pasitelkę viršutinę kūno raumenų dalį.

• Jei atliekate daugiau nei 12 prisitraukimų, prisikabinkite papildomą 5 kg svorį ir atlikite 8 prisitraukimus. Kai pasidarys lengva prisitraukti su papildomais 5 kg, vėl padidinkite svorį 2,5 kg.

• Atlikdami pratimą niekada neatpaaiduokite viršutinės kūno dalies, ypač – nugaros. Įtemptkite nugaros raumenis.

• Korpusas atliekant prisitraukimą turėtų būti tiesus, nesikūprinkite.

• Staigiai neleiskite kūno žemyn, nes galite traumuoti riešo, alkūnių, pečių sąnarius, žemyn nusileiskite iš lėto.

• Būtina viršutiniame prisitraukimo taške trumpai išsilaikyti ir papildomai įtempti raumenis. Tik tokiu būdu apkraunamos visos nugaros plačiojo raumens skaidulos.

• Trumpai galima pakalbėti apie kitą prisitraukimų variantą – prisitraukimus iki smakro. Darant šį pratimą galima pasikelti aukščiau (kol skersinis palies krūtinės viršų) ir kartu apkrauti raumenis, skirtingai negu prisitraukiant už galvos (pastarasis pratimo variantas sveikatingumo treniruotėse nerekomenduojamas, nes galima patirti traumą). Dažnai daroma keletas serijų prisitraukimų iki smakro, tada keletas prisitraukimų už galvos, šie prisitraukimai taip pat lavina nugaros plotį, išskyrus atvejus, kai prisitraukiama iki smakro siaurai suėmus.

• Pradedantieji kartais atlieka prisitraukimus atsukę delnus į save. Taip prisitraukiant beveik visas krūvis tenka dvigalviams žasto raumenims, šiemis raumenims lavinti yra veiksmingesnių pratimų nei prisitraukimai. Taigi, jei neturima pakankamai įgūdžių ar jėgų prisitraukti taisyklingai, rekomenduojama pakeisti prisitraukimus jau minėtu pratimu su treniruokliu, kurio lynas yra vertikalus.

• Jei savo jėgomis atliekate dešimt ir daugiau prisitraukimų, galite auginti raumenis ir lavinti jų išvermę. Galite pasinaudoti toliau pateiktu planu viršutinei kūno daliai lavinti:

*1–2 savaitė: 10 prisitraukimų, 2 serijos, poilsis tarp jų – 60 sekundžių.*

*3 savaitė: 8 prisitraukimai, 3 serijos, poilsis tarp jų – 50 sekundžių.*

*4 savaitė: 7 prisitraukimai, 4 serijos, poilsis tarp jų – 40 sekundžių.*

*5 savaitė: 6 prisitraukimai, 5 serijos, poilsis tarp jų – 30 sekundžių.*

*6 savaitė: 5 prisitraukimai, 6 serijos, poilsis tarp jų – 20 sekundžių.*

• Nerekomenduojama lenktyniauti su draugais ar pačiu savimi bandant atlikti kuo daugiau prisitraukimų ar jų derinti su įvairiais suplojimais, nes galima patirti traumų.

## KRONIKA



**Gegužės 11 d.** vyko Politikos mokslų katedros docento ir VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto lektoriaus dr. Deivido Šlekiu mokslinės monografijos „Mašlaus Vyčio beiškant: Lietuviškos karinės minties raida ir būklė po nepriklausomybės atkūrimo (1990–2014)“ pristatymas.



**Gegužės 14 d.** Kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną kariai ir kariūnai šventės dalyviams pristatė Akademiją. Apsisprendę stoti į šią aukštąją universitetinę mokyklą jaunuoliai buvo ne tik kviečiami susipažinti su stojimo sąlygomis, studijų ypatumais ir karjeros galimybėmis, bet ir čia pat palapinėje užsiregistruoti į atranką LKA.



**Gegužės 17–20 d.** Saulės mūšio kuopos kariūnas Algirdas Baniulis varžėsi Kaune vykusiame XX Algirdo Šociko tarptautiniame bokso turnyre (svorio kategorija iki 91 kg) ir, iškopęs į pusfinalį, užėmė trečiąją vietą. Turnyre varžėsi olimpiniai prizinininkai, pasaulio ir Europos čempionai, arčiau Rio de Žaneiro olimpinio žaidynių dalyviai.



**Gegužės 18 d.** Akademijoje karininkų specialistų pagrindinio karinio parengimo (KSPKP) kursų klausytojams buvo įteikti pažymėjimai. Baigėsi šešias savaites trukę kursai, kurių tikslas – parengti karininkus specialistus, gebančius vykdyti individualias užduotis.



**Gegužės 19 d.** Akademijos ramovėje vyko baigiamasis II kurso kariūnų šokių fakultatyvo vakaras-konkursas. Nugalėtojas tapo kariūnas Emilis Antipovas ir Martyna Dulevičiūtė (nuotraukoje). Antrąją vietą užėmė Viktorija Preimonaitė ir krn. Rokas Loda, trečiąją – Joana Bielovaitė ir krn. Karolis Kriaučionis.



**Gegužės 23–27 d.** Bazinių karininkų kursų inžinerijos instruktoriai dalyvavo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (VSAI) Ignalinos rinktinės Branduolinių energetikos objektų apsaugos dalinyje vykusiame pratybose „Sprogmenų paieška su tarnybiniais šunimis“.



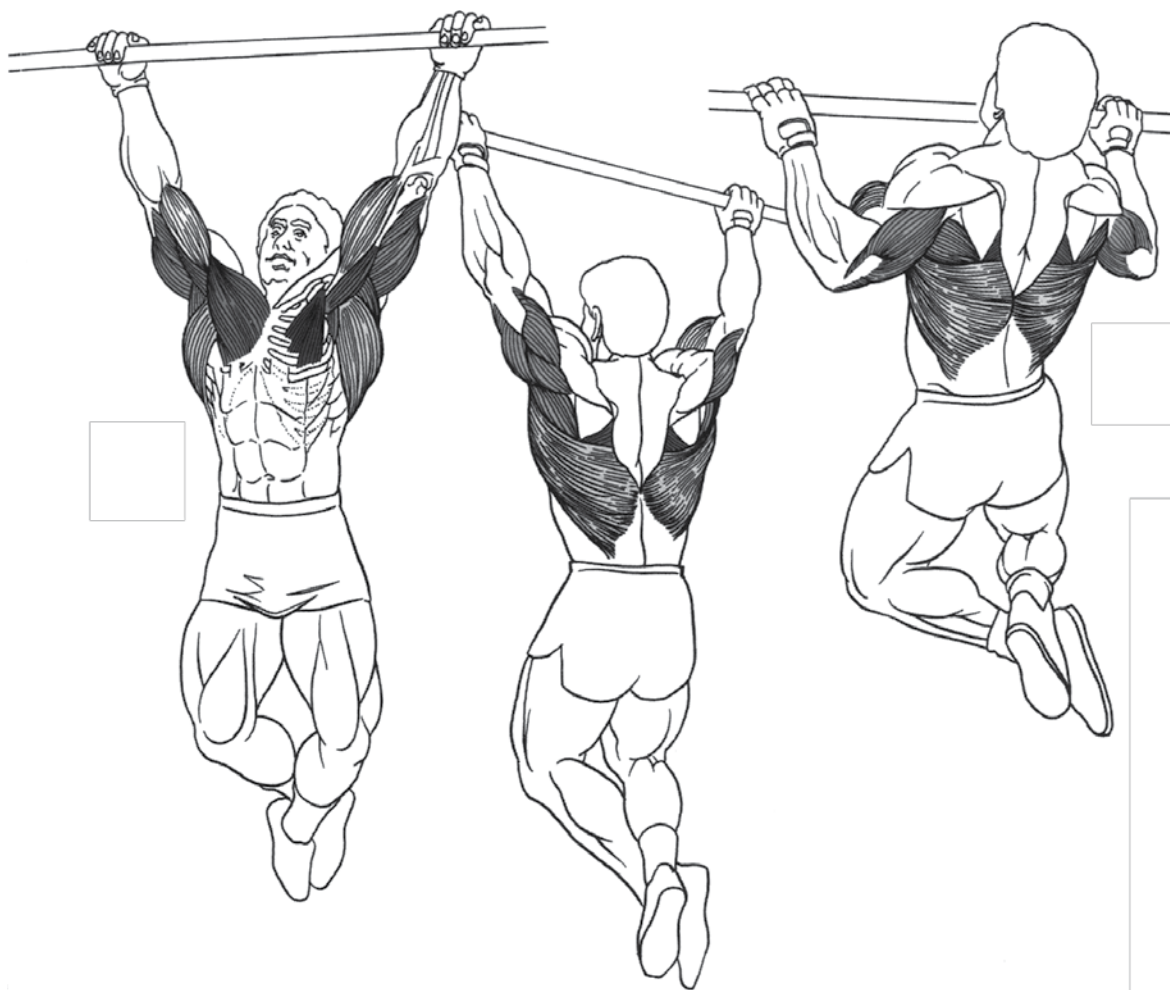
**Gegužės 27 d.** tarptautinių Vytauto Didžiojo karininkų kursų (VDKK) klausytojams buvo įteikti kursų baigimo pažymėjimai ir ženklai. 2016 m. sausio–gegužės mėn. kursuose dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos, Gruzijos ir Moldovos karininkai. Iš viso pažymėjimus gavo 52 klausytojai, tarp jų 35 lietuviai.

### Nugaros raumenų ypatybių lavinimo treniruotė

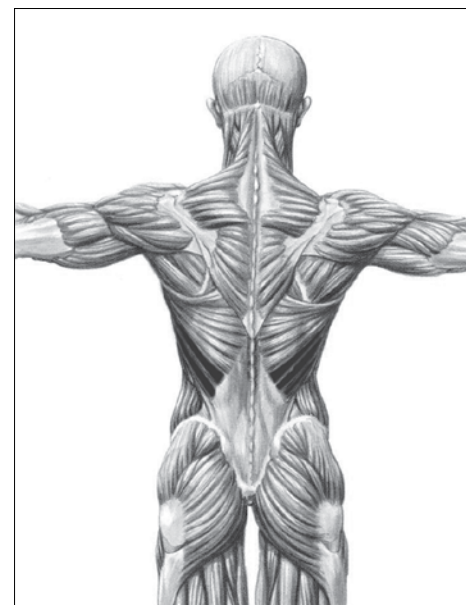
Lavinamoji ypatybė	Jėga	Hipertrofija (masė)	Ištvėrmė
Serių skaičius	4–6	3–4	2–3
Kartojimų skaičius	1–6	6–12	12–20
Poilsio tarp serių trukmė	3 min.	1–2 min.	30–60 sek.

Rekomenduojama treniruotė lavinant nugaros raumenų masę:  
 Pristraukimai prie skersinio iki smakro.  
 Štangos traukimas prie pilvo pasilenkus.  
 Pasilenkimai gulint kniūbsčia treniruoklyje.

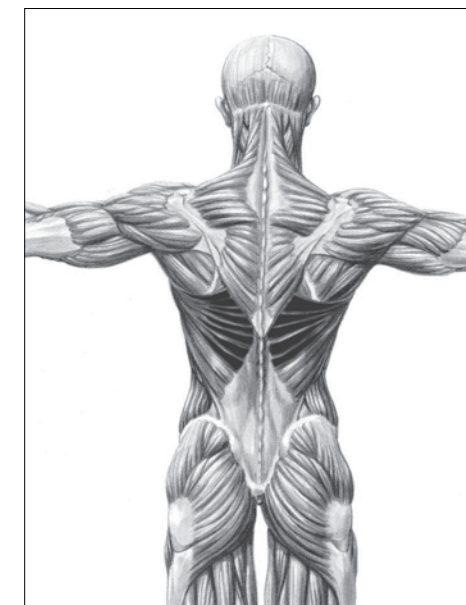
Atliekant pristraukimo prie skersinio plačiai suėmus pratimą treniruojama vienuolika raumenų.



Raumenų anatomija



**A piešinys**  
 Pristraukimai  
 prie skersinio už  
 galvos.  
 Pagrindinis  
 krūvis tenka  
 apatinei  
 nugaros  
 plačiojo  
 raumens daliai.



**B piešinys**  
 Pristraukimai  
 prie skersinio iki  
 smakro.  
 Pagrindinis  
 krūvis tenka  
 viršutinei  
 nugaros plačiojo  
 raumens daliai.

RAUMUO	IŠSIDĖSTYMAS	FUNKCIJA
<b>Platusis nugaros</b> ( <i>m. latissimus dorsi</i> )	Platusis nugaros raumuo yra užpakalinėje liemens pusėje, dengia nugaros apatinę dalį ir krūtinės šoną. Jis prasideda nuo šešių apatinių (Th VII–XII) krūtinės ir visų juosmens slankstelių ketverių ataugų, kryžkaulio ir klubakaulio skiauterės, kyla įstrižai aukštyn ir į šalį, uždengia apatinį mentės kampą ir prisitvirtina prie žastikaulio mažojo gumburėlio skiauterės.	Žastą suka į vidų, tiesia, t. y. nuleistą žastą traukia atgal, nuleidžia pakeltą ranką, o kartu su didžiuoju krūtinės raumienu žastą pritraukia prie vidurinės plokštumos. Fiksavus ranką per peties sąnarį, pavyzdžiui, lipant (kopiant) virve, kartimi, slidininkui atsispiriant lazda, pritraukia liemenį prie fiksuotų rankų, o pečių lanką traukia atgal ir žemyn. Kybant ant skersinio, žiedų ar lygiagrečių, pritraukia liemenį prie fiksuoto pečių lanko. Platieji nugaros raumenys, staigiai abu kartu susitraukdami, suspaudžia krūtinės ląstą ir padeda staigiai iškvėpti, pavyzdžiui, čiaudint, kosint, todėl šis raumuo kartais dar vadinamas kosulio raumienu.
<b>Rombinis</b> ( <i>m. rhomboideus</i> )	Rombiniai raumenys yra du: didysis ir mažasis. Jie išsidėstę po trapecinio raumienu. Mažasis rombinis raumuo ( <i>m. rhomboideus minor</i> ) prasideda nuo dviejų apatinių kaklo (C VI–VII) slankstelių ketverių ataugų, prisitvirtina prie mentės vidinio krašto ties mentės dygliu. Didysis rombinis raumuo ( <i>m. rhomboideus major</i> ) prasideda nuo keturių viršutinių (Th I–IV) krūtinės slankstelių ketverių ataugų ir prisitvirtina prie mentės vidinio krašto, žemiau mažojo rombinio raumens.	Mažasis rombinis traukia mentę ne tik atgal link stuburo (pritraukia), bet ir aukštyn. Fiksavus mentę, vienpusis susitraukimas lenkia į savo pusę kaklinę stuburo dalį. Didysis rombinis kelia mentę aukštyn ir pritraukia ją prie vidurinės plokštumos, fiksavus mentę, tiesia krūtininę stuburo dalį.
<b>Didysis apvalusis</b> ( <i>m. teres major</i> )	Šis raumuo guli žemiau mažojo apvaliojo raumens. Jis prasideda nuo mentės apatinio kampo, tęsiasi į šoną, iš vidinės pusės aplenkia peties sąnarį ir prisitvirtina prie žastikaulio mažojo gumburėlio skiauterės bendra sausgysle su plačiuoju nugaros raumienu. Prisitvirtinimo vietoje yra tepalinis maišelis.	Raumens funkcija panaši kaip plačiojo nugaros raumens: žastą jis suka į vidų, traukia atgal (tiesia) ir prie vidurinės plokštumos (pritraukia).

<b>Didysis krūtinės</b> ( <i>m. pectoralis major</i> )	Tai storas, platus, trikampio formos raumuo, dengiantis priekinę krūtinės ląstos sritį. Pagal pradžios vietą skiriamos trys šio raumens dalys. Raktikaulinė dalis prasideda nuo raktikaulio krūtinkaulio galo, krūtinkaulinė – nuo krūtinkaulio kūno ir rankenos, pilvinė – nuo tiesiojo pilvo raumens makšties. Visos trys raumens dalys viena tvirta sausgysle prisitvirtina prie žastikaulio didžiojo gumburėlio skiauterės.	Esant fiksuotiems liemens kaulams ir raktikauliui, šis raumuo judina žastą, o per jį – ir pečių lanką. Pečių lanką traukia pirmyn. Laisvą žastą lenkia (traukia į priekį), suka į vidų, pritraukia atitrauktą ir nuleidžia pakeltą ranką. Iš visų padėčių, kokiose tik gali būti ranka, didysis krūtinės raumuo visada gražina ją į pradinę padėtį. Tuo atveju, kai žastas fiksuotas per peties sąnarį, jo šonkaulinė dalis kelia šonkaulius ir padeda įkvėpti, raktikaulinė – tempia žemyn raktikaulį. Kybant sustiprina peties sąnarį, priešinasi svorio jėgos veikimui. Kopiant virve, kartimi, liemenį traukia aukštyn prie fiksuoto pečių lanko.
<b>Snarinis žastas</b> ( <i>m. coracobrachialis</i> )	Raumuo yra išsidėstęs giliai po deltinio krūtinės raumeniu ir viršutinėje vidinėje žasto dalyje.	Lenkia žastą pirmyn ir į vidų, arčiau krūtinės ląstos, ir tuo pačiu metu sutvirtina žastikaulį peties sąnaryje.
<b>Mažasis krūtinės</b> ( <i>m. pectoralis minor</i> )	Raumuo yra trikampio formos, guli po didžiuoju krūtinės raumeniu. Jis prasideda nuo 2–5 šonkaulių, kyla aukštyn ir į šoną, o prisitvirtina prie mentės snapinės ataugos.	Esant fiksuotiems šonkauliams, šis raumuo traukia mentę pirmyn ir žemyn, dėl to mentės apatinis kampas atsitraukia nuo krūtinės ląstos ir pasislenka atgal ir aukštyn. Fiksavus pečių lanką, kelia šonkaulius, padeda įkvėpti. Kybant, remiantis į lygiagretes, traukia liemenį prie fiksuoto pečių lanko.
<b>Pomentinis</b> ( <i>m. subscapularis</i> )	Plokščias, platus, plunksninės sandaros raumuo, gulintis pomentinėje duobėje, kurioje jis ir prasideda. Prisitvirtina prie žastikaulio mažojo gumburėlio. Prisitvirtinimo vietoje yra gleivinis maišelis, susijęs su peties sąnariu.	Šis raumuo suka žastą į vidų, įtempia peties sąnario kapsulę judesiu metu. Kaip ir kiti raumenys, einantys nuo mentės prie žastikaulio, fiksuoja laisvą viršutinę galūnę prie pečių lanko. Įprastomis sąlygomis pomentinis raumuo priešinasi ne tik rankos svorio jėgai, bet ir joje laikomų ar keliamų daiktų svoriui. Kybant sutvirtina peties sąnarį, o kybant ištiestomis į šalis rankomis dar ir priešinasi kūno svorio jėgai, palaikydamas ranką atitrauktoje padėtyje.

<b>Trapezinis</b> ( <i>m. trapezius</i> )	Prasideda nuo pakauškaulio, sprando raiščio ir visų krūtinės slankstelių keterinių ataugų, prisitvirtina prie mentės dyglio, peties ir raktikaulio petinio galo. Pagal raumens skaidulų kryptį galima skirti tris šio raumens dalis: viršutinę (skaidulos eina žemyn), vidurinę (skaidulų kryptis horizontali) ir apatinę (skaidulos kyla aukštyn).	Raumens funkcija yra sudėtinga, ją lemia jo skaidulų kryptis. Viršutinė dalis pečių lanką kelia aukštyn, apatinė – traukia žemyn, o visas raumuo – atgal (priartina mentę prie stuburo), suka mentę apie sagitaliąją ašį: apatinis mentės kampas pasisuka į šoną, o šoninis – į viršų. Be to, šis raumuo neleidžia pečių lankui nusileisti žemyn dėl rankos svorio, fiksuoja pečių lanką atliekant rankos judesius. Fiksavus pečių lanką, abu trapeziniai raumenys atlošia galvą ir kaklą, tiesia stuburo krūtininę dalį, sutraukia mentes, atstato krūtinę, o vienas, susitraukęs vienoje pusėje, – lenkia į šoną.
<b>Dvigalvis žastas</b> ( <i>m. biceps brachii</i> )	Yra priekiniame žasto paviršiuje, sulenkus ir pasukus į išorę dilbį. Tai dvisąnaris raumuo, atliekantis judesius per peties ir alkūnės sąnarius. Raumens ilgoji galva prasideda nuo mentės ant sąnarinio gumburėlio. Jos sausgyslė perveria peties sąnario ertmę ir leidžiasi žemyn žastikaulio tarpgumburine vage. Trumpoji galva prasideda nuo mentės snapinės ataugos. Ties žasto viduriu abi raumens galvos susijungia į vieną bendrą pilvelį. Bendra abiejų galvų sausgyslė eina priešais alkūnės sąnarį ir prisitvirtina prie stipinkaulio šiuurktumos. Šios sausgyslės aponeurozė lyg juosta nuo sausgyslės tolumo galo nusitęsia į vidinę dilbio pusę ir įsipina į jo fasciją. Šis jungiamojo audinio pluoštas traukia sausgyslę link vidurinės linijos ir lemia raumens jėgos kryptį.	Lenkia ir suka į išorę dilbį, dalyvauja lenkiant žastą. Prisitraukiant prie skersinio, pritraukia žastą prie fiksuoto dilbio. Kybant sustiprina peties ir alkūnės sąnarius.
<b>Žastinis stipinkaulio</b> ( <i>m. brachioradialis</i> )	Guli šoniniame dilbio paviršiuje. Jis prasideda nuo šoninio žastikaulio paviršiaus aukščiau šoninio antkrumplio ir prisitvirtina prie stipinkaulio ylinės ataugos.	Lenkia dilbį. Kita šio raumens funkcija priklauso nuo raumens pradinės padėties: atgręžtą dilbį nugręžia, o nugręžtą – atgręžia, t. y. gražina jį į vidurinę padėtį.
<b>Žastinis</b> ( <i>m. brachialis</i> )	Yra po dvigalviu žasto raumeniu, tačiau, įtempus lenkiamuosius raumenis, jis gerai matomas virš alkūnės linkio, abipus dvigalvio žasto raumens sausgyslės. Žastinis raumuo prasideda nuo priekinio žastikaulio paviršiaus ir prisitvirtina prie alkūnkaulio vainikinės ataugos.	Lenkia dilbį. Kybant sutvirtina alkūnės sąnarį, fiksuoja žastą prie dilbio.

## IŠ PIRMŲ LŪPŲ

## Krn. Martynas BAJORAITIS



- ➔ **Jūsų credo** – Užbaik tai, ką pradėjai
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Šeima, o ypač – mama
- ➔ **Kada supratote, kad norite būti karininkas?** – Kai pamačiau reklaminiį vaizdo įrašą ir paklausiau draugo pasakojimų
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Mane labiausiai domina didžiausia visų laikų invazija į Šiaurės Prancūziją per Antrąjį pasaulinį karą
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Artimiausius bičiulius, kolegas, su kuriais nebūtų baisus joks pavojus
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu...** – Būčiau dirbęs Valstybės sienos apsaugos tarnyboje arba muitinėje
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Kai susitikau su senu draugu ir kalbėjome apie praeityje patirtus nuotykius
- ➔ **Pavojingiausias žmogus** – Tas, kuris siekia naudoti apgaulės būdus
- ➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Įrankių dėžė
- ➔ **Mėgstamas tarptautinis žodis** – „Sportas“
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Birštonas, Druskininkai

- ➔ **Klatingiausias jausmas** – Kėsintis į kito turtą
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Joninės ir Naujieji metai
- ➔ **Akademijoje Jus labiausiai džiugina** – Geri atsiliepimai, įdėtų pastangų įvertinimas
- ➔ **Pirmoji mintis pabudus ryte** – Kada vėl galėsiu eiti pamiegoti?!
- ➔ **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – E. M. Remarko „Vakarų fronte nieko naujo“
- ➔ **Studentas ar kariūnas?** – Kariūnas
- ➔ **Geriausia parama** – Tėvų meilė ir draugų pagalba
- ➔ **„Pasulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Kardas yra tik įrankis, o kovos dvasia – daugiau nei įrankis
- ➔ **Gražiausias poelgis** – Atleisti
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kassęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Esu viską daręs
- ➔ **Negalite gyventi be** – Artimųjų ir draugų
- ➔ **Rytas už vakarą gudresnis...** – Nes pailsėjęs gali produktyviau dirbti
- ➔ **Pats skaniausias valgis vaikystėje buvo** – Cepelinai

- ➔ **Trys žodžiai, apibūdinantys kariūną** – Drausmė, garbė, pasiaukojimas
- ➔ **Geriausia gynyba** – Puolimas (juokauju). Šypsena
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – II kuopos svetainė
- ➔ **Metų laikas** – Vasara
- ➔ **Galingiausia jėga** – Pasitikėjimas
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Akademijos viršininkas. Jūsų pirmasis įsakymas** – Visiems kariūnams – daugiau laiko sportuoti!

← Pradžią 43 puslapyje

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos gynybos ir saugumo institucijų valdymo bakalaurų studijų I kurso krn. Gyčio Ugvarijos sporto laimėjimai:

2014 m. Lietuvos jėgos dvikovės varžybos – 2-oji vieta

2013 m. Jonavos jėgos dvikovės varžybos – 2-oji vieta

2014 m. Jonavos jėgos dvikovės varžybos – 2-oji vieta

2015 m. 600 m bėgimas – 3-ioji vieta

2016 m. Baltijos šalių Muaythai vicečempionas



Kariūnas Gytis Ugvarija (centre)

### Krn. Gyčio Ugvarijos rekomendacijos atliekantiems prisitraukimus prie skersinio:

- Prisitraukimai – vieni geriausių nugaros plėtimų raumenų lavinimo pratimų.
- Prisitraukimus galima atlikti dviem būdais: suimti skersinio virbalą delnais į save arba delnais iš viršaus.
- Suimti skersinį rekomenduojama plačiau nei pečių plotis.
- Prieš atliekant prisitraukimą, pečius reikia nuleisti žemyn ir atlošti atgal.
- Prisitraukimo metu kojos ir nugarą turi išlikti tiesūs, vienoje linijoje. Į tai atsižvelgdami, kelkite krūtinės ląstą, traukite kuo arčiau skersinio, nekelkite smakro virš jo.

- Prisitraukdami iškvėpkite, leisdami iškvėpkite.
- Lavindami nugaros raumenis, prisitraukimus atlikite neskubėdami, viso pratimo metu kontroliuodami dirbančius raumenis.



P.S. Už galimybę fotosesiją atlikti treniruoklių salėje KARIŪNO redakcinė kolegija dėkoja Žydrūno Savicko sporto klubui „Big Z“, asmeniniam treneriui Remigijui Bimbai

### SVEIKINAME



Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga už ypatingus nuopelnus ir asmeninį indėlį plėtojant ir stiprinant krašto apsaugos sistemą Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos medaliu civiliams „Už nuopelnus“ apdovanota LKA bibliotekos Aptarnavimo poskyrio bibliotekininkė Birutė NAMAJŪNIENĖ.

Nuotraukoje LKA bibliotekos kolektyvas, liepos 5 d. atvykęs pasveikinti kolegės, su krašto apsaugos ministru Juozu Oleku po apdovanojimo ceremonijos

Giedrės Maksimovicz nuotrauka

## „Išminties perliukai“ – ką ir apie ką kalba stojantieji į Karo akademiją

(Kalba netaisyta)

Kai patarnauji, daug ko netenki, bet kai ką ir išsiugdai.

Aš noriu į sausumos pajėgas, nes daugiau laiko praleisiu gamtoje.

Žaidžiu krepšinį, kaip ir kiekvienas.

Čia seniausia kalba pasaulyje, todėl reikia šalį ginti (apie Lietuvą).

Stengiuosi iš gyvenimo imti viską, ką galima. Kodėl turėčiau būti eilinis, jei galiu būti leitenantas.

Aš motyvacijos pasisėmiau iš serialo „Garbės kuopa“.

Tarnybos privalumas yra subalansuota mityba.

Po kariuomenės rūbai spintoje kabės tvarkingai.

Tinginstė pakerta kojas.

Mes galime būti pavyzdys tiems, kurie nenori tarnauti (apie jaunimą).

Lengva šnekėti, kai gyveni mieste ir tave išlaiko tėvai.

Aš pagal viską tinku į spec. pajėgas.

Mėgstu pajudėti (apie laisvalaikį).

Aš visas nusikaleš, bet dar noriu kažką daryti (apie laisvalaikį).

Kalba kilnojantis svarsčius: „Būti tarp geležies malonu.“

Aš esu lyderis, aš negaliu sėdėti.

Aš pats esu sau autoritetas.

Gyvenu Anglijoje, keliauti mėgstu po Zarasus.

Trys mėnesiai BKM praėjo kaip metai.

Man tiktų būti ir puskarininkiu, bet aš noriu daugiau (apie LKA).

Vieni pripratę prie vandens, kiti laisviau juda ant žemės. Aš jaučiu laisvę vandenyje (apie Karinės jūrų pajėgas).

Čia išmokstame pasikloti lovą (apie Lietuvos kariuomenę).

Neturiu merginos, todėl mėgstu bėgioti (apie laisvalaikį).

Kiti neturi, kur eiti, ir Karo akademijoje suranda sau atramą.

Mane dėl Akademijos apšvietė mano giminė.

Vaikinai stoja mokytis į kulinariją, o merginos tarnauja kariuomenėje ir stoja į Karo akademiją.

Norėčiau tarnauti Dragūnų batalione, nes jis yra prie jūros.

Naudingiausią informaciją apie Karo akademiją gavau paskambinęs į registratūrą.

Kariuomenė – tai toks organas, kuris eina į pirmas fronto linijas.

Aš matau save kariuomenėje nuolatos kylantį.

Kol keliesi laipsnį, tave rotuoja (apie tarnybą).

Vaikystėje norėjau būti jūrų pėstininkas. Norėčiau saugoti laivus nuo piratų.

Nemėgstu sėdėti vienoje vietoje, todėl ir pasirinkau karininko profesiją (apie LKA).

Lakstai po mišką, ginklas šalia – norėčiau būti pėstininkas.

Kalba žemaitis: „Kariuomenė vyrs paverčia vyrs.“

Kariuomenėje jausmams ne vieta. Geriausias draugas – ginklas.

LKA per pratybas pailsėsi nuo mokslų. Išvažiuosi į miškus pravedinti galvos ir grįši atsigavęs.

Nuvažiuoji į mišką su daliniu ir galvoji, kad šalia stovi mergina, sprendžiant iš elgesio, o pasirodo, kad tai – vaikinai.

Baigę Karo akademiją džiaugiasi, kad išmoko disciplinos ir moka tvarkingai gyventi.

Kadangi Europa ant karo ribos, mane domina tarptautiniai santykiai.

Girdėjau, kad Akademijoje sunki rytinė mankšta ir geras maistas.

Karininkas nebus nei milijonierius, nei elgeta (apie profesiją).

Mieste galima pamatyti moteriškų vyrų, todėl būtina privaloma tarnyba kariuomenėje.

Į Karo akademiją stojančios merginos turi įvertinti, ar kariuomenėje nebus būriui stabdys.



Kariūnų žygio į Pabrądę metu dalijamas sausasis davinys.  
Iš dešinės kariūnas, j. psk. Stasys Vilkinas, 1993 m. vasara

*Kęstučio Dijoko nuotrauka*

Kariuomenės ir visuomenės vienybės  
diena prie Baltojo tilto Vilniuje, 2016 m.

*Kęstučio Dijoko nuotrauka*

